

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 10.02.2025

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2 § Pöytäkirjan tarkastaminen	4
3 § Kokouksen selostukset	5
4 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset	6
5 § Kaupunginvaltuuston 27.1.2025 pitämän kokouksen täytäntöönpanot	8
6 § Eron myöntäminen Tiina Kesäselle keskusvaalilautakunnan varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen	10
7 § Tikkurilan osaamiskampus, kilpailutus 2 - meneillään olevan kilpailun keskeyttäminen ja uudelleenkilpailutuksen käynnistäminen karsitulla ohjelmalla	12
- Tikkurilan osaamiskampus, kilpailutus 2, kilpailuohjelma 3.1.2025	15
8 § Vantaan kaupungin lausunto luonnoksesta ympäristöministeriön asetukseksi rakentamisen suunnitelmamallien ja viranomaiskatselmusten sisällöstä	46
- Vantaan kaupungin lausunto luonnoksesta ympäristöministeriön asetukseksi rakentamisen suunnitelmamallien ja viranomaiskatselmusten sisällöstä	49
- Lausuntopyyntö luonnokseksi ympäristöministeriön asetukseksi rakentamisen suunnitelmamallien ja viranomaiskatselmusten sisällöstä	64
- Liite 1: Suunnitelmamallin ja toteumamallin tiedot / Lausuntopyyntö luonnokseksi ympäristöministeriön asetukseksi rakentamisen suunnitelmamallien ja viranomaiskatselmusten sisällöstä	77
- Liite 2: Rakennussuunnitelman koneluettavat tiedot / Lausuntopyyntö luonnokseksi ympäristöministeriön asetukseksi rakentamisen suunnitelmamallien ja viranomaiskatselmusten sisällöstä	81
- Liite 3: Erytysuunnitelman tietomallin ja toteumamallin tiedot / Lausuntopyyntö luonnokseksi ympäristöministeriön asetukseksi rakentamisen suunnitelmamallien ja viranomaiskatselmusten sisällöstä	85
- Liite 4: Erytysuunnitelman koneluettavat tiedot / Lausuntopyyntö luonnokseksi ympäristöministeriön asetukseksi rakentamisen suunnitelmamallien ja viranomaiskatselmusten sisällöstä	88
- Liite: Luonnos perustelumuioksi / Lausuntopyyntö luonnokseksi ympäristöministeriön asetukseksi rakentamisen suunnitelmamallien ja viranomaiskatselmusten sisällöstä	90
- Liite: Luonnos ympäristöministeriön asetukseksi rakentamisen suunnitelmamallien ja viranomaiskatselmusten sisällöstä / Lausuntopyyntö luonnokseksi ympäristöministeriön asetukseksi rakentamisen suunnitelmamallien ja viranomaiskatselmusten sisällöstä	101
9 § Ennakkolausunto etuosto-oikeuden käyttämättä jättämisestä kiinteistökaupassa: Kiinteistö 92-418-4-128 (Rajakoskentie 17a)	106
- Kartta kaupan kohteesta	108
10 § Vastaus Mika Kasosen, Maarit Raja-Ahon ja Eve Rämön sekä 31 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan väestösuojien tila	109
- Mika Kasosen, Maarit Raja-Ahon ja Eve Rämön sekä 31 muun valtuutetun aloite Vantaan väestösuojien tila	114
11 § Vastaus Juha Järän ja 21 muun valtuutetun aloitteeseen Tikkurilan matkakeskuksen edustan villin taksi- ja ruokalahettiliikenteen kuriin saamiseksi	115
- Juha Järän ja 21 muun valtuutetun aloite Tikkurilan matkakeskuksen edustan villi taksi- ja ruokalahettiliikenne kuriin	118

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 10.02.2025

12 § Vastaus Reija Frimanin, Anu Hallin ja Hanna Holmberg-Soton sekä 24 muun valtuutetun aloite koulujen uimaopetuksen lisäämistarpeen selvittämiseksi Vantaalla	120
- Reija Frimanin, Anu Hallin ja Hanna Holmberg-Soton sekä 24 muun valtuutetun aloite koulujen uimaopetuksen lisäämistarpeen selvittämiseksi Vantaalla	127
13 § Vastaus Mikko Viilon ja 31 muun valtuutetun aloitteeseen asukasosallisuus koulu- ja päiväkotipihojen suunniteluun	129
- Mikko Viilon ja 31 muun valtuutetun aloite asukasosallisuus koulu- ja päiväkotipihojen suunniteluun	133
14 § Vastaus Ida Tammisen ja Tuomas Mutasen sekä 25 muun valtuutetun aloite varhaiskasvatuksen yksiköiden koon vaikutusten selvittämiseksi Vantaalla	134
- Ida Tammisen ja Tuomas Mutasen sekä 25 muun valtuutetun aloite varhaiskasvatuksen yksiköiden koon vaikutusten selvittämiseksi Vantaalla	142
15 § Vastaus Anu Hallin ja Minna Räsäsen sekä 22 muun valtuutetun aloite laajennetaan puistoruokailu koskemaan myös eläkeläisiä	144
- Anu Hallin ja Minna Räsäsen sekä 22 muun valtuutetun aloite laajennetaan puistoruokailu koskemaan myös eläkeläisiä	146
16 § Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 167 / 2024	147
Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus	149
Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen	150
Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto	151
Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus	152
Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa	157
Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa	158
Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa	159
Muutoksenhakuohje Hallintovalitus hallinto-oikeudelle	160

Kaupunginhallituksen kokous

Aika 10.2.2025 klo. 16.00 – 16.51

Paikka Kaupungintalo, Tikkurila

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	Varajäsenet	Läsnä
Rokkanen Sakari, puheenjohtaja	x	Kaiju Susanna	
Kaukola Ulla, I varapuheenjohtaja	x	Vesa Tiina	
Niikko Mika, II varapuheenjohtaja	x	Virkamäki Pekka	
Abdi Faysal	x	Hilden Joni	
Karinen Ville	x	Nguyen Chau	
Kasonen Mika	x	Hakala Heli	
Lundell Kai-Ari	x (klo. 16.00 – 16.31; § 1 – 3)	Hartikainen Janne	x (klo. 16.36 – 16.51; § 7 – 16)
Orpana Anitta	x	Kanerva Sami	
Raja-Aho Maarit	x	Rehnström Kristian	
Rämö Eve	x	Kuusela Minna	
Räsänen Minna	x	Haapalainen Tuija	
Suoniemi Juha	x	Kärki Niilo	
Tammi Visa	x	Kähkönen Osmo	
Tuomela Tiina	x	Vacker Marjo	
Valtanen Hanna	x	Seppänen Tia	
Nuorisovaltuuston edustaja		Varajäsenet	
Joki Vincent	x (klo 16.50 – 16.51; § 16)		
Muut osallistujat			Läsnä
Tahvanainen Säde, valtuuston puheenjohtaja			x
Kaira Lauri, valtuuston I varapuheenjohtaja			-
Aidanjuuri Tanja, valtuuston II varapuheenjohtaja			x
Timonen Pekka, kaupunginjohtaja			x
Kalo Ilkka, vs. apulaiskaupunginjohtaja			x
Kallistahti Veli-Matti, vs. apulaiskaupunginjohtaja			x
Anttila Tero, apulaiskaupunginjohtaja			x
Kalmari Mari, viestintäjohtaja			x
Ruusula Matti, talous- ja strategiajohtaja			x
Pennanen Sari-Anna, kaupunginlakimies			x
Takala Matias, pöytäkirjanpitäjä			x

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Sakari Rokkanen

Pöytäkirjanpitäjä Matias Takala

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 17.2.2025 klo. 16.00, sähköisesti.

Pykälät 8 ja 9 tarkastettiin ja hyväksyttiin heti kokouksessa.

Eve Rämö

Maarit Raja-aho

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 19.2.2025, Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi

1 § **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Kaupunginhallitus 10.2.2025 § 1

Kaupunginjohtajan esitys:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

2 §

Pöytäkirjan tarkastaminen

Kaupunginhallitus 10.2.2025 § 2

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa toimittamaan pöytäkirjan tarkastus sähköisesti maanantaina 17.2.2025 klo 16.00 ja

Jäsenet	Kokous pvä
Abdi Faysal	
Karinen Ville	
Kasonen Mika	27.1.2025
Kaukola Ulla	
Lundell Kai-Ari	
Niikko Mika	27.1.2025
Orpana Anitta	10.2.2025
Raja-Aho Maarit	10.2.2025
Rämö Eve	
Räsänen Minna	
Suoniemi Juha	
Tammi Visa	
Tuomela Tiina	
Valtanen Hanna	

- b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 19.2.2025 lähtien.

Päätös:

Päätettiin

- a) valita Eve Rämö ja Maarit Raja-aho toimittamaan pöytäkirjan tarkastus sähköisesti maanantaina 17.2.2025 klo 16.00 ja
- b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 19.2.2025 lähtien.

3 §

Kokouksen selostukset

Kokouksessa annetaan seuraavat selostukset:

- Perustietotekniikkapalveluiden hankinta / Tietohallintojohtaja Matti Lampo

Kaupunginhallitus 10.2.2025 § 3

Merkittiin tiedoksi saatu selostus ja käyty keskustelu.

4 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset

PT/BI

Kaupunginhallitukselle on kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat pöytäkirjat ja päätökset:

Konsernijaoston pöytäkirja nro 1/3.2.2025

Hallintojohtajan päätökset

§ 3 Valtuustoryhmän toiminnan tukeminen vuonna 2025 / Suomen Keskustan valtuustoryhmä

§ 4 Valtuustoryhmän toiminnan tukeminen vuonna 2024 / Vihreä valtuustoryhmä

Rahoitusjohtajan päätös

§ 5 Päätösvallan delegointi vahinkorahastoasioissa

Hankintajohtajan päätös

§ 7 Päätös hankintamenettelyn keskeyttämisestä

Tietohallintojohtajan päätös

§ 10 Perustietotekniikkapalveluiden hankinta (noin 100 000 000 euroa, alv 0 %)

Kaupunginhallitus 10.2.2025 § 4

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään olla ottamatta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi esittelyosassa mainituissa pöytäkirjoissa olevia ottamiskelpoisia päätöksiä ja esittelyosassa mainittuja päätöksiä.

Käsittely:

Kaupunginjohtaja täydensi esitystään seuraavilla päätöksillä:

Kaupunginjohtajan päätös

§ 5 Vuoden 2025 talousarvion meno- ja tulotilien hyväksyjien määrääminen niille menoille ja tuloille, jotka eivät kuulu toimialojen varsinaiseen toimintaan

Hallintojohtajan päätökset

§ 5 Kimaran päiväkotiin kohdistuvien lahjotusten vastaanottaminen

§ 6 Valtionperinnön hakeminen

§ 7 Valtuustoryhmän toiminnan tukeminen vuonna 2025 / Perussuomalainen valtuustoryhmä

Hankintajohtajan päätökset

§ 8 Teknisen työn henkilösuojaatteiden hankintaan liittyminen

§ 9 Paino- ja tulostustöiden hankinta 380 000€ 0% ALV

§ 10 Kylttien, kilpien, opasteiden sekä teippausten hankinta 300 000€ (0%ALV)

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Merkittiin, että kaupunginhallitus jätti asiaan seuraavan yhteisen pöytäkirjalausuman:

”Kaupunginhallitus kehottaa virkakuntaa käynnistämään valmistelun hallintosäännön muutoksista, joiden myötä yksittäisen viranhaltijan mahdollisuuksia tehdä hyvin merkittäviä taloudellisia hankintoja ilman kaupunginhallituksen tai muun toimielimen käsittelyä rajataan.”

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

5 §

Kaupunginvaltuuston 27.1.2025 pitämän kokouksen täytäntöönpanot

PT/MT

Kuntalain mukaan kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta (39 §). Päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, kuitenkin niin, että täytäntöönpanoon ei saa ryhtyä, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi tai jos valitusviranomaisen kieltää täytäntöönpanon (143 §). Jos kunnanhallitus katsoo, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, valtuusto on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen, kunnanhallituksen on jätettävä päätös täytäntöön panematta. Asia on tällöin viipymättä saatettava valtuuston uudelleen käsiteltäväksi (96 §).

Kaupunginvaltuusto teki 27.1.2025 päätökset seuraavissa asioissa:

- § 3 Hallintosäännön muutos, kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala
- § 4 Eron myöntäminen Martti Vilppaalle Vantaan käräjäoikeuden lautamiehen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen
- § 5 Eron myöntäminen Mikko Ilmoselle Vantaan käräjäoikeuden lautamiehen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen
- § 6 Eron myöntäminen Tuukka Saimenille kaupunginvaltuutetun tehtävästä
- § 7 Eron myöntäminen Tuukka Saimenille tarkastuslautakunnan varajäsenen tehtävästä sekä täydennysvaalin toimittaminen
- § 8 Konserniyhteisöjen yhteisökohtaisten omistajapoliittisten linjausten hyväksyminen 2024 osa 4 VAV-konserni
- § 9 Vahinkorahaston säännön päivittäminen
- § 10 Vantaan kaupungin tilintarkastuspalveluiden hankinta 2025 - 2027 2 kpl
- § 11 Asemakaavan muutos 002449 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 17 Martinlaakso / Raappavuorenrinne 2
- § 12 Asemakaavamuutos 002521, 51. Pakkala, Harkkokuja 2
- § 13 Vastaus Antero Eerolan ja 18 muun valtuutetun aloitteeseen työllisyystakuu vantaalaisista oppilaitoksista valmistuville nuorille
- § 14 Vastaus Eeva Tikkasen, Susanna Kaijun, Reija Frimanin, Kai-Ari Lundellin ja Naima El Is-saouin sekä 35 muun valtuutetun aloitteeseen opettajien ja tutkijoiden asiantuntemus otettava keskiöön vantaalaisten lasten ja nuorten osaamistason vahvistamisessa
- § 15 Vastaus Tiina Tuomelan ja 29 muun valtuutetun aloitteeseen kirjastopalvelujen parantamiseksi Koivukylässä
- § 16 Vastaus Markku Weckmanin ja 23 muun valtuutetun aloitteeseen Tikkurilan uusi tori
- § 17 Vastaus Suvi Karhun ja 17 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaalle toimenpideohjelma valosaasteen vähentämiseksi
- § 18 Vihreän valtuustoryhmän ja kuuden muun valtuutetun aloite Vantaa puolittaa eläinperäisten tuotteiden kulutuksen vuoteen 2030 mennessä
- § 19 Vastaus Juha Järän ja Juha Suoniemen sekä 16 muun valtuutetun aloitteeseen ulkouinti mahdollisuuksia lisäävä Vantaalla tuntuvasti
- § 20 Vastaus Liike Nyt valtuustoryhmän, Perussuomalaisten valtuustoryhmän, Suomen Kristillisen demokraattisen valtuustoryhmän, Keskustan valtuustoryhmän sekä 14 muun valtuutetun aloitteeseen alueellisen nuorisotyön vahvistaminen Vantaalla
- § 21 Vastaus Tarja Eklundin ja 26 muun valtuutetun aloitteeseen Kolohongan Nuorisotalon isompi kerhotila kunnostettava asukkaiden käyttöön

- § 22 Vastaus Markku Weckmanin ja 19 muun valtuutetun aloitteeseen valtuustokauden seminaarien ja ulkomaan matkojen kustannukset
- § 23 Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmä ja 20 muun valtuutetun aloite kotoutumista ruotsiksi
- § 24 Ulla Kaukolan ja 38 muun valtuutetun aloite kahden kaupungin leikkipaikan säilyttäminen Hämevaarassa yhteistyössä Espoon kanssa
- § 25 Vihreän valtuustoryhmän ja 17 muun valtuutetun aloite pyöräteiden ja jalkakäytävien talvikunnossapidon parantamiseksi
- § 26 Sirpa Kauppisen ja 17 muun valtuutetun aloite Vantaa tanssijoiden kaupungiksi
- § 27 Jari Jääskeläisen ja 23 muun valtuutetun aloite osaamistakuun käyttöön Variassa
- § 28 Paula Lehmuskallion ja 22 muun valtuutetun aloite mahdollisuus kaupungin yhteyksiin myös loma-aikana ulkomailla
- § 29 Naima El-Issaouin, Jussi Särkelän, Abdi Faysalin ja 17 muun valtuutetun aloite kulttuuritahtuma Vantaalle
- § 30 Vihreän valtuustoryhmän ja 10 muun valtuutetun aloite kuntalaisaloitteet laajempaan kättelyyn luottamuselimissä
- § 31 Antero Eerolan ja 12 muun valtuutetun aloite valtuustoryhmille paremmat edellytykset viestiä Vantaa kanavalla
- § 32 Antero Eerolan ja 5 muun valtuutetun aloite Helsinki-Vantaan lentokenttä tarvitsee erityistukea yhteistyössä valtiovalan ja EU:n kanssa
- § 33 Jari Jääskeläisen ja 18 muun valtuutetun aloite Päiväkummun Keravanjoen lähimetsä suojeltava

Kaupunginvaltuuston pöytäkirja 1/27.1.2025 on kokonaisuudessaan nähtävänä kaupunginvaltuuston extranet-sivuilla ja kaupungin internet-sivuilla.

Kaupunginhallitus 10.2.2025 § 5

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) todeta, että kaupunginvaltuuston 27.1.2025 tekemät päätökset voidaan panna täytäntöön, ja
- b) lähettää päätökset ao. toimialoille toimenpiteitä varten.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu/ao. toimialat

6 § Eron myöntäminen Tiina Kesäselle keskusvaalilautakunnan varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen

VD/6982/00.00.01.00/2021

PT/EJ

Tiina Kesänen on 28.1.2025 saapuneella viestillään pyytänyt eroa keskusvaalilautakunnan varajäsenen tehtävästä henkilökohtaisen syyn vuoksi.

Vaalilain 13 §:n mukaan valtuuston on asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta.

Kunnan keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään viisi. Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan. Sekä jäsenten että varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Jäsen tai varajäsen, joka keskusvaalilautakunnalle toimitetun ehdokashakemuksen mukaan on asetettu puolueen tai valitsijayhdistyksen ehdokkaaksi, ei voi osallistua keskusvaalilautakunnan työskentelyyn kyseisissä vaaleissa.

Hallintosäännön 7 luvun 7 §:n mukaan kaupunginvaltuusto valitsee keskusvaalilautakuntaan kaupunginvaltuuston toimikaudeksi viisi jäsentä, joista yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi, sekä vähintään yhtä monta varajäsentä.

Vaalilain tiukentuneesta esteellisyystulkinnasta johtuen vaalitoimisto on katsonut, että varajäseniä tulisi olla enemmän kuin viisi.

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 23.8.2021 § 10 valinnut keskusvaalilautakuntaan toimikaudeksi 2021–2025 seuraavat henkilöt:

Jäsen	Varajäsen
Niilo Kärki, puheenjohtaja	Johanna Ropponen
Matti Pirjetä, varapuheenjohtaja	Jaana Honkonen
Tiina-Maaria Päivinen	Marko Ratinen
Laura Häggblom	Mona Lanaeus
Juha Hirvonen	Tiina Kesänen
	Pekka Nieminen
	Lauri Rantalainen
	Heikki Ketola (kv 17.6.2024 § 8)
	Petri Aho
	Tiina Vuosalmi-Aho
	Liisa Tilander

Kaupunginhallitus 10.2.2025 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle,

- a) myönnettäväksi Tiina Kesäselle ero keskusvaalilautakunnan varajäsenen tehtävästä, ja
- b) toimitettavaksi keskusvaalilautakunnan varajäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2021–2025.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

7 §

Tikkurilan osaamiskampus, kilpailutus 2 - meneillään olevan kilpailun keskeyttäminen ja uudelleenkilpailutuksen käynnistäminen karsitulla ohjelmalla

VD/43/10.00.02.01/2025

TeA/AK/MBu/MT

Esitetään, että meneillään oleva Tikkurilan osaamiskampuksen kilpailutus 2- investorikilpailu keskeytetään ja kilpailu käynnistetään uudelleen muutetulla kilpailuohjelmalla. Keskeytyksen syynä on, ettei kilpailuun ole toistaiseksi saatu yhtään ilmoittautumishakemusta.

Vantaan kaupunki käynnisti kaupunginhallituksen **3.6.2024 § 27** päätöksellä Tikkurilan osaamiskampuksen kilpailutus 2 -investorikilpailun, liike/toimitilakortteli 62002 ja pysäköintitalo kortteli 62003, syksyllä 2024. Kilpailulla haetaan rakennushankkeen sijoittajaa ja toteuttajaa. Kilpailuun ei saatu yhtään ilmoittautumista syksyn 2024 aikana. Tämän takia esitetään kilpailun keskeyttämistä ja uudelleen käynnistämistä karsitulla kilpailuohjelmalla. Rakentamisen matalasuhdanteen takia investorit ovat kokeneet riskinä hankkeen monimutkaisuuden ja alhaisen vuokrausasteen. Tämän takia on tunnistettu tarve karsia kilpailusisältöä ja nostaa vuokrausastetta kilpailun käyntiin saamiseksi.

Kilpailua on karsittu seuraavasti:

- Pysäköintitalo P1, korttelissa 62003, ajoramppeineen jää pois tästä kilpailutuksesta. Pysäköintitalon ja ajorampin kilpailutus on siirretty järjestettäväksi perustetun VanPark Oy:n toimesta
- 3D -kiinteistöjako jää pois ohjelmasta. Kaikki liiketilat sijaitsevat nyt vain yhdessä korttelissa (62002), minkä ansiosta voidaan muodostaa yksi kiinteistöyhtiö.

Vantaan kaupungin Elinvoima-, työllisyys-, kotoutumis- ja kuntalaispalvelut sijoittuvat korttelin uudisrakennukseen päävuokralaisena. Hankkeen tarveselvitys on hyväksytty kaupunginhallituksessa 27.2.2023 § 11. Lisäksi Vantaan kaupungin elinvoimapalveluille toteutetaan hankkeen yhteydessä lisätiloja, joiden tarveselvitys on käsitelty kaupunkitilalautakunnassa 11.12.2024 § 10. Lisätilojen tarve johtuu yksikön organisaatiouudistuksesta ja henkilöstömäärän kasvusta sekä tarpeesta perustaa Vantaalle uusyritysten start up -keskus Elinvoimapalveluiden yhteyteen.

Kilpailun voittajan ja Vantaan kaupungin välille solmitaan Hankesopimus. Tavoitteena on kehittää yhdessä kilpailun voittaneen investorin kanssa Vantaan kaupungin käyttäjien tavoitteita vastaava rakennus, jonka voittaja toteuttaa valmiiksi.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 30 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää kilpailutuksista, julkisista hauista ja tonttivarauksista silloin, kun kaupunginhallituksella on toimivalta päättää alueen luovutuksesta tai vuokrauksesta.

Kaupunginhallitus 13.1.2025 § 18

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) keskeyttää Tikkurilan osaamiskampusalueen Kilpailutus 2 investorikilpailu sen takia, ettei kilpailuun ole saatu yhtään osallistumishakemuksia,
- b) hyväksyä karsittu kilpailuohjelma ja järjestää liikepaikan luovutuskilpailu uudelleen karsitun kilpailuohjelman mukaisesti,

- c) oikeuttaa kiinteistöjohtaja tekemään kilpailuohjelmaan tarkennuksia ja luonteeltaan vähäisiä muutoksia, ja
- d) nimetä kilpailun arviointiryhmään kaupunkiympäristön toimialalta kiinteistöjohtaja ja Tikkurilan osaamiskampus Hankkeen projektijohtaja sekä Kasvatuksen ja oppimisen toimialalta Tikkurilan osaamiskampus Hankkeen hankejohtaja.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 27.1.2025 § 9

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) keskeyttää Tikkurilan osaamiskampusalueen Kilpailutus 2 investorkilpailu sen takia, ettei kilpailuun ole saatu yhtään osallistumishakemuksia,
- b) hyväksyä karsittu kilpailuohjelma ja järjestää liikepaikan luovutuskilpailu uudelleen karsitun kilpailuohjelman mukaisesti,
- c) oikeuttaa kiinteistöjohtaja tekemään kilpailuohjelmaan tarkennuksia ja luonteeltaan vähäisiä muutoksia, ja
- d) nimetä kilpailun arviointiryhmään kaupunkiympäristön toimialalta kiinteistöjohtaja ja Tikkurilan osaamiskampus Hankkeen projektijohtaja sekä Kasvatuksen ja oppimisen toimialalta Tikkurilan osaamiskampus Hankkeen hankejohtaja.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 10.2.2025 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) keskeyttää Tikkurilan osaamiskampusalueen Kilpailutus 2 investorkilpailu sen takia, ettei kilpailuun ole saatu yhtään osallistumishakemuksia,
- b) hyväksyä karsittu kilpailuohjelma ja järjestää liikepaikan luovutuskilpailu uudelleen karsitun kilpailuohjelman mukaisesti,
- c) oikeuttaa kiinteistöjohtaja tekemään kilpailuohjelmaan tarkennuksia ja luonteeltaan vähäisiä muutoksia, ja
- d) nimetä kilpailun arviointiryhmään kaupunkiympäristön toimialalta kiinteistöjohtaja ja Tikkurilan osaamiskampus Hankkeen projektijohtaja sekä Kasvatuksen ja oppimisen toimialalta Tikkurilan osaamiskampus Hankkeen hankejohtaja.

Käsittely:

Asian käsittelyn aikana kaupunginjohtaja muutti esitystään seuraavasti:

Päätetään

- a) keskeyttää Tikkurilan osaamiskampusalueen Kilpailutus 2 investorikilpailu sen takia, ettei kilpailuun ole saatu yhtään osallistumishakemuksia,
- b) *palauttaa karsittu kilpailuohjelma valmisteluun.*
- ~~b) hyväksyä karsittu kilpailuohjelma ja järjestää liikepaikan luovutuskilpailu uudelleen karsitun kilpailuohjelman mukaisesti,~~
- ~~c) oikeuttaa kiinteistöjohtaja tekemään kilpailuohjelmaan tarkennuksia ja luonteeltaan vähäisiä muutoksia, ja~~
- ~~d) nimetä kilpailun arviointiryhmään kaupunkiympäristön toimialalta kiinteistöjohtaja ja Tikkurilan osaamiskampus Hankkeen projektijohtaja sekä Kasvatuksen ja oppimisen toimialalta Tikkurilan osaamiskampuksen hankejohtaja.~~

Päätös:

Päätettiin

- a) keskeyttää Tikkurilan osaamiskampusalueen Kilpailutus 2 investorikilpailu sen takia, ettei kilpailuun ole saatu yhtään osallistumishakemuksia,
- b) palauttaa karsittu kilpailuohjelma valmisteluun.

Liitteet:

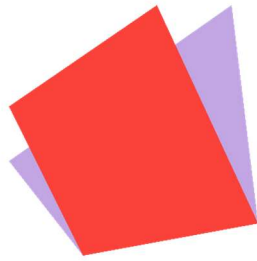
- Tikkurilan osaamiskampus, kilpailutus 2, kilpailuohjelma 3.1.2025

Täytäntöönpano: Kiinteistöt ja tilat

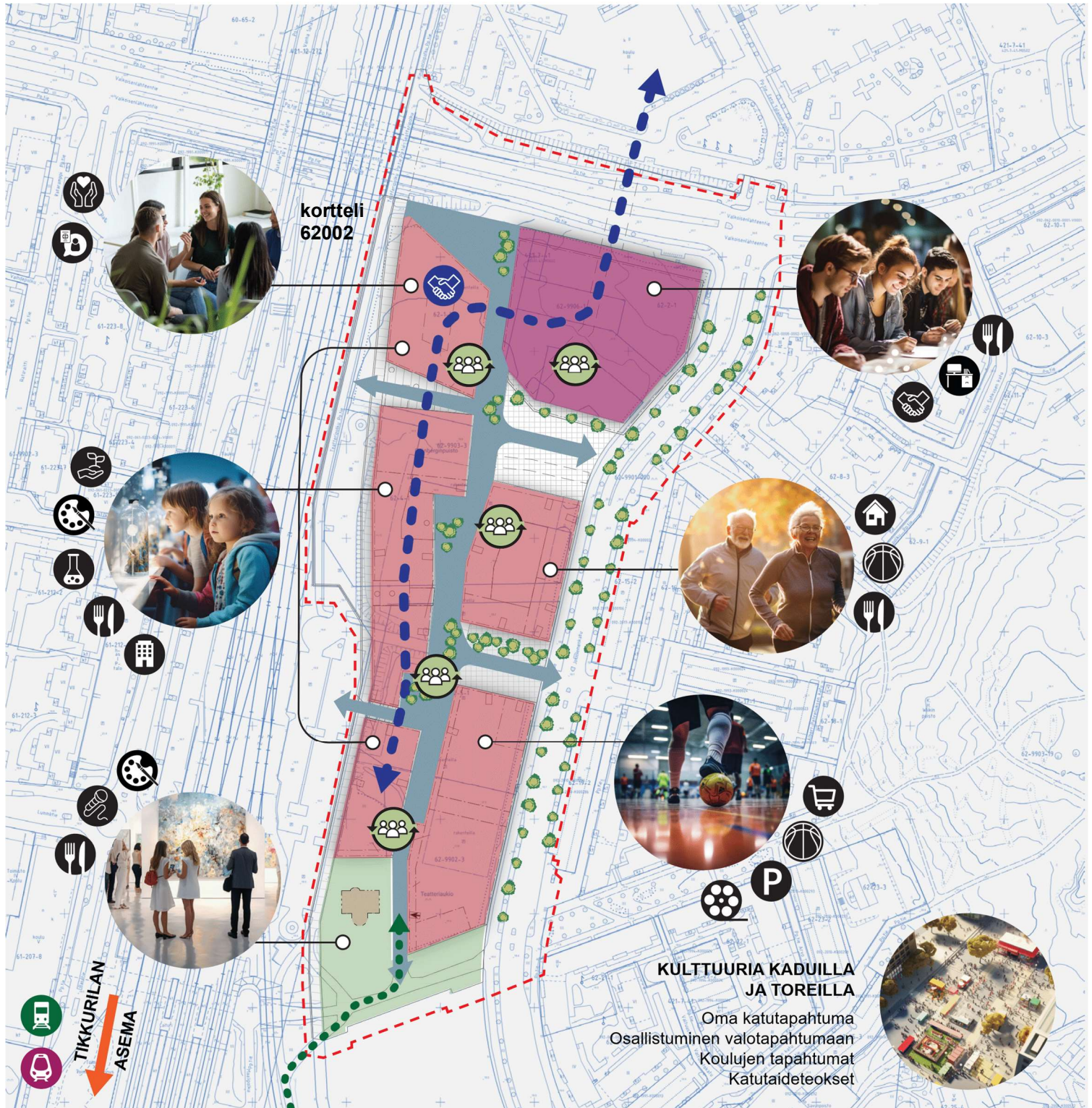
Muutoksenhakuohje: 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Lisätiedot:

projektijohtaja Mia Bungers, puh. 040 584 7990
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

TIKKURILAN OSAAMISKAMPUS

Kilpailuohjelma

Kortteli 62002 liike- ja toimitilarakennus

Tontinluovutuskilpailu

3.1.2025

Sisällysluettelo

1. Kilpailukutsu	4
1.1 Kilpailun järjestäjä ja tarkoitus	4
1.2 Alueen yleiskuvaus	7
1.3 Kilpailusta ilmoittaminen ja kilpailuun osallistuminen.....	9
2. Kilpailutekniset tiedot	9
2.1 Arviointiryhmä	9
2.2 Kilpailuohjelman hyväksyminen	10
2.3 Kilpailuasiakirjat.....	10
2.4 Kilpailun säännöt ja muut ehdot	10
2.5 Kilpailun kulku ja kilpailuaikataulu	11
2.6 Osallistumispyyntöä koskevat kysymykset ja vastaukset.....	12
2.7 Tarjoajien valinta, alustavien tarjousten pyytäminen ja neuvottelukutsu valituille tarjoajille	12
2.8 Alustavaan tarjouspyyntöön koskevat kysymykset ja vastaukset.....	12
2.9 Alustavien tarjousten vastaanottaminen	12
2.10 Neuvottelu- ja palautetilaisuus	12
2.11 Lopullinen tarjouspyyntö.....	13
2.12 Lopullisten laatu- ja hintatarjousten jättäminen.....	13
2.13 Tarjousten käsittely, hankintapäätös ja tuloksen julkistaminen	13
2.14 Kilpailuehdotusten ja toteutusideoiden käyttöoikeus	13
3. Kilpailutehtävä.....	14
3.1 Kilpailun kohde	14
3.2 Kilpailun lähtökohdat	14
4. Tarjousten arviointi.....	16
4.1 Kilpailun tavoitteet	16
4.2 Arvioinnin vaiheet.....	16
4.3 Arviointi- ja valintaperusteet.....	17
4.4 Laadun ja hinnan osa-alueet sekä painotukset	21
4.5 Vertailupisteiden laskeminen	21
5. Kilpailuasiakirjojen laadintaohjeet	24

5.1	Laatuaineiston sisältö ja esitystapa	24
6.	Jatkotoimenpiteet kilpailun jälkeen.....	26
6.1	Kilpailun arviointiryhmä antaa suosituksen jatkotoimenpiteistä.....	26
6.2	Tontinvarauksen tekeminen ja Hankesopimuksen allekirjoittaminen.....	26
6.3	Tarjoajan luopuminen hankkeesta ennen hankesopimuksen solmimista	27
6.4	Esisopimus tilavuokrasopimuksesta	27
6.5	Maanvuokrasopimusluonnos	27
6.6	Rakennuslupa	28
6.7	Alueen luovuttaminen, tontinvuokra- ja tilavuokrasopimus	28
6.8	Hankkeen toteuttaminen	28

1. Kilpailukutsu

1.1 Kilpailun järjestäjä ja tarkoitus

Kilpailun järjestää Vantaan kaupunki. Kilpailun avulla Vantaan kaupungilla on vuokralaisen roolissa tarkoitus löytää Tikkurilan osaamiskampuksen palveluiden korttelille toimija, joka vastaa hankkeen suunnittelusta, toteuttamisesta ja investoinneista sekä toimii vuokranantajana.

Kilpailulla haetaan korttelin 62002 toimitalon toteuttajaa ja vuokranantajaa. Tarjoaja voi halutessaan tarjota optiona myös toimitilakiinteistön operointia, tätä erillistarjouksena esitettävää osuutta ei sisällytetä varsinaiseen kilpailtavaan tarjoukseen pisteytyksineen.

Kohdealue luovutetaan voittaneelle taholle pitkäaikaisella vuokrasopimuksella. Vantaan kaupungin elinvoimapalvelut start-up keskuksineen, työllisyys- ja kotoutumispalvelut, kuntapalvelut, sekä kaupungin ylläpitämä CAVE/Robokeskus sijoittuvat kortteliin 62002 ankkurivuokralaisena, varaten itselleen n. 75 % rakennuksen vuokrattavasta alasta. Kortteliin 62002 on lisäksi tarjoutunut Hilma -ilmoituksella järjestetyn ilmoittautumismenettelyn kautta tilavuokralaisiksi seuraavat yritykset: Live -säätio, Careeria (ilmoittautumislomakkeet kts liitteet). Rakennuksen vuokrausaste on yhteensä n. 80 %.

Kilpailukohteen käytön konseptin ideoinnissa on ollut mukana joukko koulutusalan yrityksiä aiesopimuksin, jotka ovat kiinnostuneita käyttämään investorin ja Vantaan kaupungin tiloja Tila palveluna -periaatteella. Tila palveluna käyttäjiksi kiinnostuneita yrityksiä ovat: Careeria, Laurea, Live-säätio, Mercuria, Taitotalo, Rastor-instituutti, Helsingin yliopisto, sekä koulutuskumppanien lisäksi Yritysvantaa, Vantaan yrittäjät ja Kauppakamari.

Rakennuksen ylimpään kerrokseen esitetään toteutettavaksi tapahtumakerrosta. Vantaan kaupungilla on laajasti tarvetta tapahtumatilojen käytölle (erilaiset sidosryhmätilaisuudet, markkinavuoropuhelut, strategiapäivät, sisäiset tiedotustilaisuudet, elinvoimapalveluiden yritystilaisuudet ym). Viereinen koulukampuskortteli on myös yksi potentiaalinen lisäkäyttäjä tapahtumatilaille. Tapahtumakerros ei sisälly Vantaan kaupungin vuokratiloihin, siihen toivotaan löytyvän tilapalveluna -toimija, joka vuokraisi tilaa tapahtumakäyttöön alueen toimijoille. Kaupungin omien hankkeiden tilaohjelmista on jätetty pois suuremmat kokoontumistilat, tavoitteena keskittää tapahtumatoimintaa palveluiden korttelin 62002 ylimpään kerrokseen.

Tikkurilan osaamiskampukselle on perusteilla alueen yhteinen kivijalkaliiketilojen tilahallintamalli/poolaus. Poolin toiminta on tarkoitus käynnistää Vantaan kaupungin toimesta 2025. Kaikkien osaamiskampusalueen kiinteistöjen edellytetään liittyvän kivijalkaliiketilojen pooliin, katutasolla sijaitsevien liiketilojensa osalta. Kivijalkatilojen tilahallintamallin kuvaus ja osakassopimusluonnos ehtoineen ovat tämän kilpailuohjelman liitteenä (kts. liiteasiakirja "Kivijalkatilojen yhteishallintamallin kuvaus"). Mahdollinen alueellinen palveluoperointimalli ja tilavarausjärjestelmä tarkentuvat myöhemmin.

Osaamiskampusalueelle tullaan lisäksi perustamaan alueen kehittämisen, viihtyisyyden, turvallisuuden, sekä yhteismarkkinoinnin yhteistoimintaelin, Kampusfoorumi. Kampusfoorumin koolle kutsujana ja puheenjohtajana toimii Vantaan kaupunki. Kampusfoorumi toimii vapaaehtoisuuspohjalta.

Osaamiskampusalueella on tavoitteena vahvistaa Tikkurilan elinvoimaisuutta, elävöittää kaupunkilaisten yhteistä ympäristöä, täydentää Jokiniemen asukkaiden palveluita, sekä tarjota kohtaamispaikka vantaalaisille yrityksille, työntekijöille ja alueen asukkaille. Osaamiskampuksella parannetaan osaavien työntekijöiden ja työvoimaa tarvitsevien yritysten kohtaantoa, luomalla inspiroivia yhteisiä kohtaamisten tiloja, sekä tarjoamalla toimivia digitaalisia palveluja.

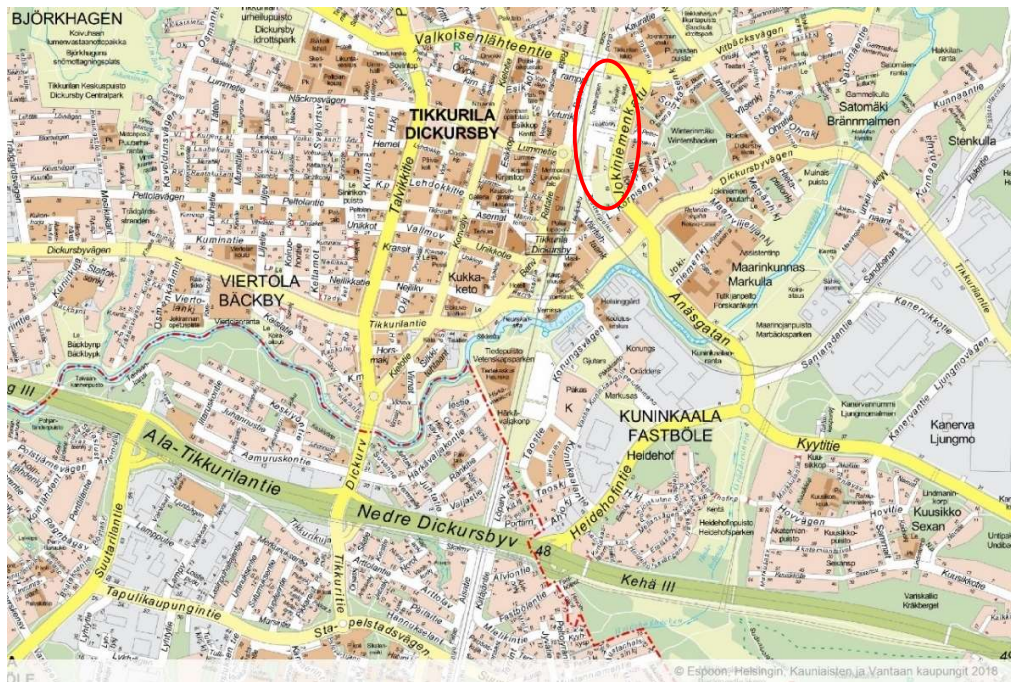
Kilpailun järjestäjä pyytää ehdotusta kilpailun kohteena olevan rakennuksen käytön konseptista, liiketoimintasuunnitelmasta ja toteutuksesta. Kilpailun tehtävänä on suunnitella kilpailualueelle rakennus, jossa kaupungin palvelut, yritystoiminta, ammatilliset kurssit/täydennyskoulutukset ja uusyritystoiminta tuodaan saman katon alle, yhteiskäyttöisiin tiloihin. Kilpailun osanottajilta odotetaan kuvausta rakennuksen toiminnasta ja konseptitason suunnitelmia rakennuksesta havainnekuvineen. Kaupungin palveluiden osalta, kilpailuliitteenä olevissa pohjakaavioissa on esitetty Vantaan kaupungin omien käyttäjien tahtotila, minkälaisissa tiloissa halutaan toimia. Pohjakaavioihin on esitetty viitteellisinä lisäksi investorin vuokratilojen järjestelyt. Tavoitteena on, että rakennukseen saadaan investorin toimijoita, joilla on kiinnostusta toimia palveluidemme äärellä, luoden yhteistoimintaa ja täydentäen kaupungin palvelutarjontaa.

Tarkoituksena on löytää arkkitehtonisesti korkeatasoinen ja toteutuskelpoinen suunnitelma. Pääpaino on rakennuskokonaisuuden muuntojoustavassa yhteiskäyttöisyyden tilakonseptissa, sekä vähähiilisissä resurssiviisaissa ratkaisuissa.

Alueen asemakaava on lainvoimainen, uusi asemakaava pvm. 27.11.2023.
Kilpailuehdotuksen tulee noudattaa voimaan astunutta asemakaavaa.

Kilpailun voittajan kanssa solmitaan Hankesopimus, jossa sovitaan rakennuksen suunnittelusta ja rakentamisesta, yhteisten tavoitteiden mukaisesti. Vantaan kaupungin vuokratilojen osalta solmitaan Tilavuokrasopimus (kaupungin vuokratilat korttelissa 62002), jossa sovitaan mm. vuokratilojen sijainnista, laajuudesta, laadusta ja varustelutasosta. Hankesopimusehtoihin kirjataan Tikkurilan osaamiskampuksen tavoitteiden mukaiset ehdot rakentamisesta, tilojen käytöstä, sekä palveluista. Tontista laaditaan tontinvarausopimus, tontti vuokrataan voittaneelle investorille, tontin vuokraehdot kts liite Maanvuokrasopimusluonnos.

KILPAILUTUS 2
Tikkurilan osaamiskampus
kortteli 62002

Kilpailualue Vantaan Tikkurilan Jokiniemessä.

Kilpailualueen ohjeellinen aluerajaus.

1.2 Alueen yleiskuvaus

Kilpailualue osana Tikkurilan kehittämistä

Tikkurilassa on käynnissä Suomen mittakaavassa suuri keskustauudistus, jossa vanhaa 1950-luvun keskustaa peruskorjataan ja täydennysrakennetaan. Kehäradan rakentaminen on herättänyt Tikkurilan uuteen nousuun. Kävelykeskusta laajenee ja kaupunki satsaa julkiseen kaupunkitilaan. Tikkurilan alue on kaupungin hallinnollinen keskus, johon sijoittuu kaupungin ja valtion virastoja. Kaupunginosana on myös merkittävin työpaikkakeskittymä Vantaalla, heti lentokentän jälkeen. Tikkurila on lisäksi joukkoliikenneyhteyksiltään ainutlaatuinen koko Suomessa, joten sillä on edessään hyvät tulevaisuuden näkymät.

Tavoitteena on tehdä Tikkurilasta aito kaupunkikeskusta, jossa on tarjolla monipuolisesti asuntoja erilaisille ihmisille ja erilaisiin tarpeisiin. Tiivis, kaupunkirakenne mahdollistaa palvelujen ja joukkoliikenteen hyvän saavutettavuuden.

Keskustan kehittämishankkeet, uudet ratayhteydet sekä asuin- ja liikerakentaminen tuovat alueelle lisää asukkaita ja käyttäjiä. Keskeinen sijainti Tikkurilan rautatieaseman ja ratikkareitin tuntumassa, tuo alueelle käyttäjiä myös muualta PK-seudulta. Hyvät, nopeat yhteydet lentokentälle linkittävät alueen kansainvälisesti. Alueen historia on yhä läsnä, osaamiskampuksen eteläkärjessä, puiston ympäröimänä, sijaitsee alueella toimineen tehtaan johtajan edustusasunto, uudessa kaavassa suojeltu Grönbergin huvila (Lars Sonck 1936).

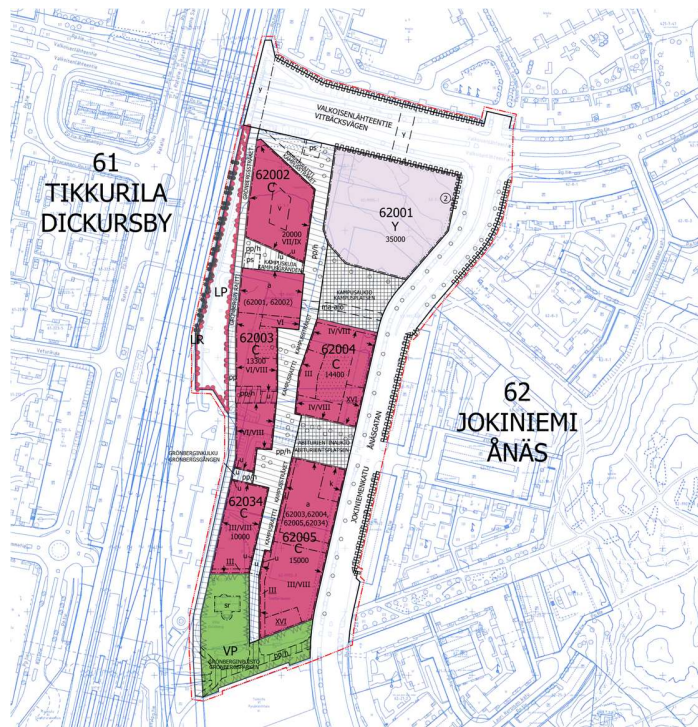
Tikkurilan osaamiskampuksen asemakaava

Vantaan kaupunginvaltuusto on päätöksellään 11.12.2023 §20 hyväksynyt Tikkurilan osaamiskampuksen uuden asemakaavan.

Kilpailun kohteena oleva, Valkoisenlähteentien eteläpuolella ja junaraidealueen länsipuolella sijaitseva liike/toimitila/palvelurakennus muodostaa kaupunkikuvallisesti merkittävän aiheen lähestyttäessä Tikkurilaa junalla, tai jalan/ajoneuvolla Valkoisenlähteentietä pitkin.

Tikkurilan osaamiskampusalueesta kehitetään kaupunkikuvallisesti korkeatasoista ja elävää kaupunkikeskustan osaa. Kilpailun kohteena oleva kaupungin palveluiden kortteli tulee olemaan kaupunkilaisten, opiskelijoiden ja yritysten aktiivisessa käytössä. Rakennukseen on hahmoteltu tapahtumakerrosta ja yhteiskäyttöisiä kurssi- ja toimistotiloja, jotka voivat palvella koko osaamiskampusaluetta. Tilojen yhteiskäyttöisyys on yksi päätavoite osaamiskampusalueen kehittämisessä. Resurssiviisaus alueen rakentamisessa on toisena tärkeänä tavoitteena, alueelle on suunnitteilla palveluratkaisuna toteutettava, osittain paikalla maalämmöllä tuotettava vähähiilinen energiaratkaisu, myös rakennusten materiaaleissa, erityisesti runkorakenteissa tulee käyttää vähähiilisiä materiaaleja. Rakennuksen resurssiviisauden toteutumisesta mitataan hiilijalanjälkilaskennalla ja taksonomiamukaisuuden arvioinnilla.

KILPAILUTUS 2
Tikkurilan osaamiskampus
kortteli 62002

Tikkurilan osaamiskampuksen asemakaava.

Kilpailualueen ympäristön kehityshankkeita

Kilpailualueen välittömässä läheisyydessä on käynnistymässä useita hankkeita, joilla on vaikutuksia korttelin 62002 suunnitteluun ja tulevaan käyttöön. Viereisen korttelin 62001 suunnittelu on käynnissä, rakennukseen sijoittuvat kolme koulua, Varia, Tikkurilan lukio, Vantaan aikuisopisto, sekä iltakäyttäjänä Vantaan musiikkiopisto. Alueen katu-, kunnallistekniikan- ja puistorakentamisen hankkeen rakentaminen on parhaillaan käynnissä, tonttia ympäröivät alueet tullaan toteuttamaan tontinluovutuskuntoon kesään 2025 mennessä.

Vantaan kaupungin omat käyttäjät korttelissa 62002, kuvaus kunkin yksikön toiminnasta

- *Vantaan kaupunki, Työllisyyspalvelut*
Työllisyyspalvelut tarjoavat työnhakijoille työllistymistä edistävää neuvontaa ja ohjausta, sekä tukee yrityksiä työllistämisessä.
1.kerros, Vantaa Business Hub -palvelutori tarjoaa työllisyyspalveluita itsepalvelupäätteillä ja henkilökohtaisena asiointipalveluna, alueella päivystää aukioloaikoina neuvontahenkilö, joka ohjaa asiakkaat 2.kerroksen palvelutiloihin.
2.kerros, Työllisyyspalveluiden asiakaspalvelutilat ovat pääasiassa ajanvarauksella asiakkaiden lähitapaamiseen tarkoitettuja, kahden henkilön tapaamistiloja, joita käytetään myös etäpalvelutoimintaan. Keskiaulassa otetaan vastaan ilman ajanvarausta tulevat asiakkaat erillisissä neuvotteluhuoneissa ja tarjotaan lisäksi palvelua itsepalvelupäätteillä. Pääosa asiakkaista saapuu ajanvarauksella. Henkilöturvallisuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota.
3. ja 4.kerros, Elinvoimapaalveluiden työntekijöiden monitilatoimistotilat.
- *Vantaan kaupunki, kotoutumispalvelut*

Kotoutumispalvelut tarjoavat Suomeen muuttaneille kotoutumis- ja työllistymispalvelua. Vieraskielisille asiakkaille tarjotaan yksilölliset palvelut ja henkilökohtainen valmentaja.

- *Vantaan kaupunki, kuntalaispalvelut*
Vantaan kaupungin palveluiden ja muiden julkisten toimijoiden yleisneuvonta, sähköisen asioinnin tuki. Palvelua tarjoaa Vantaa-info.
- *Vantaan kaupunki, Elinvoimapalvelut*
Elinvoimapalvelut tarjoavat yrityspalveluita.
1.kerros, Vantaa Business Hub -palvelutori tarjoaa yritysneuvontapalvelua, sekä itsepalvelupäätteillä, että henkilökohtaisena asiointipalveluna.
6. kerros Elinvoimapalveluiden Start Up -keskus, ulosvuokrattavia työhuoneita/pientoimistoja ja neuvontapalvelua aloittaville yrityksille.
7.kerros, Elinvoimapalveluiden toimistotilat
- *Tapahtumatilat (investorin vuokratila)*
Vantaan kaupungilla on tarvetta vuokrata tapahtumatiloja omiin tilaisuuksiinsa. Kaupungin tapahtumakäytön vuokrausaste selvitetään ja sitoutuminen vuosittaiseen käyttöön tarkennetaan sopimuksissa. Vantaan kaupungin toimistotilat ovat keskittyneet Tikkurilan alueelle. Vantaan kaupungin muissa omissa toimistotilahankkeissa Tikkurilan keskusta-alueella on lähdetty siitä, että niihin ei sisällytetä isoja kokoontumistiloja, koska tapahtumatilat Osaamiskampushankkeella on ohjelmoitu korttelin 62002, 8.kerrokseen, investorin vuokratiloihin.

1.3 Kilpailusta ilmoittaminen ja kilpailuun osallistuminen

Kilpailu on julkisen hankintamenettelyn alainen kilpailutus. Kilpailusta ilmoitetaan Hilmajärjestelmässä, lehti-ilmoituksella Vantaan Sanomissa, internetissä Vantaan kaupungin sivulla, sekä tiedotetaan muissa kaupungin sopivissa tiedotuskanavissa.

Kilpailuun ilmoittautuminen on avoin eri toimijoiden ja organisaatioiden muodostamille ryhmille, jotka täyttävät kilpailuohjelmassa mainitut pakolliset kelpoisuusedellytykset. Kelpoisuusedellytykset täyttävät tarjoajat (maksimissaan 5 tarjoajaa) pääsevät toiseen vaiheeseen, josta voittaja valitaan kilpailijoiden esittämien laatu- ja hintatarjousten pohjalta, kilpailuohjelmassa esitettyjen arviointiperusteiden mukaan paremmuusjärjestykseen asettaen.

Kilpailuun voi osallistua, kukin kilpailijaryhmä, vain yhdellä laatu- ja hintatarjouksella.

2. Kilpailutekniset tiedot

2.1 Arviointiryhmä

Tarjousten laatu- ja hinta-arvioinnin suorittaa arviointiryhmä, johon kuuluvat kaupunkiympäristön, kasvatuksen ja oppimisen sekä kaupunkistrategia ja johdon toimialoilta:

- Kiinteistöjohtaja Antti Kari
- Projektijohtaja Mia Bungers

- Hankejohtaja Ulla Boer
- Muut mahdolliset tuomariston jäsenet vahvistetaan myöhemmin

Arviointiryhmän puheenjohtajana toimii Kiinteistöjohtaja Antti Kari ja sihteerinä toimii Rakennuttajakonsultti HTJ Oy Jani Lehtola.

Arviointiryhmän päätökset ovat enemmistöpäätöksiä. Tasatilanteessa puheenjohtajan ääni ratkaisee.

Arviointiryhmä voi kuulla tarpeellisiksi katsomiaan asiantuntijoita, asiantuntijoilta saadut lausunnot eivät sido kilpailun arviointiryhmää. Arviointiryhmä voi kuulla tarjoajia ja pyytää täsmennyksiä kilpailuehdotuksiin. Arviointiryhmä voi neuvotella tarjoajien kanssa kilpailuehdotuksista, jotta kilpailuehdotukset olisivat paremmin vertailukelpoisia.

2.2 Kilpailuohjelman hyväksyminen

Vantaan kaupunginhallitus hyväksyi tämän kilpailuohjelman liitteineen 13.1.2025.

2.3 Kilpailuasiakirjat

Kilpailussa noudatetaan tätä kilpailuohjelmaa sekä sen liitteitä, jotka tarjoaja osoittaa hyväksyvänsä osallistuessaan kilpailuun. Kilpailuohjelma ja liiteasiakirjat ovat saatavissa sähköisessä muodossa kilpailun alkamisesta lähtien Hilmasta.

Mikäli kilpailuohjelman liiteaineistojen ja kilpailuohjelman välillä on ristiriitoja, kilpailuohjelman tiedot ovat ensisijaisia.

Kilpailun asiakirjat on esitetty tämän kilpailuohjelman liitteessä 1.

Aineisto on maksuton. Asiakirjoja ei toimiteta paperiversioina.

Tarjoajat voivat lisäksi hyödyntää kartta- ja rekisteriaineistoa osoitteesta:
<https://kartta.vantaa.fi/>.

Kaupungin maanmittauspalveluista on mahdollista tilata muuta suunnitteluun tarvittavaa lähdeaineistoa. Alla olevasta osoitteesta lisätietoja:

https://www.vantaa.fi/asuminen_ja_ymparisto/rakentaminen/kartat/kartanmyynti.

2.4 Kilpailun säännöt ja muut ehdot

Yleistä

Kilpailussa noudatetaan tämän kilpailuohjelman mukaisia sääntöjä, jotka tarjoaja osoittaa hyväksyvänsä osallistuessaan kilpailuun.

Sisään jätetyt lopulliset laatu- ja hintatarjoukset ovat tarjoajia sitovia.

Kilpailussa on kyse julkisesta hankinnasta - hankintalain soveltaminen

Kilpailuun sovelletaan hankintalakia, kyseessä on hankintalain tarkoittama julkinen hankinta.

Kilpailun keskeyttäminen

Kaupunki varaa oikeuden keskeyttää kilpailuprosessin, tai jättää alue varaamatta.

Jos prosessi keskeytetään, kilpailun järjestäjällä ei ole velvollisuutta korvata ehdotuksen tehneille kustannuksia, jotka ovat aiheutuneet prosessiin osallistumisesta.

Kilpailun ja kilpailuehdotusten kieli

Kilpailun kaikki vaiheet käydään suomen kielellä. Kilpailuehdotus laaditaan ja neuvottelut käydään suomen kielellä. Kaupungin ja tarjoajan välinen virallinen viestintä tapahtuu suomen kielellä.

Osallistumispalkkio

Kilpailuun osallistumisesta ei makseta mitään palkkioita tai muuta korvausta.

Kilpailuehdotusten palautus ja vakuuttaminen

Kilpailun järjestäjä ei vakuuta eikä palauta tarjousaineistoja.

Yleistä kaupungin vastuista

Kaupunki ei vastaa osallistujille mahdollisesti aiheutuvista vahingoista, haitoista, eikä kustannuksista esimerkiksi seuraavissa tapauksissa:

- Kaupunki päättää sulkea osallistujan pois kilpailusta sen missä vaiheessa tahansa yleisen kelpoisuuden puuttumisen perusteella ja/tai lakisääteisten tai muiden vastaavien yhteiskunnallisten velvoitteiden ja/tai harmaan talouden torjuntaan liittyvien seikkojen noudattamatta jättämisen perusteella,
- Kaupunki päättää hylätä osallistujien esittämät laatu- ja hintatarjoukset
- Kohteen rakentaminen viivästyy tai peruuntuu esimerkiksi siksi, että Kaupunki ja valittu voittaja eivät pääse yksimielisyyteen sopimuksista.

2.5 Kilpailun kulku ja kilpailuaikataulu

Kilpailu viedään läpi neuvottelumenettelyllä, jonka aikana tarjoajien tulee laatia pyynnön mukaiset laatu- ja hintaosiot sisältävät tarjouksensa. Tarjousprosessi tulee sisältämään yhden väliarviointitilaisuuden (kunkin tarjoajan kanssa erikseen), joiden yhteydessä tarjoajat saavat palautetta tarjouksen laatuosiosta ja voivat esittää kysymyksiä hankkeesta.

Kilpailun tavoitteellinen kokonaisaikataulu:

Vaihe	Arvioitu ajankohta
Vaihe 1, ILMOITTAUTUMISVAIHE	
Hankintailmoituksen lähetys julkaistavaksi	3.2.2025
Osallistumispyyntöön liittyvät kysymykset lähetettävä	10.2.2025
Vastaukset em. kysymyksiin julkaistaan	12.2.2025
Osallistumishakemusten jättämisen määräaika	5.3.2025
Vaihe 2, NEUVOTTELU-/TARJOUSVAIHE	
Alustavien tarjousten pyytäminen, neuvottelukutsu	13.3.2025

Alustavaan tarjouspyyntöön liittyvät kysymykset lähetettävä	21.3.2025
Vastaukset em. kysymyksiin julkaistaan	25.3.2025
Alustavien tarjousten (laatuosio) jättäminen	2.6.2025
Neuvottelu-/palautetilaisuudet tarjoajien kanssa	9.6-13.6.2025
Lopullisen tarjouspyynnön lähettäminen tarjoajille	30.6.2025
Lopullisten laatu- ja hintatarjousten jättäminen	5.9.2025
PÄÄTÖKSENTEKO, INVESTORIN VALINTA	
Hankintapäätös ja päätöksestä ilmoittaminen	17.9.2025 (ehdollinen kaupungin hallituksen puoltavalle päätökselle) Kaupungin hallituksen päätös arvio loka-marraskuu 2025
Sopimuksen allekirjoitus	arvio joulukuu 2025

Aikataulu ja vaiheet voivat muuttua neuvottelumenettelyn kuluessa. Mahdollisista muutoksista tiedotetaan osallistujille.

2.6 Osallistumispyyntöä koskevat kysymykset ja vastaukset

Kilpailua koskevat kysymykset tulee esittää 10.2.2025 Hilmassa.

Vastaukset määräaikaan mennessä esitettyihin kysymyksiin julkaistaan saman sisältöisenä kaikille kilpailuun osallistuneille viimeistään 12.2.2025 Hilmassa.

Vain edellä mainitulla tavalla kilpailuaikana annetut tiedot ovat kilpailun järjestäjää sitovia.

2.7 Tarjoajien valinta, alustavien tarjousten pyytäminen ja neuvottelukutsu valituille tarjoajille

Tilaaaja valitsee osallistumishakemusten perusteella maksimissaan 5 tarjoajaa.
Neuvotteluvaihe alkaa alustavan tarjouspyynnön ja neuvottelukutsun lähettämällä tarjoajille.

2.8 Alustavaan tarjouspyyntöön koskevat kysymykset ja vastaukset

Alustavaa tarjouspyyntöä koskevat kysymykset tulee esittää 21.3.2025 mennessä Hilmassa.

Vastaukset määräaikaan mennessä esitettyihin kysymyksiin julkaistaan saman sisältöisenä kaikille kilpailuun osallistuneille viimeistään 25.3.2025 Hilmassa.

2.9 Alustavien tarjousten vastaanottaminen

Alustava tarjous sisältää vain kilpailun laatuosion, ei sisällä hintatarjousta. Hintaosio annetaan lopullisen tarjouksen yhteydessä.

2.10 Neuvottelu- ja palautetilaisuus

Neuvottelu- ja palautetilaisuudet (2 tuntia/tarjoaja) järjestetään kunkin tarjoajan kanssa erikseen. Alustavasti neuvottelu- ja palautetilaisuudet ovat 9.6.2025 klo 13–15, 10.6 klo 13–15, 11.6 klo 16–18, 12.6 klo 16–18 ja 13.6 klo 13–15. Tarjoajien järjestys neuvottelu- ja palautetilaisuuksiin arvotaan.

Tarjoajille tilaisuudessa annettava palaute ja tarjoajan kehityssuhteet pidetään kahdenvälisenä. Tilaaja ei paljasta tarjoajien esittämiä aineiston ideoita ja ratkaisuja eikä luottamuksellisia tietoja kolmannelle osapuolelle. Tarjoajille annettavista tilaajan kommentteista ei toimiteta muistioita tarjoajille. Neuvottelujen sisältö on luottamuksellinen ja niistä ei pidetä virallista pöytäkirjaa.

Tarjoajia pyydetään laatimaan alustavan tarjouksen liitteeksi listan asioista/kysymyksistä tarjouspyyntöasiakirjoihin, joita tarjoaja esittää neuvottelussa käsiteltävän.

2.11 Lopullinen tarjouspyyntö

Neuvottelu- ja palautetilaisuuksien jälkeen tilaaja toimittaa lopullisen tarjouspyynnön tarjoajille.

2.12 Lopullisten laatu- ja hintatarjousten jättäminen

Lopulliset tarjoukset jätetään Hilmassa. Ehdollisia tarjouksia ei hyväksytä.

Määräajan jälkeen jätetyt tarjoukset hylätään.

Tarjouksen tulee olla sitovana neljä (4) kuukautta tarjouksen jättämisen määräpäivästä eteenpäin.

2.13 Tarjousten käsittely, hankintapäätös ja tuloksen julkistaminen

Lopullisten tarjousten käsittelyn vaiheet:

- Kilpailun arviointiryhmä avaa tarjoukset.
- Arviointiryhmä tarkastaa, että tarjoajan osallistumispyyntövaiheessa ESPD-lomakkeella ilmoittamat soveltuvuutta koskevat vastaukset ovat säilyneet ennallaan.
- Arviointiryhmä tarkastaa tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden.
- Arviointiryhmä vertailee ja arvioi saamansa laatu- ja hintatarjoukset tarjouspyynnössä ja sen liitteissä ilmoitetuilla vertailuperusteilla.
- Arviointiryhmä tekee hankintapäätösesityksen kokonaistaloudellisesti edullisimmasta tarjouksesta ja antaa suosituksen jatkotoimenpiteistä kilpailun tuloksen perusteella.
- Lopulliseen päätökseen tarvitaan Kaupunkitilalautakunnan käsittely ja puoltava päätös.
- Kaupungin hallitus tekee lopullisen päätöksen lautakunnan puoltavan päätöksen pohjalta.

Kilpailun järjestäjä varaa oikeuden olla hyväksymättä mitään tarjousta, jolloin kilpailu raukeaa kaikilta osin. Näin käydessä, tilaaja ei ole miltään osin korvausvelvollinen.

2.14 Kilpailuehdotusten ja toteutusideoiden käyttöoikeus

Tarjousasiakirjat eivät ole julkisia päätökseen asti. Päätöksenteon jälkeen asiakirjat ovat pääsääntöisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain perusteella. Mikäli asiakirjoihin sisältyy liike- ja ammattisalaisuuksia, tulee ne eritellä ja ilmoittaa selkeästi. Kaupunki kuitenkin noudattaa asiakirjojen julkisuuden osalta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia.

Vantaan kaupungilla on oikeus ohjata ja teettää muutoksia voittaneeseen kilpailuehdotukseen asemakaavasuunnittelun aikana. Vantaan kaupungilla on oikeus käyttää ja julkaista em. työn aikana syntyneitä ideoita ja kehitettyjä suunnitelmia.

3. Kilpailutehtävä

3.1 Kilpailun kohde

Kilpailu-/suunnittelualue sijaitsee Vantaalla, Tikkurilan Jokiniemessä. Kilpailualue on esitetty erillisellä kartalla (kts liiteasiakirjaluettelo "Kilpailualue -kartta"). Aluerajaus on ohjeellinen ja likimääräinen, varsinainen kilpailukohde on suunniteltava liike-/toimitilarakennus, mutta kilpailija voi halutessaan esittää rakennuksen edustan katualueille rakennuksen katutaso kerroksen toimintaa tukevaa, asemakaavan mukaista käyttöä.

Kilpailualue on Vantaan kaupungin omistuksessa.

3.2 Kilpailun lähtökohdat

Lähtökohdan suunnittelutyölle muodostaa tämä kilpailuohjelma liitteineen.

Suunnitteluohjeet ovat tämän kilpailuohjelman liitteenä, suunnitteluohjeissa on määritelty rakennusten laatutaso ja rakentamisen tavoitteet.

Kaupallinen yksityinen hanke

Tavoitteena on toteuttaa rakennus yksityisenä kaupallisena hankkeena, joka vastaa kaikista hankkeesta aiheutuvista kustannuksista. Kohteeseen sisältyy sijoittajan liike/toimitilarakennus (tontti 62002) sekä kaksi katutaso yläpuolella sijaitseva kulkuyhteyttä pysäköintitalosta, korttelin 62002 kautta, kortteliin 62001 (kts liiteasiakirja "Kortteli 62002 hankesuunnitelmapohjakaaviot ja laajuuslaskelmat").

Sijainti Tikkurilan keskustassa luo hyvät lähtökohdat kehittämiselle

Alue kytkeytyy osaksi Tikkurilan kasvavaa keskustaa. Kohteeseen on hyvät joukkoliikenneyhteydet, sekä kävely- ja pyöräily-yhteydet. Keskeinen sijainti kävelyetäisyydellä Tikkurilan asemalta ja kaupungintalolta.

Kohde parantaa Tikkurilan keskustan palvelutarjontaa. Liike-/toimitila- ja palvelurakennukseen sijoittuvat kaupunkilaisten palvelut sekä elinvoimapaalvelut. Lisäksi rakennukseen on suunnitteilla mm. uusyritysten start-up-toimintaa.

Tikkurila on yksi itäisen pääkaupunkiseudun väestö- ja työpaikkakeskittymiin nähden keskeisimmin sijoittunut alue. Kolmen kilometrin kävelyetäisyydellä on noin 50.000 asukasta ja yli 20.000 työpaikkaa. Työpaikkamäärät ja asukasmäärät ovat kasvussa myös tulevaisuudessa mm. Vantaan ratikan tuoman kehityksen myötä.

Kilpailukohde on tärkeä osa Tikkurilan osaamiskampuksen toimintoja, tähän kortteliin keskitetään kaupungin palvelut alueella.

Tikkurilan saavutettavuus joukkoliikenteellä on yksi Suomen parhaimpia. Vantaan ratikan toteuttamisen myötä nykyisellään erinomainen joukkoliikennesaavutettavuus paranee entisestään. Radan varren polkupyöräilyn runkoreitti uusitaan alueen katujen rakentamisen yhteydessä. Juna- ja ratikkayhteys lentokentälle linkittää alueen toiminnot kansainvälisesti.

Liike/toimitila/palvelurakennus

Kilpailun tavoitteena on suunnitella Kampusraitin varteen arkkitehtonisesti kiinnostava, soljuvien sisätilojen rakennus, jonka kulkureitit ja tilat ovat kutsuvia ja viihtyisiä. Suunnitelmassa otetaan huomioon eri vuodenaajat ja niiden tuomat rajoitteet/mahdollisuudet.

Suunnitelman tulee tukea ympäröivää jalankulun ja polkupyöräilyn katualuetta, se ei saa heikentää kevyen liikenteen turvallisuutta.

Kilpailuehdotuksesta tulee huomioida Vantaan kaupungin vihertehokkuusperiaatteet, <https://www.vantaa.fi/vihertehokkuus>

Rakennusoikeuden määrä

Tontin 62002 rakennusoikeus on 20 000 k-m², josta Vantaan kaupunki vuokraa noin 75 %. Kohde on tavoitteena toteuttaa kerralla valmiiksi, käyttäen koko rakennusoikeuden.

Korttelin 62002 autopaikat osoitetaan viereiseen kortteliin 62003 Vantaan kaupungin konserniyhtiö VanPark Oy:n toimesta toteutettavasta pysäköintilaitoksesta. Pysäköintipaikkojen maksaminen velvoitepaikkamaksuina tapahtuu myöhemmin ilmoitettavan maksuerätaulukon ja liitteenä olevan velvoitepaikkasopimusluonnoksen mukaisesti. Tarjoajan on annettava vakuus maksuerätaulukon mukaisista maksueristä. Vakuuden antajan on oltava suomalainen raha- tai vakuutuslaitos ja se tulee antaa ennen maanvuokrasopimuksen allekirjoitusta.

Pysäköintilaitoksen pysäköintipaikat ja pysäköintilaitosrakennukseen tulevat polkupyöräpaikat jakautuvat kortteille 62001 ja 62002 liitteen 8 mukaisesti.

Mopopaikkoja koskevan tilan osuuden pysäköintilaitosrakennuksen rakentamishankkeen kustannuksista maksaa korttelin 62001 luovutuksensaaja ja tila tulee hallinnanjakosopimuksella korttelin 62001 luovutuksensaajan omistukseen. Kortteiden 62001 ja 62002 luovutuksensaajat maksavat pysäköintilaitosrakennukseen tulevien polkupyöräpaikkojensa osuudet pysäköintilaitosrakennuksen rakentamishankkeen kustannuksista ja tilat tulevat hallinnanjakosopimuksilla kortteiden 62001 ja 62002 luovutuksensaajien omistukseen. Tilojen osuudet pysäköintilaitosrakennuksen rakentamishankkeen kustannuksista lasketaan pinta-alaperusteisesti.

Pohjavesiolosuhteet

Suunnittelussa tulee huomioida pohjavesiolosuhteet, pohjavedenpintaa ei saa laskea. Alueelle ei suositella täyskellareiden rakentamista, riskinä alueella ovat mm. raidealueen painumat, mikäli alueelle toteutettaisiin runsaasti kellareita. Osakellarien toteuttaminen esim. väestönsuojien rakentaminen kellarikerrokseen on hyväksyttävä ratkaisu.

Pilaantuneet maat

Tikkurilan osaamiskampusalueen ympäristötekniisten tutkimusten tulokset on esitetty liitteenä olevassa tutkimusraportissa ja sen liitteissä.

Mikäli kilpailukohteen alueelta löytyy jätteitä tai muita aineita, joiden johdosta ympäristöviranomaiset ja/tai ympäristösäännökset edellyttävät toimenpiteitä, rakennuttaja vastaa kohteen kunnostussuunnitelman laatimisesta.

Kunnostussuunnitelma tulee laatia siten, että puhdistaminen tapahtuu taloudellisesti edullisimmalla tavalla. Hyväksyttyään kunnostussuunnitelman Kaupunki vastaa viranomaisten vaatimista tavanomaisiin maanrakennuskustannuksiin nähden syntyvistä puhdistukseen liittyvistä lisäkustannuksista.

Kunnallistekniikka

Vantaan kaupunki toteuttaa alueelle tarvittavan kunnallistekniikan, sähkö-, tele-, vesi-, hulevesi- ja viemärijohtoasennuksineen. Alueen lämpö/kylmäalueverkon toteuttaa Vantaan energia kustannuksellaan. Vantaan energia toimii myös toteutetun alueverkon palveluntarjoajana ja ylläpitäjänä alueella. Kunnallistekniikka ja aluelämpö/kylmäverkko toteutetaan kokonaan uudisrakentamisena.

Työmaaliikenne

Alueen kadut toteutetaan työmaa-ajoneuvoliikenteen kestäviksi katurakentamisen hankkeen yhteydessä, tonttien rakentamista varten. Istutusalueet ja porrastukset toteutetaan vasta tonttien rakentamisen jälkeen. Katujen tilapäiseksi työmaa-ajan päälysteeksi asennetaan kaupungin toimesta asfaltti. Työmaa-ajo alueelle Jokiniemenkadun puolelta, työmaatoimintojen alueeksi varataan tontti 62004 ja tontin 62003 eteläosa pysäköintitalon alapuolelta, radan varren polkupyöräbaana (Grönberginraitti) toimii työmaa-aikaisena ajoreittinä tontille.

Kilpailun voittajan tulee huolehtia rakennusvaiheen työmaaliikenteestä kaupungin Kadut- ja puistot -palvelualueen kanssa edellä mainitun periaatteen pohjalta.

Hankkeen toteuttaminen

Rakentamisessa noudatetaan voittajaehdotuksen pohjalta laadittavaa suunnitelmaa. Kilpailualue tulee toteuttaa kokonaisuutena kerralla valmiiksi. Liitteenä alustava tavoitteellinen hankeaikataulu ja kaava-alueen rakentamisen vaiheistuskaavio.

4. Tarjousten arviointi

4.1 Kilpailun tavoitteet

Kilpailun tavoitteena on löytää rakentamisen pohjaksi laadukas ja toteuttamiskelpoinen ympäristöönsä soveltuva ratkaisu. Arkkitehtoniset, kaupunkikuvalliset, tekniset, toiminnalliset ja taloudelliset sekä resurssiviisauden tavoitteet tulee ratkaista tasapainoisesti.

4.2 Arvioinnin vaiheet

Vaihe 1. Tarjoajan pakollisten kelpoisuusedellytysten täyttyminen

Tässä vaiheessa osallistumishakemusten perusteella Vantaan kaupunki tarkistaa tarjoajan pakollisten kelpoisuusedellytysten täyttyminen. Pakolliset kelpoisuusvaatimukset ovat:

- Tarjoajan taloudelliset ja rahoituskelliset edellytykset toteuttaa hanke
- Tarjoajan tekniset edellytykset toteuttaa hanke tarjoajan referenssikohteiden mukaisesti (tämä pisteytetään). Tarjoajan tulee esittää pakollisena vaatimuksena vähintään kolme (3) referenssikohdetta ja maksimissaan viisi (5) referenssikohdetta.
- Harmaan talouden torjunnan mukaiset vaatimukset

Vaihe 2. Laatuarviointi ja hinta

Laatuarviointi:

Tässä vaiheessa arvioidaan tarjoajien kilpailuehdotukset erillisen arviointiryhmän toimesta. Arviointiryhmän kokoonpano on esitetty kilpailuohjelman kohdassa 2.

Hinta:

Hinta-arviointi tehdään myöhemmin tässä kilpailuohjelmassa esitettyjen arviointiperusteiden perusteella

4.3 Arviointi- ja valintaperusteet

Vaihe 1 – Tarjoajan pakollisten kelpoisuusedellytysten täyttyminen

Pakollisten kelpoisuusedellytysten täyttyminen perusteet

- Tarjoajan, yhteenliittymän (konsortion) yhteystiedot (ei pisteytetä)
 - Ilmoitetaan tarjoajan, yhteenliittymän (konsortio) yhteyshenkilön nimi, osoite, y-tunnus sähköpostiosoite ja puhelinnumero
 - Ilmoitetaan muiden yhteenliittymän osapuolten tiedot
- Tarjoajalla tulee olla riittävät taloudelliset resurssit (ei pisteytetä)
 - Luottoluokitus vähintään AA (Suomen Asiakastieto Oy:n rating alfa luottoluokitus)
 - Tarjoajan hankeorganisaation hankkeisiin omaa pääomaa sijoittavien yritysten
 - a) Yhteenlaskettu taseen loppusumma tulee olla vähintään 200 miljoonaa euroa viimeksi päättyneellä tilikaudella, tai
 - b) Yhteenlaskettu hallinnoitavien varojen määrä mukaan lukien olemassa olevat sijoitussitoumukset tarjouksentekohetkellä tulee olla vähintään 100 miljoonaa euroa
 - Tarjoajan urakoitsijayrityksen toiminnan liikevaihto min. 80 milj. euroa/vuosi viimeiseltä viideltä (5) vuodelta, luottoluokitus vähintään AA (Suomen Asiakastieto Oy:n rating alfa luottoluokitus).
- Tarjoajan rahoitussuunnitelmaluonnos hankkeelle, sisältö (ei pisteytetä)
 - Projektikuvaus
 - Rahoitustarve
 - Yrityksen ja markkinan nykytilanne
 - Hankkeen kokonaiskuvaus
 - Arvio yritykset kuluista ja myynnistä

- Aloituskustannukset
 - Myynti
 - Juoksevat kulut
- Tarjoajan teknisiä edellytyksiä toteuttaa hanke (pisteytetään)
 - Edellytyksiä arvioidaan tarjoajan aiempien vastaavien hankkeiden perusteella. Hankkeesta vastaavalla tarjoajalla tulee olla vähintään kolme (3) referenssihanketta menestyksekkäästi toteutetusta vastaavan kaltaisesta hankkeesta. Referenssejä saa ilmoittaa enintään viisi (5) kappaletta.
 - Yhden referenssistä (referenssikohde 1) täytyy olla laajuudeltaan yli 15 000 brm² ja sen tulee olla nk. monen käyttäjän kohde, jossa on vähintään kolme (3) käyttötarkoitusta/käyttäjää.
 - Kahden seuraavan referenssin (referenssikohde 2 ja referenssikohde 3) täytyy olla laajuudeltaan vähintään 7 000 brm² ja nk. monen käyttäjän kohteita, jossa on vähintään kolme (3) käyttötarkoitusta/käyttäjää.
 - Tarjoajalla on mahdollisuus saada lisäpisteitä vaatimuksen ylittävistä referensseistä (referenssikohde 4 ja referenssikohde 5) Referenssikohteiden 4 ja 5 tulee olla vähintään 7 000 brm² ja nk. monen käyttäjän kohteita, jossa on vähintään kolme (3) käyttötarkoitusta/käyttäjää.
 - Tarjoajalla on mahdollisuus saada lisäpisteitä esitetystä pääsuunnittelijasta henkilönä, mikäli hän on ollut esitetyllä referenssikohteella.
 - Kaikkien ilmoitettavien referenssikohteiden 1–5 tulee olla luovutettu tilaajalle 1.1.2015 jälkeen.
 - Referenssien tulee olla kyseisten yritysten referenssejä, ei kyseisten yritysten työntekijöiden tai muiden edustajien referenssejä lukuun ottamatta pääsuunnittelija-arkkitehtiä.
 - Kilpailulla haetaan ensisijaisesti monen käytön kohteita: liiketila-toimitila-kaupungin palvelutila-koulutustila-kahvila/ravintolatila. Edellä lueteltujen lisäksi voi esitettyihin referensseihin sisällyttää myös muita käyttötarkoituksia.
 - Hyväksytyjä referenssihankkeiden käyttötarkoituksia ovat Tilastokeskuksen rakennusluokituksen 2018 mukaisesti: 0311 Kauppakeskukset, liike- ja tavaratalot; 0330 Ravintolarakennukset ja vastaavat liikerakennukset; 0400 Toimistorakennukset; 0820 Yleissivistävien oppilaitosten rakennukset; 0830 Ammatillisten oppilaitosten rakennukset; 0840 Korkeakoulurakennukset; 0841 Tutkimuslaitosrakennukset; 0890 Vapaan sivistystyön opetusrakennukset; 0891 Järjestöjen, liittojen, työnantajien ja vastaavien opetusrakennukset.
 - Mikäli referenssikohde ei täytä jotain edellä esitetystä vaatimuksista, tilaaja jättää referenssin huomioimatta.
 - Referenssikohteista saa pisteitä kaikkien referenssikohteelle asetettujen em. vähimmäisvaatimusten täytyessä:

Referenssikohde 1:

- Referenssikohteen koko yli 15 000 brm² (5 pistettä)
- Referenssikohteen koko 10 000–15 000 brm² (0 pistettä)
- Referenssikohteen koko 7 000–9 999 brm² (0 pistettä)
- Referenssikohteen koko alle 7 000 brm² (0 pistettä)
- Tarjoajan ARK/PS on toiminut esitetystä referenssikohteesta (1 lisäpiste)

Referenssikohde 2–5:

- Referenssikohteen koko yli 15 000 brm² (5 pistettä)
 - Referenssikohteen koko 10 000–15 000 brm² (3 pistettä)
 - Referenssikohteen koko 7 000–9 999 brm² (1 piste)
 - Referenssikohteen koko alle 7 000 brm² (0 pistettä)
 - Tarjoajan ARK/PS on toiminut esitetyssä referenssikohteessa (1 lisäpiste)
- Tarjoaja täyttää harmaan talouden torjunnan mukaiset vaatimukset
 - Tarjoajan tulee antaa ESPD-asiakirjalla vakuutus siitä, että se täyttää hankintayksikön asettamat soveltuvuusvaatimukset ja että sitä ei koske julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 80 §:n tai 81 §:n mukainen poissulkemisperuste. Tarjoaja voidaan sulkea hankintamenettelyn ulkopuolelle, jos se ei täytä asetettuja vaatimuksia, se ei ole antanut kaikkia pyydettyjä tietoja, se on antanut vääriä tietoja ESPD-asiakirjaa täyttäessään tai se ei toimita hankintayksikön tarjouskilpailun aikana pyytämiä täydentäviä selvityksiä ja todistuksia asetetussa määräajassa.

Valintaperusteet

Vaiheessa 1 Vantaan kaupunki valitsee maksimissaan viisi (5) tarjoajaa hankinnan seuraavaan vaiheeseen ja valintaperusteina:

- Pakolliset kelpoisuusedellytykset täyttyvät kaikilta osiltaan
- Pisteytettävän kohdan (=Tarjoajan tekniset edellytykset toteuttaa hanke) pisteiden perusteella viisi (5) eniten pisteitä saanutta tarjoajaa asetetaan paremmuusjärjestykseen ja valitaan vaiheeseen 2. Mikäli usea tarjoaja saa saman pistemäärän, ratkaistaan näiden tarjoajien välinen paremmuusjärjestys arpomalla, kuitenkin niin, että arvonnän jälkeen valittavia tarjoajia on maksimissaan viisi (5). Arvontatilanteessa jokainen tasapisteissä oleva tarjoaja saa yhden arvan.

Vaihe 2 – Laatuarviointi ja hinta

Laatuarvioinnin perusteet

- Arkkitehtuuri ja kaupunkikuva
 - Tilaajan tavoitteena: tarjoaja kuvaa kilpailuehdotuksessaan seuraavat asiat selkeästi, laajasti ja konkreettisesti
 - Aikaa kestävää korkeatasoista arkkitehtuuria tukevat ratkaisut
 - Materiaalivalinnoissa keskustarakentamisen laatutaso ja vähähiiliset julkisivumateriaalit
 - Julkisivuperiaatteissa ei riskiratkaisuja
 - Taidekonseptin nostamat laadukkaat julkisivualueet, innovatiivisuus
 - Ulkoarkkitehtuurin hallittu sommittelu, massojen rytmitys, sovitukset ympäristöön
 - Kokonaisuuden arkkitehtoninen laatu ja vahva identiteetti
 - Uniikki mieleenpainuva rakennus, Kampusraitin päätteenä ja viereisen koulukampusrakennuksen parina, alueen pääaukiolla
 - Rakennuksen rooli kaupunkikuvassa eri vuorokauden- ja vuodenaikoina

- Kehityskelpoisuus
 - Arkkitehtonisesti laadukkaasti viereisiin rakennuksiin yhteensovitettu yhteysreitti kortteleiden välillä, yhteysreitin sujuvuus suhteessa rakennusten tilakäytön konseptiin
- Tilankäytön konsepti
 - Kuvataan visioitu asiakas/työntekijäkokemus
 - Kuvataan, kuinka jaettujen tilojen käyttö toteutuu
 - Kuvataan, kuinka rakennus toimii tilallisesti
 - Kuvataan reitit rakennuksessa
 - Esitetään tilankäytön optimoinnin ratkaisut
 - Kuvataan älytekniikan rooli tilankäytön konseptissa
- Tilankäyttöaste
 - Tilaajan tavoitteena on:
 - Tilankäyttöaste (arkisin normaaleina toimistoaikoina)
 - Tilankäyttöastetavoitteen täyttäminen
 - Toimistotilat 70 %
 - Luokka- ja tapahtumatilat 50 %
 - Tilankäyttöasteen arvioinnin tarjoajien esitysten pohjalta tekee ulkopuolinen tilaajan erityisasiantuntija.
- Vähähiilisyys ja resurssiviisaus
 - Tilaajan tavoitteena:
 - Hiilijalanjälkitavoitteen minimivaatimuksessa pysyminen tai sen alittaminen. Elinkaaren hiilijalanjälki ei saa ylittää 16 kgCO₂e/m²/a 50 vuoden käyttöajalle laskettuna
 - Alustavan tarjoajan laatiman hiilijalanjäljen laskennan tarkistaa ulkopuolinen tilaajan erityisasiantuntija.
- Tarjoajan kyvykkyys
 - Tilaajan tavoitteena: tarjoaja kuvaa kyvykkyytään kuvaamalla liiketoiminta- ja laatusuunnitelman kautta alla olevan sisällön mukaisia asioita selkeästi, riittävän laajasti ja konkreettisesti.
 - Tarjoajan alustavan liiketoimintasuunnitelman sisälllys:
 - Yrityksen perustiedot
 - Liikeidean kuvaus
 - Osaaminen
 - Riskien hallinta
 - Tuotteet ja palvelut
 - Asiakkaat
 - Markkinat ja kilpailijat
 - Myynti ja markkinointi
 - Liiketoiminnan tavoitteet
 - Taloushallinto ja sopimukset
 - Laskelmat liitettynä
 - Tarjoajan alustavan laatusuunnitelman sisälllys

- Turvallisuus
- Työn organisointi
- Aikataulu
- Kustannusten hallinta
- Tarkastusmenettelyt
- Poikkeamien hallinta
- Käytetyt työkalut ja työskentelytavat
- Yhteistoiminta

Hinta-arvioinnin perusteet

- Kaupungin vuokratilat kortteli 62002
 - Vuokrataso 27 euroa/htm²/kk, kattohinta 4 023 100 euroa/vuosi (alv 0 %). Kyseessä on kokonaisvuokra.
 - Vuokrattava kokonaispinta-ala saa olla maksimissaan 12 417 htm². Lähtökohtana on optimoitu vuokrattava pinta-ala.

4.4 Laadun ja hinnan osa-alueet sekä painotukset

Osa-alueet	Painotus
LAATU	60 %
1. Arkkitehtuuri ja kaupunkikuva	15 %
2. Tilankäytön konsepti	10 %
3. Tilankäyttöaste	15 %
4. Vähähiilisyys	12 %
5. Tarjoajan kyvykkyys	8 %
HINTA	40 %
1. Kaupungin vuokratilat	40 %
LAATU + HINTA, YHTEENSÄ	100 %

4.5 Vertailupisteiden laskeminen

LAATU

1. Arkkitehtuuri ja kaupunkikuva 15 %

Tilaaaja arvioi kilpailuesityksen asiakirjat kohdan 4.3 arviointiperusteet huomioiden ja pisteyttää ne seuraavasti:

0 pistettä = Tarjoajan laatimat kilpailuasiakirjat eivät sisällä kohdan 4.3 arvioitavia asioita lainkaan

1 pistettä = Tarjoajan laatimat kilpailuasiakirjat sisältävät kohdan 4.3 arvioitavia asioita heikosti

2 pistettä = Tarjoajan laatimat kilpailuasiakirjat sisältävät kohdan 4.3 arvioitavia asioita kohtalaisesti

3 pistettä = Tarjoajan laatimat kilpailuasiakirjat sisältävät kohdan 4.3 arvioitavia asioita hyvin

4 pistettä = Tarjoajan laatimat kilpailuasiakirjat sisältävät kohdan 4.3 arvioitavia asioita kiitettävästi

5 pistettä = Tarjoajan laatimat kilpailuasiakirjat sisältävät kohdan 4.3 arvioitavia asioita erinomaisesti

Mitä paremmin kilpailuasiakirjoissa on esitetty arviointiperusteissa esitetyt asiat, sitä korkeampi pistemäärä annetaan.

Kohdassa 4.3 esitettyjä arviointiperusteita ei painoteta arvioinnissa erikseen, vaan arviointi suoritetaan kokonaisharkintaa käyttäen.

Tarjous, joka saa korkeimman pistemäärän tästä kohdasta, saa tästä laatuosasta täydet 15 pistettä. Muiden tarjousten tämän laatuosan pisteet lasketaan kaavalla: tarjouksen pisteet tästä laatuosasta = (ko. tarjouksen pistemäärä / korkein saatu pistemäärä) x 15 pistettä. Pisteet annetaan kahden desimaalin tarkkuudella.

2. Tilankäytön konsepti 10 %

Tilaa arvioi kilpailuasiakirjat (tilankäytön konsepti) kohdan 4.3 asiat huomioiden ja pisteyttää ne seuraavasti:

0 pistettä = Tarjoajan laatimat kilpailuasiakirjat eivät sisällä kohdan 4.3 sisällyksen mukaisia arvioitavia asioita lainkaan

1 pistettä = Tarjoajan laatimat asiakirjat sisältävät kohdan 4.3 sisällyksen mukaisia arvioitavia asioita heikosti

2 pistettä = Tarjoajan laatimat asiakirjat sisältävät kohdan 4.3 sisällyksen mukaisia arvioitavia asioita kohtalaisesti

3 pistettä = Tarjoajan laatimat asiakirjat sisältävät kohdan 4.3 sisällyksen mukaisia arvioitavia asioita hyvin

4 pistettä = Tarjoajan laatimat asiakirjat sisältävät kohdan 4.3 sisällyksen mukaisia arvioitavia asioita kiitettävästi

5 pistettä = Tarjoajan laatimat asiakirjat sisältävät kohdan 4.3 sisällyksen mukaisia arvioitavia asioita erinomaisesti

Mitä paremmin kilpailuasiakirjoissa on esitetty arviointiperusteissa esitetyt asiat, sitä korkeampi pistemäärä annetaan.

Kohdassa 4.3 esitettyjä asioita ei painoteta arvioinnissa erikseen, vaan arviointi suoritetaan kokonaisharkintaa käyttäen.

Tarjous, joka saa korkeimman pistemäärän tästä kohdasta, saa tästä laatuosasta täydet 10 pistettä. Muiden tarjousten tämän laatuosan pisteet lasketaan kaavalla: tarjouksen pisteet tästä laatuosasta = (ko. tarjouksen pistemäärä / korkein saatu pistemäärä) x 10 pistettä. Pisteet annetaan kahden desimaalin tarkkuudella.

3. Tilankäyttöaste 15 %

Tarjous, joka saa korkeimman tilankäyttöasteen (maksimi 70 %) tästä kohdasta, saa tästä laatuosasta täydet 15 pistettä. Muiden tarjousten tämän laatuosan pisteet lasketaan kaavalla: tarjouksen pisteet tästä laatuosasta= (ko. tarjouksen täyttöaste / korkein saatu täyttöaste) x 15 pistettä. Pisteet annetaan kahden desimaalin tarkkuudella.

4. Vähähiilisyys 12 %

Tarjous, joka saa alhaisimman hiilijalanjälkiarvon arvon tästä kohdasta (hiilijalanjälki ei saa ylittää arvoa 16 kgCO₂e/m²/a 50 vuoden käyttöiälle laskettuna), saa tästä laatuosasta täydet 12 pistettä. Muiden tarjousten tämän laatuosan pisteet lasketaan kaavalla: tarjouksen pisteet tästä laatuosasta= (alhaisin saatu hiilijalanjälki / ko. Tarjouksen hiilijalanjälki) x 12 pistettä. Pisteet annetaan kahden desimaalin tarkkuudella.

5. Tarjoajan kyvykkyys 8 %

Tilaaaja arvioi kilpailuesityksen asiakirjat (liiketoiminta- ja laatusuunnitelma) kohdan 4.3 sisällys huomioiden ja pisteyttää ne seuraavasti:

0 pistettä = Tarjoajan laatimat asiakirjat eivät sisällä kohdan 4.3 sisällyksen mukaisia arvioitavia asioita lainkaan

1 pistettä = Tarjoajan laatimat asiakirjat sisältävät kohdan 4.3 sisällyksen mukaisia arvioitavia asioita heikosti

2 pistettä = Tarjoajan laatimat asiakirjat sisältävät kohdan 4.3 sisällyksen mukaisia arvioitavia asioita kohtalaisesti

3 pistettä = Tarjoajan laatimat asiakirjat sisältävät kohdan 4.3 sisällyksen mukaisia arvioitavia asioita hyvin

4 pistettä = Tarjoajan laatimat asiakirjat sisältävät kohdan 4.3 sisällyksen mukaisia arvioitavia asioita kiitettävästi

5 pistettä = Tarjoajan laatimat asiakirjat sisältävät kohdan 4.3 sisällyksen mukaisia arvioitavia asioita erinomaisesti

Mitä paremmin liiketoiminta- ja laatusuunnitelmissa on esitetty arviointiperusteissa esitetyt sisällyksen mukaiset asiat, sitä korkeampi pistemäärä annetaan.

Kohdassa 4.3 esitettyjä sisällyksen mukaisia asioita ei painoteta arvioinnissa erikseen, vaan arviointi suoritetaan kokonaisharkintaa käyttäen.

Tarjous, joka saa korkeimman pistemäärän tästä kohdasta, saa tästä laatuosasta täydet 8 pistettä. Muiden tarjousten tämän laatuosan pisteet lasketaan kaavalla= tarjouksen pisteet tästä laatuosasta (ko. tarjouksen pistemäärä / korkein saatu pistemäärä) x 8 pistettä. Pisteet annetaan kahden desimaalin tarkkuudella.

HINTA

1. Kaupungin vuokratilat 40 %

A.)

Tarjous, jossa on Korttelin 62002 kaupungin tilojen alhaisin kokonaisvuokra (saa olla maksimissaan 4 023 100 euroa/vuosi alv 0 %), saa tästä hintaosasta täydet 33 pistettä. Muiden tarjousten tämän hintaosan pisteet lasketaan kaavalla= tarjouksen pisteet tästä

hintaosasta (alhaisin saatu vuokrataso / ko. tarjouksen vuokrataso) x 33 pistettä. Pisteet annetaan kahden desimaalin tarkkuudella.

B.)

Tarjous, jossa on Korttelin 62002 kaupungin tilojen pienin vuokrattava kokonaispinta-ala (saa olla maksimissaan 12 417 htm², saa tästä hintaosasta täydet 7 pistettä. Muiden tarjousten tämän hintaosan pisteet lasketaan kaavalla= tarjouksen pisteet tästä hintaosasta (pienin pinta-ala htm² / ko. tarjouksen pinta-ala htm²) x 7 pistettä. Pisteet annetaan kahden desimaalin tarkkuudella.

Hintaosion 1 pisteet lasketaan yhteen kahden desimaalin tarkkuudella. Maksimipisteet tästä hintaosasta 1 on 40 pistettä.

Yhteenlasketut laatu- ja hintapisteet

Tarjouksista valitaan kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous.

Laatu- ja hintapisteet lasketaan yhteen kahden desimaalin tarkkuudella. Eniten pisteitä saaneen tarjouksen antanut tarjoaja sijoittuu tarjouskilpailussa sijalle 1.

Mikäli pisteiden yhteenlaskun jälkeen usea tarjous saa yhtä paljon pisteitä, saa etusijan se tarjous, joka on saanut korkeammat lautupisteet. Mikäli tällä tavoin ei saada ratkaistua tarjousten välistä järjestystä, tarjousten järjestys arvotaan. Arvontatilanteessa jokainen tasapisteissä oleva tarjoaja saa yhden arvan.

5. Kilpailuasiakirjojen laadintaohjeet

5.1 Laatuaineiston sisältö ja esitystapa

Arkkitehtuuria ja kaupunkikuvaan koskevan laatuaineiston suunnitelmien tulee olla muotoilultaan ja sisällöltään riittävän seikkaperäisiä ja yksityiskohtaisia siten, että suunnitelmissa osoitettujen toiminnallisten, laadullisten, teknisen toteutettavuuden ja muiden tekijöiden toteutuminen voidaan arvioida arviointikriteereihin perustuen.

Tuotettavan laatuaineiston (arkkitehtuuri ja kaupunkikuva) tulee sisältää seuraavat asiat:

1. Suunnitelmaselostus

Tarjoajan tulee esittää tiivis selostus kilpailuehdotuksen keskeisistä ideoista ja ansioista. Selostuksesta tulee käydä ilmi kuvia, kaavioita ja tekstiä käyttäen seuraavat asiat:

- Yleisperustelu
- Arkkitehtoniset ja kaupunkikuvalliset ideat ja ansiot
- Teknisten ratkaisujen pääperiaatteet
- Materiaalivalinnat
- Rakennuksen käytön konseptin kuvaus
- Yhteysreitti korttelista toiseen: yhteysputki korttelista 62002 kortteliin 62001 ja yhteyssilta korttelista 62002 pysäköintitaloon korttelissa 62003
- Rakennuksen muuntojoustavuus. Kohteessa tavoitellaan muuntojoustavuutta tilankäytön osalta: esim. toimistohuoneen muutos avotilatoimistoksi ja päinvastoin

- Resurssiviisauden ratkaisut
- Laajuuslaskelmat
- Arvio tarvittavasta pysäköintipaikkojen määrästä

2. Selostus liiketoiminnasta

Tarjoajan tulee esittää selostus kilpailun kohteena olevalle alueelle sijoitettavasta liiketoiminnasta sekä toiminnan luonne eri vuodenaikoina. Selostuksessa tulee sanallisesti kuvailla liikeidea sekä selostaa kilpailualueelle sijoittuvat mahdolliset eri käyttötarkoitukset sekä toimijat. Tuotettavan dokumentin pituus maksimissaan 15 sivua.

3. Alueen kokonaissuunnitelma, mittakaava 1:1000

Alueen kokonaissuunnitelmasta tulee ilmetä kilpailuehdotuksen liittyminen ja sovitukset ympäröiviin katu- ja viheralueisiin, sekä alustava hahmotelma sovituksesta myöhemmin toteutettaviin rakennuksiin kohteen ympärillä (ympäröivät rakennukset esitettynä tontin rajoihin kiinni rakennettuina massoina).

4. Alueleikkaukset, mittakaava 1:1000 (2 kpl)

Alueleikkauksessa tulee ilmetä kilpailuehdotuksen liittyminen ja sovitukset ympäristöön ja rakennuksiin. Alueleikkaus tulee esittää kahdesta eri suunnasta.

5. Asemapiirros, mittakaava 1:500

Kilpailuehdotus esitetään rakennukset varjostettuina, valon tulokulma on 45 astetta lounaasta siten, että varjostus ei häiritse luettavuutta. Piirustuksesta tulee käydä ilmi ympäröivän maaston korkeusasemat, rantaviiva, rakennusten kerrosluku, katokset, kaiteet, rakennelmat, oleskelualueet, sisäänkäynnit, istutukset, toiminta-alueiden rajaaminen sekä pintamateriaalit.

6. Rakennusten pohjapiirustukset, mittakaava 1:200

Piirustuksiin tulee merkitä eri toiminnot ja käyttötarkoitukset sekä näiden vaatimat pinta- alat, tasojen korkeusasemat. Piirustuksissa tulee näkyä kilpailuehdotuksen toiminnot, katokset, aidat, rakennelmat, rakenteet sekä istutukset ja pinnoitteet. Pohjapiirustuksiin tulee merkitä myös talotekniset tilat ja tilavaraukset.

Pohjapiirustukset tulee esittää kaikista ehdotuksen mukaisista kerrostasoista.

7. Julkisivut ja leikkaukset, mittakaava 1:200

Tarjoajan tulee esittää arvostelun kannalta tarpeelliset leikkaukset (vähintään 2 kpl) ja julkisivut kaikista julkisivuista. Julkisivupiirustuksissa on esitettävä julkisivujen materiaalit ja värit.

Leikkauksissa tulee esittää eri tasot, kerrokset, räystäiden ja vesikaton ylimmän kohdan korkeusasemat sekä kattokulmat.

Julkisivu- ja leikkauspiirroksissa on esitettävä suunnitelman korkeusasemat suhteessa ympäröivään alueeseen.

8. Laajuuslaskelmat

Ehdotukseen on liitettävä eri tilojen osalta laajuuslaskelma (k-m² ja brm²).

9. Havainnekuvat (3D-näkymä), vähintään 6 kpl

Havainnekuva lintuperspektiivistä, talvi- ja kesäolosuhteissa

- Vähintään 2 kpl tulee olla viistoilmakuvaan upotettuna

Havainnekuva silmäkorkeudelta, talvi ja kesäolosuhteissa

- Vähintään 2 kpl jalankulkijan katselukorkeudelta, päälähestymissuunnasta Kampusraitilta

Havainnekuva sisätiloista

- Vähintään 1 kpl tulee olla sisätilakonseptista, tyypillisestä kerroksesta
- Vähintään 1 kpl tulee olla pääsisäänkäynnin suunnasta katsottuna kohti pääaulaa

10. A3 kooste aineistosta

Koosteen tulee olla maksimissaan 5 sivun mittainen A3-kokoinen esittely kohteesta, sisältäen mm.:

- Ehdotuksen nimimerkki
- Tarjoajan nimi
- Kuvamateriaalina esimerkiksi asemapiirros, pohjapiirros, julkisivuja ja valokuvia/havainnekuvia
- Tarvittaessa muuta tarjoajan valitsemaa havainnollistavaa materiaalia.

Laatuaineiston (Arkkitehtuuri ja kaupunkikuva) tulee olla värillisiä. Piirustusten ja kuvien on oltava julkaisukelpoisia, resoluution tulee olla vähintään 300 dpi. Kilpailuehdotukset palautetaan ainoastaan sähköisesti (A3 koko vaakasuunta).

6. Jatkotoimenpiteet kilpailun jälkeen

6.1 Kilpailun arviointiryhmä antaa suosituksen jatkotoimenpiteistä

Kilpailun arviointiryhmä antaa suosituksen jatkotoimenpiteistä kilpailun tuloksen perusteella.

Kilpailun järjestäjä päättää hankkeen etenemisestä erikseen. Mikäli kilpailu tuottaa hyväksyttävän ja kilpailun tavoitteet täyttävän ehdotuksen on tarkoitus, että hanke etenee seuraavissa kappaleissa esitetyn mukaisesti.

Kilpailun järjestäjä voi keskeyttää kilpailun, mikäli sen tuloksena ei löydetä kilpailun tavoitteita täyttävää ehdotusta.

6.2 Tontinvarauksen tekeminen ja Hankesopimuksen allekirjoittaminen

Kilpailun päätyttyä ja voittajan valinnan jälkeen, kaupunginhallitus tekee tontinvarauksen kilpailun voittaneelle taholle, hankkeen suunnittelua ja tontinluovutuksen valmistelua varten.

Tontinvarauksen ehdot tarkentuvat myöhemmin mm. kilpailun tulosten perusteella.

Tontin varaaminen ja hankesopimuksen allekirjoittaminen tapahtuvat samanaikaisesti.

6.3 Tarjoajan luopuminen hankkeesta ennen hankesopimuksen solmimista

Mikäli kilpailun voittaja luopuu hankkeesta ennen hankesopimuksen solmimista, voidaan sen tilalle valita kaupunkitilalautakunnan päättämältä varasijoilta paremmuusjärjestyksessä seuraava tarjoaja.

6.4 Esisopimus tilavuokrasopimuksesta

Kilpailun voittajan kilpailuehdotus toimii hankkeen jatkosuunnittelun lähtökohtana. Kaupungin asettamia kilpailuehtoihin kirjattuja suunnittelun ja rakentamisen laadullisia ja kustannuskattotavoitteita ei saa alittaa, kilpailijan on mahdollista esittää lähtötavoitteita parantavia innovatiivisia ratkaisuja näin halutessaan. Kaupungin asettamia, kilpailuliitteissä esitettyjä, kaupungin yleisiä suunnitteluohjeita ja rakentamismääräyksiä asetuksineen tulee noudattaa. Suunnitelman sitovuus varmistetaan hankesopimuksen, tontin varauspäätöksen ja luovutusasiakirjojen ehdoin, sekä suunnitelman toteutumista seurataan suunnittelun ja rakentamisen aikana.

Tilahankkeen valmistelu, käsittely ja hyväksyminen noudattaa kaupungin normaalia päätöksentekojärjestystä. Selvyyden vuoksi todetaan, ettei tehtävillä varauksilla tai esisopimuksilla voida millään tavoin sopia kaupungin lakisääteisestä viranomaistoiminnasta.

Mikäli lopullista hankesuunnitelmaa ei ole saatu toimitettua tilalautakunnan päätöksentekoa varten listalle määräaikaan mennessä, niin yhteistyö kilpailualueella päättyy kyseisen voittajan kanssa ilman erillistä irtisanomista.

6.5 Maanvuokrasopimusluonnos

Maanvuokrauksen pääehdot ja periaatteet on esitetty maanvuokrasopimusluonnoksessa (kts. liiteasiakirja "Maanvuokrasopimusluonnos, kortteli 62002). Kaupunki on määritellyt tonttikohtaiset luovutusehdot ottaen huomioon muun muassa tontille tässä kilpailuohjelmassa asetetut tavoitteet, tonttien yleiset varausehdot ja kaupungin vastaavanlaisissa tontinluovutuksissa tavanomaisesti käyttämät ehdot. Sopimusluonnoksessa on esitetty mm. lopullisen maanvuokrasopimuksen tekemisen edellytykset.

Maanvuokrasopimuksen allekirjoittajalla on velvollisuus liittyä osakkaaksi alueelliseen kivijalkatilojen pooliyhtiöön, allekirjoittaa pooliyhtiön osakassopimus ja luovuttaa kohteen kivijalkatilojen liiketilat apportina pooliyhtiölle.

Maanvuokrasopimuksen ehtona on myös, että velvoitepaikkasopimus VanPark Oy:n kanssa on allekirjoitettu, maksuerätaulukon mukainen ensimmäinen erä velvoitepaikkamaksusta maksettu ja vakuus jäljellä olevista eristä annettu.

Vuokra-aika on lähtökohtaisesti 40 vuotta. Vuokran määräytymisperuste tulee olemaan rakennushankkeen rakennusluvan mukainen kerrosalan määrä eri käyttötarkoituksittain, ja rakennusoikeuden kohtuullinen käypä arvo. Kaupunki tulee perimään maanvuokraa 20 000 kem²/400 000 eur/vuosi (alv 0 %). Vuokran määrässä on lisäksi huomioitu mm. voittajan vastuut ja velvoitteet alueen käyttämiseksi tarvittavista toimenpiteistä. Selvennyksenä todetaan, että tontin ulkoalueista ei peritä erikseen vuokraa. Maanvuokrasopimukseen kirjattava maanvuokramäärä eli perusvuosivuokra sidotaan elinkustannusindeksiin.

Maanvuokrasopimusluonnos hyväksytään kaupunkitilalautakunnassa tilavuokraesisopimuksen hyväksymiskäsittelyn rinnalla.

Maanvuokrasopimus hyväksytetään Vantaan kaupunginhallituksessa.

6.6 Rakennuslupa

Voittajalla on velvollisuus hakea rakennuslupaa hankkeelle jättämällä rakennuslupahakemus kahdeksan (8) kuukauden kuluessa Hanksopimuksen voimaan tulosta. Kaupunki tulee antamaan voittajalle rakennusluvan hakemisessa tarvittavan maanomistaja/-haltijan valtakirjan. Vähäisenä poikkeamana korttelin 62001 ja 62002 välille lisättävä yhteysputki (em. muutokset eivät Asemakaavapäällikön tai muiden Vantaan kaupungin viranomaisten ennakkokomenttien perusteella edellytä poikkeusluvan hakemista).

Suunnittelussa, rakennusluvan hakemisessa ja rakentamisessa on noudatettava kaupungin antamia suunnittelu- ja rakentamistapaohjeita sekä rakennusvalvontaviranomaisen ohjeita ja lupamääräyksiä.

Selvyyden vuoksi todetaan, ettei tehtävillä sopimuksilla voida millään tavoin sopia kaupungin lakisääteisestä viranomaistoiminnasta, kuten rakennuslupakäsittelystä.

6.7 Alueen luovuttaminen, tontinvuokra- ja tilavuokrasopimus

Alueen luovuttaminen kilpailun voittajalle tehdään kolmen (3) kuukauden kuluessa esisopimuksessa mainittujen maanvuokrasopimuksen tekemisen edellytysten täyttymisestä.

Ennen maanvuokrasopimuksen allekirjoitusta on kilpailun voittajan pyydettäessä toimitettava vastaavat hyväksyttävät selvitykset tarjoajan harmaan talouden torjunnan mukaisista ja taloudellisista edellytyksistä kuin kilpailuasiakirjojen toimituksen yhteydessä on pyydetty.

Velvoitepaikkasopimus VanPark Oy:n kanssa tulee olla allekirjoitettu, maksuerätaulukon mukainen ensimmäinen erä velvoitepaikkamaksusta maksettu ja vakuus jäljellä olevista eristä annettu ennen maanvuokrasopimuksen allekirjoittamista.

6.8 Hankkeen toteuttaminen

Hankkeen rakentaminen voi alkaa maanvuokrasopimuksen solmimisen ja rakennusluvan voimaantulon jälkeen. Hanksopimus pysyy voimassa koko hankkeen ajan ja sen

KILPAILUTUS 2
Tikkurilan osaamiskampus
kortteli 62002

voimassaolo jatkuu lisäksi kuusi (6) kuukautta koko hankkeen hyväksytystä viranomaisen loppukatselmuksesta.

Maanvuokrasopimukseen sisältyy rakentamisvelvoite sekä sitoumus hyväksytyjen suunnitelmien ja kilpailunehdotuksen hengen noudattamiseen. Luovutuksessa noudatetaan Vantaan kaupungin hyväksymiä maanvuokrasopimusehtoja täydennettynä neuvotteluissa sovituilla tarkennuksilla.

Rakentaminen tulee aloittaa kuuden (6) kuukauden kuluessa rakennusluvan voimaan tulosta.

Tontti/rakennus ja tontin vaatimat järjestelmät tulee olla käyttöönotettavissa viimeistään huhtikuun 2029 alusta alkaen. Korttelin 62002 vaiheittainen toteuttaminen ja käyttöönotto ei ole mahdollista. Hankkeen aikataulun ja rakennuksen yhteiskäyttöisyyden takia korttelin 62002 rakennus tulee toteuttaa kerralla valmiiksi.

Liite 1. Asiakirjaluettelo

Liite nro	Asiakirjan nimi	Version pvm	Tiedostotyyppi	Laatija
	Kilpailuohjelma	3.1.2025	pdf	Vantaan kaupunki
1	Asiakirjaluettelo	3.1.2025	pdf	Vantaan kaupunki
2	Ilmoittautuminen kilpailuun ja pakollisten kelpoisuusedellytysten täyttyminen -lomake		xls	Vantaan kaupunki
3	Hintatarjous -lomake		xls	Vantaan kaupunki
4	Hankesopimusluonnos	3.1.2025	pdf	Vantaan kaupunki
5	Tilavuokrasopimusluonnos	3.1.2025	pdf	Vantaan kaupunki
6	Tontinvuokrasopimusluonnos	3.1.2025	pdf	Vantaan kaupunki
7	Tikkurilan Osaamiskampusalueen energiapalvelumallin kuvaus liitteineen		pdf	Vantaan kaupunki
8	Vanpark Oy Pohjoinen pysäköintitalo P1, kuvaus laitoksen toiminnasta Liite 1 VanPark Oy:n, pysäköinnin järjestämisen ja pysäköintipaikkojen rahoittamisen tarkempi kuvaus Liite 2 Velvoitepaikkasopimusluonnos		pdf	Vantaan kaupunki / VanPark Oy
9	Kasvupalvelut Uudisrakennus tarveselvitys	3.2.2023	pdf	Vantaan kaupunki
10	Elinvoimapalveluiden lisätilat tarveselvitys	13.11.2024	pdf	Vantaan kaupunki
11	Ilmoittautumiset, Careeria, LIVE säätiö		pdf	
12	Kilpailualue -kartta	3.1.2025	pdf	Vantaan kaupunki
13	Maanomistuskartta, Vantaan karttapalvelu 20240620_152208	20.6.2024	pdf	Vantaan kaupunki
14	1...4 Ilmakuvia, 4 kpl, etelästä, lännestä, pohjoisesta, idästä	3.1.2025	jpg	Vantaan kaupunki
15	Alueen 3d visualisointi		jpg	Vantaan kaupunki
16	3D havainnekuvien katselupisteet kartalla		pdf	Vantaan kaupunki
17	Aluerakentamisen vaiheistuskaavio	31.1.2025	pdf	Rakennuttajatoimisto HTJ Oy
18	Hankeaikataulu	31.1.2025	pdf	

KILPAILUTUS 2
Tikkurilan osaamiskampus
kortteli 62002

19	Kortteli 62002 hankesuunnitelma ja laajuuslaskelmat	10.12.2024	pdf	WSP Finland Oy
20	Kivijalkatilojen yhteishallintamallin kuvaus ja siihen liittyvän sopimuksen esittely	9.8.2024	pdf	Realidea Oy
21	Osakassopimus Tikkurilan Osaamiskampus Kivijalkatilat	9.8.2024	pdf	Realidea Oy/Valu Partners
22	Tilankäyttöasteen laskenta, kortteli 62002, Spacent	20.6.2024	pdf	Spacent Oy
23	Vantaan kaupunki, uudisrakentamisen suunnitteluohje	10.10.2024	pdf	Vantaan kaupunki
24	Vantaan kaupunki tietomallinnussuunnitelma	20.11.2023	pdf	Vantaan kaupunki
25	Tikkurilan osaamiskampus, resurssiviisas ja kestävä rakentaminen, vaatimukset ja suositukset	28.6.2024	pdf	Vantaan kaupunki
26	Tilojen yhteiskäytön design manual	23.11.2023	pdf	Suunnittelutoimisto Amerikka Oy
27	Tikkurilan osaamiskampuksen taidekonsepti, kurotus tulevaan	20.12.2023	pdf	Maanlumo Oy/ A-insinöörit Civil Oy
28	PIMA-tutkimusraportti	13.9.2024	pdf	Ramboll Oy
29	Stabilointirakenteen mallinnus ja mittaukset	5.4.2024	pdf	A-insinöörit Civil Oy
30	Jokiniemi, pohjaveden seurantatiedot	12.9.2024	pdf	A-insinöörit Suunnittelu Oy
31	Testimaalämpökaivoporauksen raportti	15.10.2024	pdf	Lapon Oy
32	Väyläviraston lausunto	20.11.2023	pdf	Väylävirasto
33	Katu-/ kunnallistekniset ja katu ympäristösuunnitelmat, piirustusluettelon mukaiset suunnitelmat	4.12.2024	pdf, zip	A-insinöörit Civil Oy / Maanlumo Oy
34	Liikenteen toimivuustarkastelut	13.1.2023	pdf	A-insinöörit Civil Oy
35	Ilmastovaikutusten arviointi	30.1.2024	pdf	Sitowise
36	Tonttijaon hyväksyntä, liitekartta	16.9.2024	pdf	Vantaan kaupunki

8 §

Vantaan kaupungin lausunto luonnoksesta ympäristöministeriön asetukseksi rakentamisen suunnitelmamallien ja viranomaiskatselmusten sisällöstä

VD/8600/03.00.00/2024

TeA/IK/RL/SR/MT

Ympäristöministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta ympäristöministeriön asetukseksi rakentamisen suunnitelmamallien ja viranomaiskatselmusten sisällöstä. Määräaika lausunnon antamiselle on 16.2.2025.

Tietojen kerääminen tietomallimuodossa lupakäsittelyn yhteydessä antaa paljon mahdollisuuksia. Nämä mahdollisuudet tulisi käyttää tietoisesti ja harkiten ottaen huomioon kerättävien tietojen tarpeellisuus ja käyttökelpoisuus. Malleihin sisällytettävää tietosisältöä ei tule kasvattaa vain, koska se on mahdollista.

Aineisto on sekava ja puutteellinen. Nyt esitetty kerättävien tietojen kokonaisuus on puutteellisesti esitetty ja monin osin jäänyt perustelematta. Moni kerättäväksi esitetty tieto on jäänyt tarkemmin määrittelemättä, niin että tietosisällön tarkkuus, sisältö ja toimitustapa jäävät esittämättä. Lausunnonle annettu aineisto on vaikeaselkoinen ja vaikuttaa keskeneräiseltä etenkin, kun kerättäviä tietoja ei ole avattu ja selitetty ymmärrettävästi. Aineistoon kuuluvat linkit ryhti.fi-sivustolle ja rakentamisen lupapäätöksen tietomalli -sivustolle olisi tullut etenkin ryhti.fi-sivuston osalta ohjata niille sivuille, joihin tutustuminen olisi lausunnon antamisen kannalta relevanttia. RYHTI-sivusto on laaja kokonaisuus, ja vain osa siitä tarkentaa nyt lausunnonle laitettua asetusta ja sen liitettä.

Yksityiskohtaisempia perusteluja ja tietosisällön avaamista olisi tarvittu. Esimerkinomaisesti todettakoon, että edellä mainitusta Suomen ympäristökeskuksen raportista pääsee linkin kautta sivustolle, jolta löytyy muun muassa koodisto Varusteet. Vasta tämä koodistosivu antaa mahdollisuuden lausunnonantajalle ottaa yksityiskohtaisesti kantaa kerättävien tietojen tarpeellisuuteen tai niissä mahdollisesti oleviin virheisiin. Kyseiset koodistot olisi helposti voitu liittää lausunnonle laitettuun Exceliin, jolloin lausunnonantajan eksyminen RYHTI-sivuston alasivustoihin olisi vältetty.

Suunnitelmamallien hyödyntämiseen tähtäävää kehitystyötä on syytä jatkaa. Suunnitelmamallin tietosisällön määrittely on välttämätöntä, jotta automaattista tarkastusta voitaisiin käyttää laajasti rakennusvalvonnoissa. Tässä vaiheessa ollaan kuitenkin vielä kaukana siitä, että rakentamislupakäsittely voisi toimia konekielisesti ilman ihmisen tarkastelemia ja arvioimia pääpiirustuksia. Asetusluonnoksessa esitetty suunnitelmamallien tietosisältö ja tietojen esittämistarkkuus eivät riitä muun muassa muistioluonnoksessa esitettyyn kaupunkikuvalliseen arviointiin tai naapurikuulemisen toteuttamiseen. Kehitystyötä on kuitenkin syytä jatkaa.

Sähkösuunnitelmat lisätty erityissuunnitelmiin? Merkille pantavaa on, että erityissuunnitelmia koskevissa liitteessä 3 ja 4 määritellyissä tietosisällöissä mahdollistetaan rakennusvalvontaan toimitettaviksi myös sähkösuunnitelmat ja niitä koskevat mallit, jos rakennusvalvonta rakentamislain antamin valtuuksin sellaisia edellyttää toimitettaviksi (RakL 69 §). Asetuksen muistioluonnoksessa ei sähkösuunnitelmia kuitenkaan mainita lainkaan. Onko tässä ristiriita? Sähkösuunnittelu ja -toteutus eivät kuulu rakennusvalvonnan toimivaltaan. Onko nämä tarkoitus lisätä rakennusvalvonnan viranomaisvalvonnan piiriin? Vai onko kysymys vain mahdollisuudesta tarjota sähkösuunnitelmamalleille arkistointitapa osana rakennuslupamenettelyä ja rakennustöiden loppuun saattamisen aineistoja?

Rakennusvalvonta välittää vain lupaprosesseista aineistoja. Tässä yhteydessä tulee todeta, että rakennusvalvonnan prosessein RYTJ-tietoaalustalle voidaan toimittaa vain luvanvaraisten hankkeiden aineistoja. Kaikki ei-luvanvaraiset muutokset, joista ryhtyvän tulee RakL 69 §:n mukaan huolehtia, jäävät tämän prosessin ulkopuolelle. Vantaan kaupunki huomauttaakin, ettei asetusluonnoksessa eikä rakentamislaisissa ole esitetty, miten tämä ryhtyvää koskeva velvoite päivittää tietoja olisi toteutettavissa, ja onko edes tarkoitus, että niitä toimitettaisiin RYTJ-alustalle.

Malli vaaditaan aina kaikissa rakennuslupahakemuksissa. Vantaan kaupunki toteaa, että rakentamislaki edellyttää rakennuslupahakemuksen yhteydessä aina toimitettavan suunnitelmamallit ja toteutusmallit, asiaan ei rakentamislain 61 §:n perusteella liity rakennusvalvontaviranomaisen harkintavaltaa. Mallit edellytetään aina myös muun muassa energiakaivoja koskevissa hakemuksissa, joskin rakennuskohteiden mallin tietosisältöä ei ole itse asetuksessa tarkemmin määritelty. Kysymykseen tulee siten rakennuspaikan malli, johon energiakaivot mallinnetaan asetusluonnoksen 7 §:n 15 kohdan ”muut piha-alueen järjestelyt ja rakenteet” mukaan.

Sen sijaan rakentamislaisissa ei ole määritelty mitä asiakirjoja tai malleja rakennusvalvonta voi edellyttää maisematyöluvilta, purkamisluvilta tai poikkeamisluvilta. Maisematyöluvilta malleja ei vaadita, joten ilmeisesti rakennusvalvonta voi määritellä maisematyölupahakemuksen sisällön. Kun maisematyölupa tarkoittaa maanpinnan muokkaamista, voitaneen edellyttää rakennuspaikan malli, jossa tulisi voida vaatia olemassa olevat maastomuodot ja niiden muutokset esitettäväksi. Pelkkä puun kaatoa koskeva maisematyölupa ei mallia edellyttäisi.

Asetusluonnos tarvitseekin tuekseen tarkempaa opastusta, esimerkiksi rakentamisen lupapäätösten tietomalli -rakenne (<https://tietomallit.suomi.fi/model/raklu>) tulisi avata siihen liittyvässä sanallisessa oppaassa.

Kaupunginhallitus 10.2.2025 § 8

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa ympäristöministeriölle liitteen mukainen lausunto luonnoksesta ympäristöministeriön asetukseksi rakentamisen suunnitelmamallien ja viranomaiskatselmusten sisällöstä.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

- Vantaan kaupungin lausunto luonnoksesta ympäristöministeriön asetukseksi rakentamisen suunnitelmamallien ja viranomaiskatselmusten sisällöstä
- Ympäristöministeriön lausuntopyyntö luonnokseksi ympäristöministeriön asetukseksi rakentamisen suunnitelmamallien ja viranomaiskatselmusten sisällöstä
- Liite 1: Suunnitelmamallin ja toteutumamallin tiedot
- Liite 2: Rakennussuunnitelman koneluettavat tiedot
- Liite 3: Erityissuunnitelman tietomallin ja toteutumamallin tiedot
- Liite 4: Erityissuunnitelman koneluettavat tiedot
- Liite: Luonnos perustelumuioksi

- Liite: Luonnos ympäristöministeriön asetukseksi rakentamisen suunnitelmamallien ja viranomaiskatselmusten sisällöstä

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Johtava lupa-arkkitehti Ifa Kytösaho

puh. 040 749 2595

(ifa.kytosaho[at]vantaa.fi)

Ympäristöministeriö

Viite: Lausuntopyyntö luonnokseksi ympäristöministeriön asetukseksi rakentamisen suunnitelmamallien ja viranomaiskatselmusten sisällöstä 19.12.2024 VN/34526/2022

Vantaan kaupungin lausunto luonnoksesta ympäristöministeriön asetukseksi rakentamisen suunnitelmamallien ja viranomaiskatselmusten sisällöstä

Vantaan kaupunki kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksesta ympäristöministeriön asetukseksi rakentamisen suunnitelmamallien ja viranomaiskatselmusten sisällöstä. Lausunnon antamisen määräaika on 16.2.2025.

TAUSTAA

Yleistä lausunnolla olevien säädösten voimaantulosta. Rakentamislaki tuli voimaan vuoden 2025 alusta, mutta rakentamislain rakentamislupahakemusta koskeva rakentamislupahakemuksen sisällön määrittelevää 61 §:ä sovelletaan vasta vuoden 2026 alusta lähtien. Vuonna 2025 rakentamislupahakemukseen sovelletaan yhä maankäyttö- ja rakennuslain 131 §:n säännöksiä, joihin eivät sisälly tietomallit, vaikka näitäkin on lupakäsittelyssä lupajärjestelmään vastaanotettu. Kunnan velvollisuudesta rakennetun ympäristön tietojärjestelmään (RYTJ) toimitettavia tietoja määrittelevät rakentamislain pykälät 72 ja 73 tulevat voimaan rakentamislain 197 §:n mukaisesti vasta vuoden 2029 alusta.

Rakentamislupahakemuksen sisällöstä (RakL 61 §). Rakentamislain 61 §:ssä veloitetaan liittämään rakentamislupahakemukseen rakennuksen rakennussuunnitelmien laadinnassa tehty *pääpiirustustasoinen* suunnitelmamalli tai *tiedot koneluettavassa muodossa* taikka muun kuin rakennuksen osalta *selvitys rakennuskohteesta* ja sen vaikutuksista ympäröivään alueeseen. Nyt lausunnolla oleva asetus määrittelee tarkemmin suunnitelmamallin ja toteumamallin sekä vaihtoehtoisesti toimitettavien konekielisten tietojen sisältöjä. Asetusluonnoksen perustelumuioluonnoksen mukaan 61.1 §:n 2 kohdan määritelmä ”pääpiirustustasoisella” tarkoitetaan, että mallien tulee sisältää kaikki samat tiedot, joita pääpiirustukset sisältävät. Paitsi nyt lausunnolla olevalla asetuksella, myös *ympäristöministeriön asetuksella rakentamista koskevasta suunnitelmista ja selvityksistä* (2016/2015) on siten tosiasiallista merkitystä mallien sisältövaatimuksia arvioitaessa.

Erityissuunnitelmien toimittaminen (RakL 69 §). Rakentamislaki antaa rakennusvalvontaviranomaiselle oikeuden perustellusta syystä määrätä rakennushankkeen laadun tai laajuuden vuoksi välttämättömät erityissuunnitelmat. Rakennushankkeeseen ryhtyvän tai pääsuunnittelijan velvollisuus on huolehtia, että suunnitelmat toimitetaan, ennen kuin ryhdytään työvaiheeseen, jota suunnitelma koskee. Rakennusvalvontaviranomaisella on myös oikeus pyytää suunnitelmia täydennettäväksi.

Ryhtyvän velvollisuudesta huolehtia suunnitelmamallin päivittämisestä (RakL 71 §). Rakennuksen omistajalle on myös säädetty velvollisuus huolehtia siitä, että rakennuksen toteumamalli tai muutoin koneluettavassa muodossa olevat pääpiirustustasoiset rakennussuunnitelmat päivitetään pääpiirustustasoa vastaavaksi toteumamalliksi sekä erityissuunnitelmat vastaamaan toteutettua rakennusta. Rakennuksen omistajan on huolehdittava, että rakennuksen toteumamalli tai koneluettavat tiedot pidetään ajan tasalla rakennuksessa tehtävien muutostöiden yhteydessä.

30.01.2025

Tietojen toimittamisesta RYTJ-järjestelmään (RakL 71 ja 72 §). Rakentamislain 72 §:ssä veloitetaan kuntaa toimittamaan RYTJ-järjestelmään tiedot aloitusilmoituksesta tai aloituskokouksesta, pohjakatselmuksesta, sijaintikatselmuksesta, osittaisesta loppukatselmuksesta ja loppukatselmuksesta yhteentoimivassa ja koneluettavassa muodossa siten, että ne ovat muiden viranomaisten saatavilla rajapintoja käyttäen. Rakentamislain 73 §:ssä veloitetaan kuntaa toimittamaan rakennuksen tai muun rakennuskohteen rakentamislupapäätös liitteineen, maisematyölupapäätös, purkamislupapäätös, poikkeamislupapäätös, rakennuksen suunnitelmamalli, rakennuksen toteumamalli ja tiedot RYTJ-järjestelmään yhteentoimivassa ja koneluettavassa muodossa siten, että ne ovat muiden viranomaisten saatavilla rajapintoja käyttäen.

Kiinteistöstä ja rakennuksesta väestötietojärjestelmään tallettavista tiedoista säädetään väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetussa laissa (661/2009). Kunnan viranomaisilla on velvollisuus toimittaa näitä tietoja siten kuin laki ja sen nojalla annettu valtioneuvoston asetus väestötietojärjestelmästä (128/2010) tarkemmin säättävät. Tiedot on ilmoitettava vähintään kerran kuukaudessa. Digi- ja väestötietoviraston on toimitettava Maanmittauslaitokselle tai kunnalle kiinteistötunnukseen perustuvan rakennustunnuksen antamiseksi tarvittavat tiedot. Todettakoon tässä yhteydessä, että asetuksen 128/2010 23a §:n mukaan rakennushankkeesta talletetaan tunnistetietona tieto kunnasta, joka on myöntänyt hanketta koskevan luvan, luvan myöntämisajankohta sekä *luvan tunnus*. Rakennushankkeen tunnistetietona voidaan lisäksi tallettaa luvan järjestysnumero.

Kerättävästä tietosisällöstä ja sen yksityiskohtaisuudesta. Rakentamislain säätämistä edeltäneessä kaavoitus- ja rakentamislakia koskeneessa hallituksen esittelytekstissä (HE 139/2022 vp, 15.9.2022) perusteltiin suunnitelma- ja toteumamallien edellyttämistä erityisesti rakentamisen käyttämällä suurella materiaalmäärällä ja siihen liittyvän kiertotalouden edellytysten kehittämisellä: "jotta materiaalien kierrätys voi onnistua, tulee niistä olla käytettävissä riittävä tietovaranto." Vuonna 2023 hyväksyttyä rakentamislakia muutettiin ennen lain voimaantuloa vuoden 2024 lopulla hyväksytyillä niin kutsutun rakentamislain korjaussarjan säännöksillä (897/2024). Rakentamislain korjaussarjan säätämisen yhteydessä muutettiin rakentamislain rakennuksen vähähiilisyttä koskevia säännöksiä siten, että rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että tietyille rakennustypeille laaditaan rakentamislupavaiheessa liittyen vaatimukseen rakennuksen ilmastaselvityksestä myös vähintään pääpiirustustasoinen rakennustuoteluettelo (RakL 38 §). Aikaisempaa ilmaisuna oli rakennuksen materiaaliseloste (RakL 39 §). Suunnitelmamallien edellyttämisen taustalla on siten tahtotila kerätä tarkempaa ja yksityiskohtaisempaa rakennustuotetietoa rakennuslupaprosessien yhteydessä. Nyt lausunnolla olevan asetuksen perustelumuiotiossa myös todetaan, että tietomalleja voitaisiin hyödyntää myös rakentamisen kaupunkikuvallisessa tarkastelussa sekä naapurikuulemisen aineistona.

Nyt lausunnolla oleva ympäristöministeriön asetus annettaisiin rakentamislain 60, 61, 69 ja 72 §:ssä olevien asetuksenantovaltuuksien nojalla.

Vantaan kaupunki lausuu asetusluonnoksesta yleisesti seuraavaa:

ALUKSI

30.01.2025

Rakentamisen lupakäsittelyn digitalisoiminen on hyvä ja tärkeä tavoite, jonka eteen on alalla tehty hyvää valmistelutyötä. Nyt esitetty asetukset lausunnolle annettuine aineistoina herättää kuitenkin enemmän kysymyksiä kuin antaa vastauksia.

Tietojen kerääminen tietomallimuodossa lupakäsittelyn yhteydessä antaa paljon mahdollisuuksia. Nämä mahdollisuudet tulisi käyttää tietoisesti ja harkiten ottaen huomioon kerättävien tietojen tarpeellisuus ja käyttökelpoisuus. Malleihin sisällytettävää tietosisältöä ei tule kasvattaa vain, koska se on mahdollista.

Aineisto on sekava ja puutteellinen. Nyt esitetty kerättävien tietojen kokonaisuus on puutteellisesti esitetty ja monin osin jäänyt perustelematta. Moni kerättäväksi esitetty tieto on jäänyt tarkemmin määrittelemättä, niin että tietosisällön tarkkuus, sisältö ja toimitustapa jäävät esittämättä. Lausunnolle annettu aineisto on vaikeaselkoinen ja vaikuttaa keskeneräiseltä etenkin, kun kerättäviä tietoja ei ole avattu ja selitetty ymmärrettävästi. Aineistoon kuuluvat linkit ryhti.fi-sivustolle ja rakentamisen lupapäätöksen tietomalli -sivustolle olisi tullut etenkin ryhti.fi-sivuston osalta ohjata niille sivuille, joihin tutustuminen olisi lausunnon antamisen kannalta relevanttia. RYHTI-sivusto on laaja kokonaisuus, ja vain osa siitä tarkentaa nyt lausunnolle laitettua asetusta ja sen liitettä.

Erityisesti lakiehdotuksen liitetiedosto vaikuttaa keskeneräiseltä, jopa sekavalta. Osa esitetyistä tiedoista on listattu ilman vaihtoehtoja, jotka olisivat heti kertoneet, mistä on kyse. Luokitukset ja attribuutit vaikuttavat osittain keskenään ristiriitaisilta, eikä liitteiden määritelmistä ilmene, missä muodossa tieto tulisi toimittaa: Onko kyse valintavalikosta vai mahdollisesti jostain numeerisesti toimitettavasta tiedosta.

Tietomallin ja konekielisesti toimitettavien tietojen sanastot olisi tullut sisältyä lausuntoaineistoon, jotta niiden avulla olisi voinut pyrkiä ymmärtämään, mitä liitteessä olevilla ilmaisuilla on tarkoitettu. Moni käytetty ilmaisu poikkeaa perinteisestä rakennusallalla käytetystä ilmaisusta ja edellyttää terminologian avaamista. **Erityisesti olisi ollut hyvä, jos Suomen ympäristökeskuksen raportti Rakentamisluvat ja valmiit rakennukset (13.6.2024) olisi sisällytynyt lausuntoaineistoon.** Kyseinen raportti sisältää joitain linkkejä koodistoihin, joista löytyvät listaukset avaavat kerättäviksi tarkoitettujen tietojen merkityksiä, ja vasta näiden listausten avulla on mahdollista arvioida, mitkä tiedot vastaavat jo nykyisin kerättäviä RH-tietoja, ja mitkä tiedot ovat uusia.

Kaikkien lausujien työn helpottamiseksi olisikin ollut hyvä, jos aineistossa olisi ollut vertailuasiakirja nykyisin kerättävistä tiedoista ja uusina kerättäviksi esitetyt tiedot perusteluineen.

Yksityiskohtaisempia perusteluja ja tietosisällön avaamista olisi tarvittu.

Esimerkinomaisesti todettakoon, että edellä mainitusta Suomen ympäristökeskuksen raportista pääsee linkin kautta sivustolle, jolta löytyy muun muassa koodisto Varusteet. Vasta tämä koodistosivu antaa mahdollisuuden lausunnonantajalle ottaa yksityiskohtaisesti kantaa kerättävien tietojen tarpeellisuuteen tai niissä mahdollisesti oleviin virheisiin. Kyseiset koodistot olisi helposti voitu liittää lausunnolle laitettuun Exceliin, jolloin lausunnonantajan eksyminen RYHTI-sivuston alasivustoihin olisi vältetty.

30.01.2025

Todettakoon, että Rakennuksen varuste -ilmaisussa nykyisin käytössä oleva vaihtoehto "koneellinen ilmanvaihto" on muuttanut merkitystään ja ilmaistu koodistossa sanoilla "koneellinen ilmastointi." Koneellinen ilmanvaihto voi tarkoittaa vain koneellista ilman tuloa ja poistoa, ilmastoinnilla tarkoitetaan yleensä koneellista järjestelmää, jossa on myös jäähdytys ja mahdollisesti myös kosteudenhallintaa yms.

Samassa koodistossa kysytään myös tietoja hissistä, uima-altaasta ja saunasta, selvyiden vuoksi tässä yhteydessä olisi syytä puhua talosaunasta tai talokohtaisista saunoista (kuten nykyisin), joista tällä hetkellä sähköisessä lupajärjestelmässä pyydetään myös lukumäärätieto. Epätarkat ilmaiset ilman ohjeistuksia johtavat virhevalintoihin ja lisäävät rekisteritietojen tietosisällön epätarkkuuksia, etenkin kun liitetiedostoista puuttuu jäsentely siitä, milloin mikäkin tietosisältö on tarkoitus toimittaa kiinteistökohtaisesti tai hankekohtaisesti ja milloin rakennuskohtaisesti. Myös uuden rakentamislain myötä käyttöön tulleen sanan "rakennuskohde" ja siitä toimitettavat tiedot kummastuttavat: Rakennuskohteelta tiedustellaan osoitetta, mutta rakennukselta ei. Mikä on tämän taustalla?

Vantaan kaupunki toteaaakin, että nyt lausunnolla oleva asetus on erityisesti liitteidensä osalta puutteellinen, ja se tulisi valmistella uudelleen ja laittaa uudelleen lausunnolle. Kerättäväksi esitettyjen tietojen merkitykset tulisi tarkistaa ja niiden kerääminen perustella. Nyt koodistosta muun muassa puuttuu vaihtoehto "kiinteistö on liitetty erilliseen jätevesijärjestelmään", eikä listauksessa selkeästi tuoda ilmi, tarkoitetaanko kohdalla "jätevesiviemäri" vain kunnallista jätevesiviemäriä. Ilman näihin koodistoihin liittyvää sanallista perustelutekstiä on vaikea ymmärtää, mitä milläkin asialla on tarkoitettu.

Suunnitelmamallien hyödyntämiseen tähtäävää kehitystyötä on syytä jatkaa.

Suunnitelmamallin tietosisällön määrittely on välttämätöntä, jotta automaattista tarkastusta voitaisiin käyttää laajasti rakennusvalvonnoissa. Tässä vaiheessa ollaan kuitenkin vielä kaukana siitä, että rakentamislupakäsittely voisi toimia konekielisesti ilman ihmisen tarkastelemia ja arvioimia pääpiirustuksia. Asetusluonnoksessa esitetty suunnitelmamallien tietosisältö ja tietojen esittämistarkkuus eivät riitä muun muassa muistioluonnoksessa esitettyyn kaupunkikuvalliseen arviointiin tai naapurikuulemisen toteuttamiseen. Kehitystyötä on kuitenkin syytä jatkaa.

Rakentamislupaprosesseissa ehdottomasti toimitettaviksi määritellyt tietosisällöt tulee myös valita siten, että niiden liittäminen tietomalliin on teknisesti mahdollista. Tämä tulee arvioida, ennen kuin tietosisältö määritellään pakollisesti toimitettavaksi.

Sähkösuunnitelmat lisätty erityissuunnitelmiin? Merkille pantavaa on, että erityissuunnitelmia koskevissa liitteessä 3 ja 4 määritellyissä tietosisällöissä mahdollistetaan rakennusvalvontaan toimitettaviksi myös sähkösuunnitelmat ja niitä koskevat mallit, jos rakennusvalvonta rakentamislain antamin valtuuksin sellaisia edellyttää toimitettaviksi (RakL 69 §). Asetuksen muistioluonnoksessa ei sähkösuunnitelmia kuitenkaan mainita lainkaan. Onko tässä ristiriita? Sähkösuunnittelu ja -toteutus eivät kuulu rakennusvalvonnan toimivaltaan. Onko nämä tarkoitus lisätä rakennusvalvonnan viranomaisvalvonnan piiriin? Vai onko kysymys vain mahdollisuudesta tarjota sähkösuunnitelmamalleille arkistointitapa osana rakennuslupamenettelyä ja rakennustöiden loppuun saattamisen aineistoja?

30.01.2025

Rakennusvalvonta välittää vain lupaprosesseista aineistoja. Tässä yhteydessä tulee todeta, että rakennusvalvonnan prosessein RYTJ-tietopalustalle voidaan toimittaa vain luvanvaraisten hankkeiden aineistoja. Kaikki ei-luvanvaraiset muutokset, joista ryhtyvän tulee RakL 69 §:n mukaan huolehtia, jäävät tämän prosessin ulkopuolelle. Vantaan kaupunki huomauttaakin, ettei asetusluonnoksessa eikä rakentamislainsäädännössä ole esitetty, miten tämä ryhtyvää koskeva velvoite päivittää tietoja olisi toteutettavissa, ja onko edes tarkoitus, että niitä toimitettaisiin RYTJ-alustalle.

Malli vaaditaan aina kaikissa rakennuslupahakemuksissa. Vantaan kaupunki toteaa, että rakentamislaki edellyttää rakennuslupahakemuksen yhteydessä aina toimitettavan suunnitelmamallit ja toteutusmallit, asiaan ei rakentamislain 61 §:n perusteella liity rakennusvalvontaviranomaisen hankintavaltaa. Mallit edellytetään aina myös muun muassa energiakaivoja koskeissa hakemuksissa, joskin rakennuskohteiden mallin tietosisältöä ei ole itse asetuksessa tarkemmin määritelty. Kysymykseen tulee siten rakennuspaikan malli, johon energiakaivot mallinnetaan asetusluonnoksen 7 §:n 15 kohdan "muut piha-alueen järjestelyt ja rakenteet" mukaan.

Sen sijaan rakentamislainsäädännössä ei ole määritelty mitä asiakirjoja tai malleja rakennusvalvonta voi edellyttää maisematyöluvilta, purkamistyöluvilta tai poikkeamistyöluvilta. Maisematyöluvilta malleja ei vaadita, joten ilmeisesti rakennusvalvonta voi määritellä maisematyölupahakemuksen sisällön. Kun maisematyölupa tarkoittaa maanpinnan muokkaamista, voitaneen edellyttää rakennuspaikan malli, jossa tulisi voida vaatia olemassa olevat maastomuodot ja niiden muutokset esitettäväksi. Pelkkä puun kaatoa koskeva maisematyölupa ei mallia edellyttäisi.

Asetusluonnos tarvitseekin tuekseen tarkempaa opastusta, esimerkiksi rakentamisen lupapäätösten tietomalli -rakenne (<https://tietomallit.suomi.fi/model/raklu>) tulisi avata siihen liittyvässä sanallisessa oppaassa.

PYKÄLÄKOHTAISET ARVIOT

Vantaan kaupunki lausuu ehdotukseen pykäläkohtaisesti seuraavaa:

Huomionne asetusluonnoksen pykälästä 4, 7 ja 8 sekä liitteistä 1 ja 2

Pykälässä 4 määritellään yleisesti suunnitelmamallista ja todetaan että malleja on sekä rakennuspaikan että rakennusten mallit, joita voi olla useampia.

Pykälä 7. Rakennuspaikan mallin tietosisältöä määrittelee edelleen asetusluonnoksen **7 §:n** luettelo, joka kohtuudella vastaa pääpiirustuksen asemapiirustukselta vaadittavia tietoja, etenkin jos kohdan 15 ilmaisulla "muut piha-alueen järjestelyt ja rakenteet" tarkoitetaan myös maanalaisia hulevesien käsittelyrakenteita, vesi- ja jätevesien liittymätietoja.

Puutteina esitetyissä vaatimuksissa on kuitenkin se, ettei rakennuspaikan mallissa edellytetä esitettävän korttelia, tonttia ja olemassa olevia rakennuksia ja rakennelmia koskevia kaavamerkintöjä määräyksineen, jotka jatkossakin tulee toimittaa osana pääpiirustuksia. Siltä osin rakennuspaikan mallin ei voida katsoa täyttävän määritelmää pääpiirustustasoisuudesta. Pykälässä ei myöskään edellytetä esitettävän olemassa olevan maaston tai istutusten ja rakenteiden muutosta rakennustoimenpidettä koskevan suunnitelman myötä.

30.01.2025

Pykälä 8. Rakennuksen tietomallilta ei myöskään edellytetä samoja sisältöjä kuin rakennusta koskevilta pohja-, leikkaus- ja julkisivupiirustuksilta edellytetään (YmA 216/2015 5 §, 7 § ja 8 §). Asetusluonnoksen mukaan rakennuksen tietomallin osalta riittää, että se mallinnetaan kerroksittain, se sisältää rakennuksessa sijaitsevat tilat ja huoneistot, ulkovaipan rakennusosat on eritelty sisäpuolisista rakennusosista, rakennusosien tyypit on määritelty, ja rakennusosat sisältävät tiedot siitä, ovatko ne uusia, säilytettäviä vai purettavia. Esitetty vaatimus rakennuksen pääpiirustustasoisuudesta ja muistiossa esitetystä tietojen vastaavuudesta ei täyty näillä vaatimuksilla.

Eri asia kuitenkin on, josko suunnitelmamallin sisältö tällaisilla tiedoilla olisi riittävä, ja onko muistioloennoksessa mainittu luonnehdinta kaiken pääpiirustusten kanssa saman tiedon sisältämisestä tarpeeton. Mallien minimisisältövaatimusten sopiva taso määrittyy sen mukaan, mihin rakennusvalvontaan ja edelleen RYTJ-alustalle toimitettuja malleja halutaan käyttää.

Mallien hyödyntäminen kehitty. Jotta malleja voitaisiin käyttää rakentamislupaprosessissa suunnitteluratkaisujen tilojen toimivuuden tarkasteluun, tulisi malleissa olla selvästi enemmän tietosisältöä kuin nyt asetusluonnoksessa on esitetty. Tilojen toiminnallisen kelvollisuuden tarkastelu edellyttää varsin yksityiskohtaisia tilankäyttöisiä suunnitelmia muun muassa ammattikeittiöiden, wc-tilojen ja monien muiden tarkkaa tilasuunnittelua vaativien tilojen osalta. Näistä on tarpeen esittää suunnitelmissa muun muassa eräitä varusteita, laitteita ja kalusteita.

Kehitystyön tässä vaiheessa on kuitenkin teknisiä rajoitteita siinä, minkälaisia tietoja on nykyisin suunnittelutyökaluin mahdollista viedä malleihin.

Malleilta vaadittavia tietosisältöjä tulisi tarkastella mahdollisten hyötyjen näkökulmasta. Mikäli halutaan lisätä joitakin ydintietoja rakentamislupaprosessissa kerättäviksi, näiden tietojen lisääminen suunnitelmadokumentteihin (-malleihin) tulisi olla vaivattomasti toteutettavissa, ja niille tulisi olla helppoja käyttökohteita. Sellaisia mallitarkasteluja, jotka on vaivattomasti tehtävissä pääpiirustuksista, ei pidä ensimmäiseksi siirtää konekielisesti toteutettaviksi, kahdenkertaista työtä tulee välttää.

Helppo ja kohtuullisesti hyödynnettävä rakennushankkeelta kerättävä lisätietokokonaisuus voisi olla ajoliittymien, LE-pysäköintipaikkojen paikkatietojen ja LE-autopaikoilta esteettömille sisäänkäynneille johtavien esteettömien kulkureittitietojen kerääminen. Näin voitaisiin kerätä saavuttamisessa tarvittavaa paikkatietoa. Tällaisen tiedon hyödyntämiselle olisi myös jo käyttösovellus olemassa. Tällainen tieto voitaisiin kerätä joko rakennuspaikan mallista tai sitä korvaavina konekielisinä tietosisäلتöinä.

Tietomalliselostus tulisi kuulua aina mallin toimitusvaatimukseen. Koska mallien mukana voi asetusluonnosmuistionkin mukaan liikkua ylimääräistä tietoa ja mallin sisältö muutenkin tarkkuustason mukaan vaihdella, herää myös kysymys, miksi suunnitelmamallista ei pyydetä malliselostusta, jossa kerrotaisiin tietomallin sisältö ja erityisesti mahdolliset rajoitteet ja poikkeamat yleisistä ohjeistuksista kirjallisessa muodossa.

Liite 1: Suunnitelmamallin ydintiedot. Suunnitelmamallien niin kutsuttuihin ydintietoihin on määritelty tietosisältöjä, jotka vastaavat ilmeisesti rakennuspaikan yksilöiviä metatiedoiksi ymmärrettäviä tietosisältöjä sekä Väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja viestintäviraston varmenteista annetun lain (661/2009) 15 ja 16 §:n tietoja, joita kutsutaan yleisesti rakennus- ja huoneistotiedoiksi (RH-tiedot). Näiden niin kutsuttujen ydintietojen suunnitelmamalleihin sisällytettävät tai vaihtoehtoisesti konekielisesti luettavina välitettävät tietosisällöt on esitetty asetusluonnoksen liitteessä 1.

Vantaan kaupunki lausuu ydintiedoista seuraavaa:

Liitteissä ei ole eritelty, mitkä ydintiedot koskevat rakennuspaikan mallia, ja mitkä rakennusta koskevaa mallia. Pientalohankkeissa voikin olla mahdollista, että rakennuspaikka mallinnetaan rakennuksen tietomalliin. Olisi kuitenkin selventävää, mikäli näistä pakollisiksi ehkä metatiedoiksikin kutsuttavista ydintiedoista olisi määritelty vähintään se, onko kyseessä

- mallin yksilöintiä ja tiettyyn rakennuskohteeseen liittämistä koskevasta tiedosta (vrt. suunnitelma-asiakirjojen nimiötiedot), jotka tarvitaan jokaiseen malliin
- rakennuskohdetta tai rakennusta koskeva tieto

Nyt esimerkiksi liitteessä 1 edellytetään esitettävän rakennuskohteesta osoite, mutta rakennukselta riittää pysyvä rakennustunnuksen ja paloluokan ilmoittaminen.

Koska kuitenkin tietomalleihin siirtymistä on perusteltu ajatuksella, että tietomallien avulla voitaisiin siirtyä tilanteeseen, jossa viranomaisille välitettävä tieto joudutaan tallentamaan vain kertaalleen, esitetty tietojen rajaamattomuus herättää useitakin kysymyksiä:

- Tulisiko olla erikseen rakennuspaikan malliin sisällytettävät ydintiedot ja rakennusta koskevat ydintiedot?
- Tuleeko esimerkiksi huoneistoja koskevat ydintiedot syöttää sekä rakennuspaikan malliin että rakennuksen malliin?
- Tulisiko ydintiedot esittää lupakohtaisesti, vai tuleeko kaikki kiinteistöä koskevat ydintiedot syöttää kaikkiin kiinteistöä koskeviin malleihin?
- Ydintiedoissa on määritelty vain yksi koordinaattijärjestelmä (ETRS89). Muistiossa 6 §:n perustelutekstissä kuitenkin esitetään, että käytettäviä hyväksyttäviä koordinaatistoja olisi useampiakin. Tässä vaikuttaa olevan ristiriita.
- Annettavista koordinaateista ei ole esitetty tarkkuusvaatimusta.
- Rakennuksen nurkkapisteiden koordinaatteja ei myöskään sisälly vaadittaviin ydintietoihin. Sen sijaan sisäänkäynnin paikkatieto tulisi antaa, vaikka tällainen tieto ei ole yksiselitteisesti paikannettavissa. Varsinaisia hyötyjä olisi kuitenkin saatavissa nimenomaan tarkoista paikkatiedoista koskien tontteja ja rakennusten sijainteja tontilla.
- Tulisiko edellyttää lupatunnusta mallin kohdentamiseksi tiettyyn rakennushankkeeseen?

Ydintiedoissa on määritelty ydintiedon luokka sekä attribuutti ja merkitty ruksilla, mikäli tietoa ei ole välttämätöntä toimittaa, jos tietosisältö ei koske kyseistä suunnitelma- tai toteumamallia. Mitään selityksiä attribuuteille ei ole esitetty, minkä vuoksi listaus aiheuttaa epä tietoisuutta:

30.01.2025

- Miksi **muutosala** tulee esittää sekä Rakentamistoimenpiteestä (Luokka) että uudelleen kohdassa Rakennuskohteen muutos? Onko muutosala kyseistä lupahanketta koskeva kokonaismuutos ja *rakennuskohteen muutos* -kohdassa tarkoitus yksilöidä tietoja rakennuskohteittain? Voisiko tässä kohdin käyttää terminologiaa "rakennus" sanan "rakennuskohde" sijaan, sillä rakennuskohteilla ei kai lähtökohtaisesti ole sellaisia laajuuden ominaisuuksia, joista kerättäisiin tietoja?
- Millaisia vaihtoehtoja on **Rakentamistoimenpiteen lajilla**? Mitä tällä tarkoitetaan? Olisiko ollut syytä listata vaihtoehdot?
- **Rakennuskohde** on RakL:n mukaan joko rakennus tai rakennelma. Yhdessä hankkeessa voi olla useita rakennuskohteita. Rakennuskohteita ovat myös kaikki rakennelmat. Mihin malliin tämä tieto tulee sisällyttää? Missä mallissa mallinnetaan rakennelmat eli esimerkiksi siirtokelpoiset väliaikaiset.
- Rakennuskohteelta pyydetään "**Verkostoliittymän laji**", sisältynee siten asetusluonnoksen 7 §:n 15 kohtaan "muut piha-alueen järjestelyt ja rakenteet." Oletettavasti tietosisältönä vaihtoehdot ovat jätevesi, viemäri, vesijohto, sähkö, maakaasu, kaapeli, vaikka tätä ei liitteessä kerrotakaan. **Rakennukselta** tätä tietoa ei kuitenkaan pyydetä, miksi ei? Onko tarkoitus, että verkostoliittymän laji eritellään jokaiselta rakennuskohteelta erikseen?
- Mitä tarkoitetaan käsitteellä **ulkokuori**? Tässä yhteydessä liitteessä 1 "Suunnitelmamallin ydintiedot" on rakennuksen laajuutta kuvaavia määreitä, joiden laittaminen ulkokuori-nimisen otsikon alle on jokseenkin harhaanjohtavaa. Kerrosala käsitteenä ja rakennusoikeudellinen kerrosala kertovat myös rakennuksen sisätilojen laajuuksista. Tähän tarvitaan tarkempaa ohjeistusta.
- Ulkokuoren tiedoista tulee antaa attribuuttitieto "**suhde maanpintaan**." Mitä tällä tarkoitetaan? Tuleeko ulkokuori ositella jotenkin sen mukaan, mikä on sen suhde maanpintaan? Onko kyse laajuustiedosta vaiko on/off-tiedosta? Miten tämä esitetään: maanalainen, maan tasalla, tietyssä kerroksessa vaiko mittayksikkönä? Mistä kohtaa rakennusta tämä tarkastelu tulee tehdä? Tähän tarvitaan tarkempaa ohjeistusta.
- Rakennuksen osa -luokan alla on attribuutti "**Kulttuurihistoriallinen merkittävyys**." Kyseessä on uusi tieto, jollaisen kerääminen suunnitelmamallin ydintietoina on kannatettavaa uutta sisältöä.
- Rakennuksen osan alla on tietopaikat myös **energiatehokkuusluokalle** ja **energiatodistuksen vuodelle**. Onko tämä riittävä tieto, tulisiko kerätä myös **energiatehokkuuslukua**?
- Luokka **rakennuksen osan varuste**, varusteen tyyppi: mitä tällä tarkoitetaan? Mitä tarkoitetaan rakennuksen osan varusteella ja millaisia vaihtoehtoja varusteen tyypeillä on? Koodistossa löytyy "**Rakennuksen varusteet**", mutta mitä on **rakennuksen osan varuste**? Nykyisin tilastoidaan *rakennuskohtaisesti*, ei siis *rakennuksen osaa koskien* seuraavia varustelutietoja: sähkö, kaasui, jätevesi, viemäri, vesijohto, hissi, koneellinen ilmanvaihto, lämminvesi, aurinkopaneeli, saunat, väestönsuoja, kokoontumistilan henkilömäärä, erillinen jätevesiviemäri. Näitkö tällä tarkoitetaan? Onko jatkossa tarkoitus kerätä nämä tiedot rakennusosittain ja jos näin, niin miksi on tarpeen kerätä yksityiskohtaisempaa tietoa kuin ennen? Tähän tarvitaan ohjeistusta tai vaihtoehtot varusteista esitettäväksi. Erityisesti liitteen 2 eli arkkitehdin koneluettavien tietojen toimittamisessa tämä tulee herättämään kysymyksiä.

30.01.2025

- Luokan **Huoneisto** alla edellytetään jälleen esitettävän **varusteen tyyppi**. Nykyisin vaihtoehtoja on tarjolla seuraavat: wc, amme/suihku, sauna, parveke/terassi, lämmin vesi. Listauksessa on edellisten lisäksi omalla rivillään vaadittuna pakollisena tietona "käymälätyyppi". Käymälätyyppi on uusi asia, jota ei ole huoneistoselitteissä aikaisemmin ilmoitettu ja koskenee lähinnä loma-asutuksia (?). Tähänkin tarvitaan ohjeistusta.
- **Huoneiston sijaintikerrosta** ei ole aikaisemmin tarvinnut ilmoittaa. Miten tämä määritellään, jos kyseessä on monikerroksinen huoneisto. Mihin tätä tietoa tarvitaan? Tämä edellyttää ohjeistusta ja ehkä perustelujakin.
- **Kokoontumistilan henkilömäärä**, tästä kerätään tiedot vain yhtenä lukuna nykyäänkin. Voisiko olla rakennuskohtainen luettelo kokoontumistiloista ja erittely henkilömääristä?
- Miksi **hisseistä** esitetään juuri nämä tiedot? Mihin näitä tarvitaan? Arvioidaanko näillä esteettömyyttä? Mitä vaihtoehtoja on **hissin laji** alla? Mitä tällä tarkoitetaan? Henkilöhissi, tavarahissi, tarjoiluhissi vaiko paarinkuljetushissi, palomieshissi? Jos hissi täyttää näistä monta määrettä, mitä käytetään? Tähän tarvitaan ohjeistusta.
- Suunnitelmamallin tietosisältöihin edellytetään **paikkatiedot kaikilta sisäänkäynneiltä**. Tässäkin yhteydessä liitteessä on määritelty vain yksi mahdollinen **koordinaatisto (ETRS89)**, miksi? Etenkin kun muistiolounnoksessa esitetään hyväksyttäväksi muutamia muitakin?
- Miksi rakennuspaikan mallissa ei edellytetä paikkatietoa esimerkiksi autopaikoilta, edes LE-paikoilta? Entä ajoliittymän sijaintitieto, voisiko tämän paikkatietokoordinaateille olla käyttöä esimerkiksi karttasovelluksissa? Ylipäätään, tulisiko vaadittavia tietoja analysoida niiden hyödynnettävyyden näkökulmasta? Ja vasta sitten esittää tietoja liitettäväksi vaadittaviin ydintietoihin.
- Kummastusta herättävät myös käytetyt attribuutit "**Primääri**", joita tulee kertoa käyttötarkoituksen lajista ja sisäänkäynnistä. Olisiko parempi termi kuitenkin "pääasiallinen käyttötarkoitus" ja "pääsisäänkäynti", jos nämä ovat ne merkitykset, joita kyseisillä kohdilla tarkoitetaan.
- Liite 1: Tilat-otsikon alle olevista ominaisuuksista: Kummastusta herättävät suunnitelmamallilta edellytetyt "**ennalta määritetyt tyypit**" ja Ominaisuus-otsikon alla oleva määritelmä "**On ulkoinen.**" Tarkoitetaanko tällä ulkotilaa? Jos kyllä, voisiko sen nimetä niin? Tähän tarvitaan selostus tai ohjeistusta.
- Mitä tarkoitetaan Rakennus- ja tuoteosien luokalla "**Komponentin tila?**"
- Tässä yhteydessä "**paloluokka**" lienee väärin käytetty termi? Paloluokka on rakennuksen ominaisuus, tulisi puhua "**rakennusosan luokkavaatimuksesta**" (848/2017 15 §). Erityisesti tällaisessa luettelossa väärinymmärryksen vaara on ilmeinen, jos luokkia ja attribuutteja ei ole tarkemmin selitetty auki.

Vähintään esitetystä liitteen sisällöstä tulisi olla saatavilla selostus (vrt. tietomalliselostus) tai ohjeistusta tietojen täyttämiseen.

Liite 2: Koneluettavat tiedot (ark) noudattelee varsin paljon liitteessä 1

"Suunnitelmamallin ydintiedot" kerättäviä tietoja. Tietosisällöt ovat pitkälti keskenään samat, erot syntyvät vasta tilatietojen alla olevien attribuutti- ja ominaisuustietojen kohdalla, joita konekielisesti ei edellytetä lainkaan toimitettavan. Konekielisissä tiedoissa edellytetään toimitettavan rakennetyypit, joista tulee olla määritelty tyyppi, kantavuus, lämmönläpäisy, ääneneristävyys, paloluokka ja rakennustyyppin rakennekerroksista rakennekerroksien paksuus.

Koneluettaviksi tiedoiksi esitettyjä asioita koskevat samat kommentit kuin liitteen 1 mukaisia määritelmiäkin.

5 § Rakennuksen suunnitelman koneluettavat tiedot ja 6 § Käytettävät koordinaatistot

Asetusluonnoksen **5 §:ssä** todetaan, että suunnitelmamallin sijaan vaaditut tiedot voi toimittaa liitteissä määritellyin sisällöin mutta koneluettavina. Asetusluonnoksessa määritellään käytettäväksi koordinaatistoksi valtakunnallisesti tunnustettu koordinaattijärjestelmä, ja että lupahakemuksessa tulee käyttää koko hakemuksen osalta yhteentoimivaa ja yhtenäistä koordinaatistoa.

Vantaan kaupunki toteaa, ettei sillä ole huomautettavaa itse asetukseen tältä osin. Sen sijaan asetuksen muistioluonnoksessa ja asetusta täydentävässä excel-liiteasiakirjoissa vaikuttaa olevan ristiriita. Liitteessä määritellään vain yksi **käytettävä koordinaatisto (ETRS89)**, mutta muistioluonnoksesta voisi ymmärtää, että kelvollisia koordinaatistoja olisi useampiakin? Onko tässä ristiriita? Tulisiko liiteasiakirjassa olevia ydintietoja ja niiden vaihtoehtoja täydentää? Käytettävistä koordinaatistoista ei sanota mitään vaaditusta tarkkuudesta. Onko tämä riittävä vaatimus?

Asetusluonnoksen **6 §:ää** luonnehtivassa muistiotekstissä todetaan tavoitteeksi hyödyntää suunnitelmamalleja paitsi kaavanmukaisuuden tarkistamisessa myös kaupunkikuvallisessa tarkastelussa ja naapurikuulemisessa.

Vantaan kaupunki toteaa, että tavoite on hyvä, mutta erityisesti kaupunkikuvallinen tarkastelu edellyttää malleilta varsin suurta yksityiskohtaisuutta. Käytännössä voi olla sujuvampaa tehdä yksi suunnitelmamalli, jolla tutkitaan kaupunkikuvallinen soveltuvuus, ja vasta sen jälkeen laaditaan pääpiirustussisältöinen suunnitelmamalli. Naapurikuulemisissa olennaista on suunnitelman sovittaminen ympäristöönsä, mikä edellyttää, että ympäristöstä joko laaditaan, tai kaupungilla on tarjota varsin yksityiskohtainen kaupunkimalli, johon suunnitelmamalli maastoineen voidaan istuttaa.

Kaupunkikuvallinen tarkastelu vaatii siten rakennuspaikan mallin ja rakennusten ja rakennelmien malliyhdistelmää.-

8 § Rakennuksen tietomalli

Pykälässä säädetään mallintamistavasta kerroksittain sekä tavoista, joiden mukaan rakennusosat tulee tyypitellä, ja että rakennusosiin tulee liittää tarpeellisia tietoja ja kuvauksia.

Vantaan kaupunki toteaa, että rakennusosilta asetusluonnoksessa vaadittaviksi esitetyt tyypit (ulkovaipan osa, sisäpuolinen osa ja korjaushankkeissa lisäksi uusi, säilytettävä tai purettava osa) ovat varsin maltillinen määrä mahdollisia tyypejä.

On kuitenkin huomattava, että suunnitelmamalli ei näillä tiedoilla vielä ole pääpiirustustasoinen. Pääpiirustuksiin sisältyvät käytetyt rakennetyypit niille asetettuine muun muassa **eristävyys- ja palonkestävyysvaatimuksineen**. Rakennetyypivaatimukset onkin sisällytetty asetusluonnoksen liitteissä esitettyihin niin kutsuttuihin ydintietoihin suunnitelmamallin rakennus- ja tuoteosien ominaisuuksina ja konekielisesti toimitettuina rakennusosia koskevin tietoina. Nykyisin rakennetyypit sisältävät yleensä sekä mittakaavassa olevan pienen rakennetyypipiirroksen ja sitä kuvaavat ominaisuustiedot. Epäselväksi jää, miten vastaavat tiedot voidaan jatkossa toimittaa konekielisesti (liite 2).

30.01.2025

Pääpiirustuksissa tulee myös esittää palo-osastoinnit rajoineen, mikä voi olla haasteellinen tieto malleihin liitettäväksi niin, että osastointirajat olisivat mallista ymmärrettävästi havaittavissa ja yhtenäisiksi ymmärrettävissä.

9 § Erityissuunnitelman tietomalli, 10 § Erityissuunnitelman koneluettavat tiedot sekä liitteet 3 ja 4

Erityissuunnitelmilta vaadittavat tietosisällöt asetusluonnos jäsentelee seuraavasti: tietomallin ydintiedot, rakennusosien tiedot, järjestelmien tiedot ja tuoteosien tiedot liitteen 3 mukaisesti.

Vantaan kaupunki toteaa, että liitteessä esitetyt rakennusosien määrittelyt kaipaavat selostusta tai ohjeistusta. Rakennusosien vaihtoehdot on esitetty sanoilla **”Tyyppi”** ja **”Ennalta määrätty tyyppi.”** Näitä ei ole kuitenkaan avattu sen tarkemmin. Edellä mainittujen attribuuttien lisäksi liite 3 antaa vaihtoehdoiksi ominaisuudet **osastoiva, kantava ja palonkesto**. Mikäli näillä ominaisuuksilla on tarkoitus esittää pääpiirustustasoiset rakennusosille asetettavat vaatimukset (vrt. pääpiirustusten rakennetyypit), niin tarvittavia lisäominaisuuksia tarvittaisiin ainakin *ääneneristävyys* ja *lämmöneristävyys* etenkin, jos oletetaan, että rakennusosat sijaitsevat rakennuksen ulkovaipan osina. Ilmeisesti kaikkien rakennemalliin sisältyvien tuoteosien oletetaan syntyvän varsinaisen suunnitelmamallin myötä (arkkitehtimalli). Ja erityissuunnitelmamallin myötä suunnitelmamalliin liitetään vain tiedot rakennusosien osastoivuudesta, kantavuudesta ja palonkestosta? Kun arkkitehdin suunnitelmamallissa kuitenkin tulee määritellä paloluokka (jolla ehkä tarkoitetaan rakennusosan luokkavaatimusta), onko erityissuunnitelmamallissa esitettävä palonkestovaatimus tarpeeton ja tuottaa tuplatietoa arkkitehdin suunnitelmamallin kanssa?

Edelleen liite 3 määrittelee Tuoteosien alla järjestelmäominaisuuksia taloteknisille järjestelmille, joissa merkillepantava huomio on, että järjestelmätasolla tarjotaan mahdollisuus määritellä myös sähköjärjestelmiä koskevat tiedot. Vantaan kaupunki toistaa huomionsa, että sähkösuunnitelmien ja -järjestelmien osalta rakennusvalvonta ei ole toimivaltainen viranomainen, eikä sähkösuunnitelmia voi hankkeilta edellyttää toimitettaviksi. Asiaa ei myöskään mainita eikä perustella asetusluonnoksen perustelumuiotissa mitenkään. Onko kyseessä lapsus?

Asetusluonnoksen 10 § määrittelee erityissuunnitelman koneluettavat tiedot, joiden laajuus ylittää tavanomaisen pääpiirustussuunnitelman nimiötiedot pysyvän rakennustunnuksen, rakennuksen tavoitteellisen käyttöiän, käyttötarkoituksen lajin ja primäärin osalta (ilmeisesti ”primäärillä” tarkoitetaan pääkäyttötarkoitusta?).

Vantaan kaupunki toteaa, että ilmeisesti näillä ydintiedoilla tarkoitetaan mallin metatietoja, joilla malli voidaan tunnistaa ja liittää suunnitelmakokonaisuuteen. Osa mallikohtaisista tiedoista on kuitenkin kohdetta koskevia metatietoja, mutta niiden jakautuminen eri mallien kesken vaikuttaa hieman sattumanvaraiselta ja kaipaisi perusteluja.

11 § Toteumamalli

Toteumamallin edellytetään sisältävän samat tiedot kuin suunnitelmamallinkin mutta päivitettyinä toteutuksen mukaan.

Tähän Vantaan kaupungilla ei ole lisättävää sen lisäksi, mitä on jo todettu.

13 § ja 14 § Viranomaiskatselmusten koneluettavat tiedot

30.01.2025

Vantaan kaupungilla ei ole huomautettavaa katselmuksia koskevista vaatimuksista tai niistä toimitettaviksi säädetyistä tiedoista.

Tulisiko asetuksessa säätää rakennusten geometriasta tarkemmin?

Julkisivut, materiaalit ja pintakäsittelyt ovat tärkeitä kaupunkikuvallisessa arvioinnissa käytettäviä tietoja. Nyt mallien yksityiskohtaisuudesta ei anneta tarkempia vaatimuksia. Asemakaava-alueilla tiiviissä kaupunkiympäristössä mallien yksityiskohtaisuuden vaatimus on korkea. Sisäänkäyntien yksityiskohdat, ikkunoiden liittyminen seiniin, parvekkeiden ja parvekekaiteiden yksityiskohdat, räystäät – kaikkien tulee olla kaupunkikuvallista tarkastelua varten varsin tarkkaan esitettyjä.

Siirtyvätkö pintakäsittelytiedot nyt vaaditussa IFC-muodossa? Mallien vaatiminen materiaalien ulkonäkö tietoja sisältävinä vasta mahdollistaa kaupunkikuvallisen arvioinnin, mutta onko tarpeellista vaatia tätä suunnitelmamalleilta? Onko tämä ohjelmistojen osalta vielä edes mahdollista?

Kaupunkikuvallista tarkastelua voi massoittelun osalta tehdä mallien avulla, mutta materiaalien osalta tavoite voi olla tarpeettoman kova. Rakennusvalvonnat edellyttävät kaupunkikuvalliset aineistot ja pääpiirustusten pintamateriaalit tarkastetaan, jotta ne vastaavat kaupunkikuvallisissa käsittelyissä sovittua.

Pitkällä aikavälillä on toivottavaa, että mallinnus kehittyy, niin että kaupungeille kertyy suunnitelmamallit alueellaan olevista rakennuksista, niin että uusien rakennettavien rakennusten mallit voitaisiin tarkastella kaupungin tarjoamaan kaupunkimalliin upotettuina.

RAKENNUKSEN YDINTIEDOT

Rakennuksen ydintiedot tulee jäsenellä niin, että on selvää, mitkä tiedot toimitetaan hankekokonaisuudesta, mitkä koskevat rakennuspaikkaa ja mitkä kutakin rakennuskohdetta sisältäen rakennukset. Nyt esitetyssä muodossa vaikuttaa siltä, että jotkin tiedot on tarkoitettu mallin kohdentamiseen tiettyyn hankkeeseen, mutta osittain malleissa on päällekkäistä tietoa, mistä aiheutuu ristiriitaisten tietojen mahdollisuus.

Tulisiko mallien ydintietoihin sisältyä luvan tunnus? (vrt. VnA 128/2010 23a § 2 mom.)

Onko listassa listattu riittävästi viranomaisen tarvitsemia tietoja?

En osaa sanoa.

Onko liitteistä tai asetuksen pykälistä jäänyt pois keskeinen viranomaisissa tarvittava tieto?

Kyllä.

Mikäli vastasitte edelliseen kyllä, kertokaa mikä tieto puuttuu sekä miksi ja mihin sitä tarvitaan? Jättäkää vastaus tyhjäksi mikäli ette vastanneet kyllä.

Energiatsehokkuusluku, sille tulee olla paikka, jotta ylipäänsä voi verrata ratkaisun kehittymistä suunnitelmamallivaiheesta toteutusmallivaiheeseen. Lukutieto kyllä tarvitsee myös tiedon siitä, minkä vuoden mukaisilla vaatimuksilla luku on laskettu.

30.01.2025

Vaikuttaa siltä, että ydintiedoista puuttuisi ainakin VnA 128/2010 24 §:n kohdan 9 tiedoista pääasiallista rakentajaa koskeva tieto sekä kohdan 15 kokonaishuoneistoala, joista jälkimmäinen lienee laskettavissa muista ilmoitettavista huoneistoalatiedoista.

Tulisiko mallien ydintietoihin sisältyä luvan tunnus? (vrt. VnA 128/2010 23a § 2 mom.)

Asetusluonnoksessa on ehdotettu, että IFC-muotoisen tiedoston vähimmäisversio olisi 4.3. Huomionne IFC:n versiosta.

Vaatus kohdistuu varsin tuoreeseen versioon ja voi rajoittaa käyttökelpoisten ohjelmistojen valintaa. Tämänkin voisi perustella.

Tulisiko jostakin tietomallin osasta, rakenteesta tai tiedosta olla tarkempaa sääntelyä tai ohjeistusta?

Kyllä. Erityisesti konekielisesti annettavat tiedot tulisi avata tarkemmin: Mitä kullakin attribuutilla tarkoitetaan, millaisia vastausvaihtoehtoja on tarjolla, ja erityisesti tulisi määritellä, mitä kullakin tiedolla tarkoitetaan. Asiaa on avattu yksityiskohtaisesti pykäläkohtaisissa vastauksissamme.

MUUT HUOMIOT

Rakentamislaki tai suunnitelmamalliasetus eivät edellytä rakennusvalvonnalta mallien tarkastamista. Ilmeisesti mallien oikeellisuudesta vastaavat ryhtyvät asiantuntijoihin? Tämä olisi syytä selvästi todeta.

Huomionne asetuksen perustelumuijstista

Perustelumuijstio sinänsä kuvaa rakentamisen mallien hyödynnettävyyttä ja rakennusvalvontojen rakentamislupaprosessin RAVA3Pro-kehityshankkeita ansiokkaasti. Olisi ollut hyödyllistä, mikäli aineistoon olisi sisällynyt yleisluonteisemman perustelumuijstion lisäksi yksityiskohtaisempi kuvaus mallien tietosisällöistä ja ydintiedoiksi esitettyjen tietojen kuvaukset ja eräiden ilmoitettavien tietojen vaihtoehdot. Käytännön työtä varten näistä kerättävistä tiedoista on syytä tarjota ohjeistusta ja määritelmät.

Perustelumuijstio on varsin puutteellinen arvioidessaan kustannusvaikutuksia. Millaisia kustannuksia suunnittelijoille ja rakennusvalvonnoille aiheutuu? Aiheutuuko tästä paineita rakennusvalvontataksoihin ja siirtykö kuluja näin rakennushankkeeseen ryhtyville? Mikä on arvio mahdollisista epäsuorista kustannussäästöistä?

Perustelumuijstion ja liitteen 3 välillä on ristiriita koskien toimitettaviksi esitettyjä sähköjärjestelmätietoja.

Vantaan kaupungin tarkemmat huomiot sisältyvät pykäläkohtaisiin kommentteihin.

Muut mahdolliset huomionne

Esitetyillä mallisisällöillä ei vielä voida luopua pääpiirustuksista pääasiallisina rakentamislupaprosessiin sisältyvinä asiakirjoina. Näillä sisällöillä pääpiirustuksista luopumisen mahdollisuutta ei ole näköpiirissä.

30.01.2025

Lausunnolla olleiden asetusluonnoksen liitteiden otsikoinnit eivät ole yhteismitalliset. Liitteissä 3 ja 4 on otsikoitu erikseen "Tunnistamiseen liittyvät ydintiedot", kun liitteissä 1 ja 2 vastaavassa kohdassa esitetty otsikointi kertoo kyseessä olevan vain "Ydintiedot." Esitystapa on syytä yhtenäistää. Erityisesti suunnitelmamallia määrittelevässä liitteessä 1 ydintiedoiksi sisältyy mahdollisesti hyvin laaja joukko tietoja, jotka tulee jäsenellä ymmärrettäviin kokonaisuuksiin. Kaikkiin yhtä kyseistä hanketta koskeviin suunnitelmamalleihin ei liene järkevää sisällyttää kaikkia nyt esitettyjä tietoja. Rakennushankkeen yleiset tunnistetiedot tarvittaneen kaikkiin suunnitelmamalleihin, mutta rakennuskohdetta ja rakennuksia koskevat tiedot lienevät vain kyseisissä malleissa tarpeellisia.

Vaadittavat tiedot tulee määritellä, ja niistä tulee olla tarjolla ohjeistusta.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUS

Lausuntopyyntö luonnokseksi ympäristöministeriön asetukseksi rakentamisen suunnitelmamallien ja viranomaiskatselmusten sisällöstä

Johdanto

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoanne luonnoksesta ympäristöministeriön asetukseksi rakentamisen suunnitelmamallien ja viranomaiskatselmusten sisällöstä.

Tausta

1.1.2025 voimaan tulevassa rakentamislain (751/2023) säädetään rakennuksen tietomallimuotoisesta suunnitelmasta, suunnitelmamallista, toteumamallista eli rakennuksen toteutusta vastaavasta suunnitelmasta sekä erityissuunnitelmista. Rakentamislain mukaan luvan hakijan on toimitettava rakennuksen rakentamista koskevat rakennussuunnitelmat ja erityissuunnitelmat tietomallimuotoisina tai muutoin koneluettavassa muodossa. Rakentamislain 60, 61 ja 69 §:n nojalla ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä rakennuksen suunnitelmat käsittävästä rakennuksen tietomallimuotoisesta suunnitelmasta ja koneluettavasta tiedoista sekä erityissuunnitelman ja sitä vastaavan suunnitelmamallin ja tietojen koneluettavan muodon sisällöstä ja esitystavasta. Rakentamislain 72 §:n nojalla kunnan on toimitettava eräitä viranomaiskatselmusten ja aloituskokouksen tietoja rakennetun ympäristön tietojärjestelmään. Kunnan on ryhdyttävä toimittamaan tietoja viimeistään 1.1.2029, mutta kunnan on kerättävä näitä tietoja jo 1.1.2025 lähtien.

Rakentamisluvissa tarvittavien tietojen luokat, attribuutit ja keskinäiset yhteydet on mallinnettu Yhteentoimivuusalustalla olevaan Rakentamisen lupapäätösten tietomalliin <https://tietomallit.suomi.fi/model/raklu>.

Tavoitteet

Ympäristöministeriön asetuksella säädettäisiin tietomallimuodossa laadittavien suunnitelmien sisällöstä sekä koneluettavista tiedoista. Asetuksella vakiinnutettaisiin alalle vaadittavien tietojen sisältö ja varmistettaisiin, että tietomallit olisivat vakiintuneita valtakunnallisesti tietosisällöltään ja muodoltaan.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi ympäristöministeriö pyytää, että lausunto jaotellaan lausuntopyynnössä ilmoitettujen väliotsikoiden ja kysymysten mukaisesti. Mikäli lausunto halutaan jättää yhtenä tekstinä ilman väliotsikoita, pyydetään lausunto sijoittamaan kysymyksen "Muut mahdolliset huomionne" alle. Lausunnoissa pyydetään kiinnittämään erityisesti huomiota liitteessä ehdotettuihin ydintietoihin. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse. Lausunnon antaakseen lausunnonantajan on rekisteröidyttävä lausuntopalvelu.fi -palveluun ja kirjautua sisään. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivuilta kohdasta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää sähköpostitse osoitteesta lausuntopalvelu.om@gov.fi. Lausuntoja voivat antaa muutkin kuin jakelussa mainitut. Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä sekä valtioneuvoston hankeikkunassa osoitteessa <https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=YM052:00/2022>. VAHVA-asianhallintaa käyttäviä ministeriöitä pyydetään ensisijaisesti antamaan lausunto lausuntopalvelu.fi-palvelun kautta. VAHVAA käyttäviä ministeriöitä pyydetään huolehtimaan siitä, että lausunnot tallentuvat myös VAHVA-asialle VN/34526/2022.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan ympäristöministeriöön viimeistään 16.2.2024 vastaamalla tähän lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuu lausuntopyyntöön.

Valmistelijat

Lisätietoja asiasta antavat:

Erityisasiantuntija Vesa Putkonen, vesa.putkonen@gov.fi

Erityisasiantuntija Jaakko Rastas, jaakko.rastas@gov.fi

Erityisasiantuntija Aapo Mahlamäki, aapo.mahlamaki@gov.fi

Linkit

<https://tietomallit.suomi.fi/model/raklu> - Rakentamisen lupapäätösten tietomalli

<https://ryhti.syke.fi> - Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä

Liitteet:

[Luonnos ympäristöministeriön asetukseksi suunnitelmamalli.pdf](#) - Luonnos asetukseksi

[Luonnos suunnitelmamalliasetuksen liitteet 20241219.xlsx](#) - Luonnos liitteiksi

[SV_utkast till miljöministeriets förordning.pdf](#) - Utkast till förordningen

[SV_bilagor till miljöministeriets förordning.xlsx](#) - Utkast till bilagorna

[Luonnos perustelumuistioksi.pdf](#) - Luonnos perustelumuistioksi

Jakelu:

Aalto-yliopisto
Digi- ja väestötietovirasto DVV
Fingrid Oyj
Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry
Kirkkohallitus
Luonnonvarakeskus
Maanmittauslaitos
Metsähallitus
Suomen Yrittäjät
Säteilyturvakeskus
Ålands landskapsregering, maakuntahallitus
Akaan kaupunki
Alajärven kaupunki
Alavieskan kunta
Alavuden kaupunki
Arkkitehtitoimistojen liitto ATL ry
Asikkalan kunta
Askolan kunta
Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA
Auran kunta
Brändö kommun
BuildingSMART Finland
Eckerö kommun
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Elinkeinoelämän tutkimuslaitos
Enonkosken kunta
Enontekiön kunta
Espoon kaupunki - Esbo stad
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon ELY-keskus
Etelä-Savon hyvinvointialue
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Eurajoen kunta
Euran kunta
Evijärven kunta
FiCom ry
Finavia Oyj
Finströms kommun
Forssan kaupunki
Föglö kommun
Geta kommun
Haapajärven kaupunki
Haapaveden kaupunki
Hailuodon kunta
Halsuan kunta
Haminan kaupunki
Hammarlands kommun

Hangon kaupunki - Hangö stad
Hankasalmen kunta
Harjavallan kaupunki
Hartolan kunta
Hattulan kunta
Hausjärven kunta
Heinolan kaupunki
Heinäveden kunta
Helsingin kaupunki - Helsingfors stad
Helsingin pelastuslaitos
Hirvensalmen kunta
Hollolan kunta
Huittisten kaupunki
Humppilan kunta
Hyrnsalmen kunta
Hyvinkään kaupunki
Hämeen ELY-keskus
Hämeenkyrön kunta
Hämeenlinnan kaupunki
Hätäkeskuslaitos
lin kunta
Iisalmen kaupunki
Iitin kunta
Ikaalisten kaupunki
Ilmajoen kunta
Ilomantsin kunta
Imatran kaupunki
Inarin kunta
Ingå kommun - Inkoon kunta
Isojoen kunta
Isokyrön kunta
Isännöintiliitto
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Jakobstad - Pietarsaaren kaupunki
Janakkalan kunta
Joensuun kaupunki
Jokioisten kunta
Jomala kommun
Joroisten kunta
Joutsan kunta
Juukan kunta
Juupajoen kunta
Juvan kunta
Jyväskylän kaupunki
Jämijärven kunta
Jämsän kaupunki
Järvenpään kaupunki
Kaakkois-Suomi ELY-keskus
Kaarinan kaupunki
Kaavin kunta

Kainuun ELY-keskus
Kainuun hyvinvointialue
Kajaanin kaupunki
Kalajoen kaupunki
Kangasalan kunta
Kangasniemen kunta
Kankaanpään kaupunki
Kannonkosken kunta
Kannuksen kaupunki
Kansallisarkisto
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Karijoen kunta
Karkkilan kaupunki
Karstulan kunta
Karvian kunta
Kaskisten kaupunki - Kaskis stad
Kauhajoen kaupunki
Kauhavan kaupunki
Kauniaisten kaupunki - Grankulla stad
Kaustisen kunta
KEHA-keskus
Keiteleen kunta
Kemijärven kaupunki
Kemin kaupunki
Keminmaan kunta
Kempeleen kunta
Keravan kaupunki
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen ELY-keskus
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Keuruun kaupunki
Kihniön kunta
Kimitoö kommun - Kemiönsaaren kunta
Kinnulan kunta
kirjaamo@energiavirasto.fi
Kirkkonummen kunta - Kyrkslätt kommun
Kiteen kaupunki
Kittilän kunta
Kiuruveden kaupunki
Kivijärven kunta
Kokemäen kaupunki
Kokkolan kaupunki - Karleby stad
Kolarin kunta
Konneveden kunta
Kontiolahden kunta
Korkein hallinto-oikeus
Korsholm kommun - Mustasaaren kunta
Korsnäs kommun
Kotkan kaupunki
Kouvolan kaupunki

Kristinestad - Kristiinankaupunki
Kronoby kommun - Kruunupyyn kunta
Kuhmoisten kunta
Kuhmon kaupunki
Kumlinge kommun
Kuopion kaupunki
Kuortaneen kunta
Kurikan kaupunki
Kustavin kunta
Kuusamon kaupunki
Kymenlaakson hyvinvointialue
Kyyjärven kunta
Kärkölän kunta
Kärsämäen kunta
Kökar kommun
Lahden kaupunki
Laihian kunta
Laitilan kaupunki
Lapin aluehallintovirasto
Lapin ELY-keskus
Lapin hyvinvointialue
Lapin pelastuslaitos
Lapin yliopisto
Lapinjärven kunta - Lappträsk kommun
Lapinlahden kunta
Lappajärven kunta
Lappeenrannan kaupunki
Lapuan kaupunki
Larsmo kommun - Luodon kunta
Laukaan kunta
Lemin kunta
Lemlands kommun
Lempäälän kunta
Leppävirran kunta
Lestijärven kunta
Liedon kunta
Lieksan kaupunki
Liikenne- ja viestintäministeriö
Limingan kunta
Liperin kunta
Lohjan kaupunki - Lojo stad
Loimaan kaupunki
Lopen kunta
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Loviisan kaupunki - Lovisa stad
Luhangan kunta
Lumijoen kunta
Lumparlands kommun
Luumäen kunta
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

Maa- ja metsätalousministeriö
Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK
Maanmittausinsinöörien Liitto MIL
Make a BIM
Malax kommun - Maalahden kunta
Mariehamns stad
Marttilan kunta
Maskun kunta
Merijärven kunta
Merikarvian kunta
Miehikkälän kunta
Mikkelin kaupunki
Motiva
Muhoksen kunta
Multian kunta
Muonion kunta
Museovirasto
Muuramen kunta
Mynämäen kunta
Myrskylän kunta - Mörskom kommun
Mäntsälän kunta
Mänttä-Vilppulan kaupunki
Mäntyharjun kunta
Naantalin kaupunki
Nakkilan kunta
Nivalan kaupunki
Nokian kaupunki
Nousiaisten kunta
Nurmeksen kaupunki
Nurmijärven kunta
Nykarleby stad - Uusikaarlepyyn kaupunki
Närpes stad - Närpiön kaupunki
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Orimattilan kaupunki
Oripään kunta
Oriveden kaupunki
Oulaisten kaupunki
Oulun kaupunki
Outokummun kaupunki
Padajoen kunta
Paimion kaupunki
Paltamon kunta
Pargas stad - Paraisten kaupunki
Parikkalan kunta
Parkanon kaupunki
Pedersöre kommun - Pedersören kunta
Pelastusopisto
Pelkosenniemen kunta
Pellon kunta
Perhon kunta

Pertunmaan kunta
Petäjäveden kunta
Pieksämäen kaupunki
Pielaveden kunta
Pihtiputaan kunta
Pirkanmaan ELY-keskus
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pirkkalan kunta
Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon ELY-keskus
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Poliisihallitus
Polvijärven kunta
Pomarkun kunta
Porin kaupunki
Pornaisten kunta
Porvoo kaupunki - Borgå stad
Posion kunta
Pudasjärven kaupunki
Pukkilan kunta
Punkalaitumen kunta
Puolangan kunta
Puolustusministeriö
Puumalan kunta
Pyhtään kunta - Pyttis kommun
Pyhäjoen kunta
Pyhäjärven kaupunki
Pyhännän kunta
Pyhärannan kunta
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Pälkäneen kunta
Pääesikunta
Pöytyän kunta
Raahen kaupunki
Raisio kaupunki
Rakennustietosäätiö RTS
Rantasalmen kunta
Ranuan kunta
Raseborg stad - Raaseporin kaupunki
Rauman kaupunki
Rautalammin kunta
Rautavaaran kunta
Rautjärven kunta
Reisjärven kunta
Riihimäen kaupunki

Ristijärven kunta
Rovaniemen kaupunki
RT Rakennusteollisuus
Ruokavirasto
Ruokolahden kunta
Ruoveden kunta
Ruskon kunta
Rääkkylän kunta
Saarijärven kaupunki
Sallan kunta
Salon kaupunki
Saltviks kommun
Sastamalan kaupunki
Satakunnan ELY-keskus
Satakunnan hyvinvointialue
Sauvon kunta
Savitaipaleen kunta
Savonlinnan kaupunki
Savukosken kunta
Seinäjoen kaupunki
Senaatti
Sievin kunta
Siikaisten kunta
Siikajoen kunta
Siikalatvan kunta
Siilinjärven kunta
Simon kunta
Sipoon kunta - Sibbo kommun
Sisäministeriö
Siuntion kunta - Sjundeå kommun
Sodankylän kunta
Soinin kunta
Someron kaupunki
Sonkajärven kunta
Sosiaali- ja terveysministeriö
Sotkamon kunta
Sottunga kommun
Statens ämbetsverk på Åland, valtionvirasto
Sulkavan kunta
Sunds kommun
Suojelupoliisi
Suomen Arkkitehtiliitto SAFA
Suomen Kiinteistöliitto ry
Suomen Kuntaliitto ry
Suomen Maisema-arkkitehtiliitto
Suomen Omakotiliitto
Suomen Pelastusalan keskusjärjestö
Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL
Suomen Tuulivoimayhdistys ry
Suomussalmen kunta
Suonenjoen kaupunki

Suunnittelu- ja konsultointiyritykset SKOL
SYKE
Sysmän kunta
Säkylän kunta
Taipalsaaren kunta
Taivalkosken kunta
Taivassalon kunta
Tammelan kunta
Tampereen kaupunki
Teknologiateollisuus
Tervolan kunta
Tervon kunta
Teuvan kunta
Tilastokeskus
Tl. Kosken kunta
Tohmajärven kunta
Toholammin kunta
Toivakan kunta
Tornion kaupunki
Traficom
Turun kaupunki - Åbo stad
Tuusniemen kunta
Tuusulan kunta
Tyrvävän kunta
Työ- ja elinkeinoministeriö
Ulkoministeriö
Ulvilan kaupunki
Urjalan kunta
Utajärven kunta
Utsjoen kunta
Uudenmaan ELY-keskus
Uuraisten kunta
Uusikaupunki
Vaaian kunta
Vaasan kaupunki - Vasa stad
Valkeakosken kaupunki
Valtion Taloudellinen tutkimuskeskus VATT
Valtioneuvoston kanslia
Valtiovarainministeriö
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Vantaan kaupunki - Vanda stad
Varkauden kaupunki
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Vehmaan kunta
Verohallinto
Vesannon kunta
Vesilahden kunta
Vetelin kunta
Vieremän kunta
Vihdin kunta

Viitasaaren kaupunki
Vimpelin kunta
Virolahden kunta
Virtain kaupunki
VTT, kirjaamo
Vårdö kommun
Väylävirasto
Vörå kommun - Vöyrin kunta
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Yhdyskuntasuunnittelun seura YSS
Ylitornion kunta
Ylivieskan kaupunki
Ylöjärven kaupunki
Ympäristöministeriö
Ypäjän kunta
Ähtärin kaupunki
Äänekosken kaupunki

Lausunnonantajan lausunto

Huomionne asetusluonnoksen pykälistä 4, 5, 7 ja 8 sekä liitteistä 1 ja 2.

Huomionne asetusluonnoksen pykälistä 5 ja 6.

Huomionne asetusluonnoksen pykälistä 9 ja 10 sekä liitteistä 3 ja 4.

Huomionne pykälistä 13 ja 14.

Tulisiko asetuksessa säätää rakennusten geometriasta tarkemmin?

Muut huomionne asetusluonnoksen pykälistä.

Rakennuksen ydintiedot

Onko listassa listattu riittävästi viranomaisten tarvitsemia tietoja?

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei
- ☐ En osaa sanoa

Onko liitteistä tai asetuksen pykälistä jäänyt pois keskeinen viranomaisissa tarvittava tieto?
Onko liitteistä tai asetuksen pykälistä jäänyt pois keskeinen viranomaisissa tarvittava tieto?

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei
- ☐ En osaa sanoa

Mikäli vastasitte edelliseen kyllä, kertokaa mikä tieto puuttuu sekä miksi ja mihin sitä tarvitaan? Jättäkää vastaus tyhjäksi mikäli ette vastanneet kyllä.

Asetusluonnoksessa on ehdotettu, että IFC-muotoisen tiedoston vähimmäisversio olisi 4.3. Huomionne IFC:n versiosta.

Tulisiko jostain tietomallin osasta, rakenteesta tai tiedosta olla tarkempaa sääntelyä tai ohjeistusta?

Muut huomiot

Huomionne asetuksen perustelumuistiosta.

Muut mahdolliset huomionne.

Martinkauppi Kirsi
Ympäristöministeriö

Putkonen Vesa
Ympäristöministeriö

Liite 1: Suunnitelmamallin ja toteumamallin tiedot

Ydintiedot

Luokka	Attribuutti	Selitykset: x = jos on riittävä
Rakennuksen tietomalli	Rakennuksen tietomallin laji	
Suunnittelija	Suunnittelijan nimi	
	Organisaation nimi	
Rakennuspaikka	Kiinteistön nimi	
	Kiinteistötunnus	
	Osoite	
	Tila	
	Kylä	
	Määräala	
	Kaavatilanne	
	Hallinta- tai omistusmuoto	
Sijainti	ETRS89 koordinaattijärjestelmä	
	Pohjoiskoordinaatti	
	Itäkoordinaatti	
	Korkeuskoordinaattijärjestelmä	
Rakentamistoimenpide	Muutosala	x
	Rakentamistoimenpiteen laji	
	Perusparannus	x
Rakennuskohde	Nimi	
	Rakennuskohteen osoite	
	Väliaikainen	x
	Verkostoliittymän laji	x
Rakennus	Pysyvä rakennustunnus	
	Paloluokka	
Rakennuksen käyttötiedot	Rakennuksen suunniteltu käyttäjämäärä	x
	Rakennuksen tavoitteellinen käyttöikä	
Käyttötarkoitus	Käyttötarkoituksen laji	
	Primääri	
Kantavan rakenteen rakennusaine	Kantavan rakenteen rakennusaineen laji	
	Rakentamistapa	
Lämmitysenergian lähde	Lämmitysenergianlähteen laji	
Lämmitystapa	Lämmitystavan laji	
Julkisivun rakennusaine	Julkisivun rakennusaineen laji	
Ulkokuoren tiedot	Kokonaisala	
	Kerrosala	
	Rakennusoikeudellinen kerrosala	
	Korkeus	
	Kerrosuku	
	Tilavuus	
	Suhde maanpintaan	
Sisätilojen tiedot	Huoneistoala yhteensä	
	Kellariala	x
	Ullakkoala	x
Rakennuksen osa	Kulttuurihistoriallinen merkittävyys	x
	Väestönsuojan luokka	x

	Väestönsuojien lukumäärä	X
	Suoja-ala	X
	Suojapaikkojen lukumäärä	X
	Yhteinen väestösuoja	X
	Energiatehokkuusluokka	X
	Energiatodistuksen vuosi	X
Rakennuksen osan varuste	Varusteen tyyppi	X
Rakennuskohteen muutos	Kokonaisalan muutos	X
	Kerrosalan muutos	X
	Rakennusoikeudellisen kerrosalan muutos	X
	Huoneistoalan muutos	X
	Kellarialan muutos	X
	Kerrosluvun muutos	X
	Tilavuuden muutos	X
Huoneisto	Huoneistotunnus	
	Huoneiston käyttötarkoitus	
	Porraskirjain	
	Huoneiston numero	
	Huoneiston jakokirjain	
	Huoneiden lukumäärä	
	Huoneistoala	
	Keittiötyyppi	
	Käymälätyyppi	
	Sijaintikerros	
	Varusteen tyyppi	
Kokoontumistila	Kokoontumistilan henkilömäärä	X
Hissi	Nimi	X
	Kuvaus	X
	Hissin laji	X
	Henkilömäärä	X
	Kantavuus	X
	Oviaukon korkeus	X
	Oviaukon leveys	X
	Sisäleveys	X
	Sisäpituus	X
Sisäänkäynti	Nimi	
	On esteetön	
	On pelastuslaitoksen hyökkäysreitti	X
	Primääri	
	Sisäänkäynnin osoitetunnus	
	Sisäänkäynnin tyyppi	
	ETRS89 koordinaattijärjestelmä	
	Pohjoiskoordinaatti	
	Itäkoordinaatti	

Tilat

Attribuutti

Huoneen numero

Ennalta määritetty tyyppi

Ominaisuus

Huonetilan luokitus	
Tilan henkilömäärä	X
Esteettömyys	
On ulkoinen	
Nettopinta-ala	X

Rakennus- ja tuoteosat [Erittely eri rakennusosille: US, VS, AP, YP...]

Attribuutti

Tyyppi
Ennalta määritetty tyyppi

Ominaisuus

Ulkovaipan osa	X
Kantava	X
Komponentin tila	
Lämmönläpäisykerroin	X
Ääneneristävyys	X
Paloluokka	X

akennuskohteessa

Liite 2: Rakennussuunnitelman koneluettavat tiedot

Ydintiedot

Luokka	Attribuutti	Selitykset: x = jos on riittävä
Rakennuksen tietomalli	Rakennuksen tietomallin laji	
Suunnittelija	Suunnittelijan nimi	
	Organisaation nimi	
Rakennuspaikka	Kiinteistön nimi	
	Kiinteistötunnus	
	Osoite	
	Tila	
	Kylä	
	Määräala	
	Kaavatilanne	
	Hallinta- tai omistusmuoto	
Sijainti	ETRS89 koordinaattijärjestelmä	
	Pohjoiskoordinaatti	
	Itäkoordinaatti	
	Korkeuskoordinaattijärjestelmä	
Rakentamistoimenpide	Muutosala	x
	Rakentamistoimenpiteen laji	
	Perusparannus	x
Rakennuskohde	Nimi	
	Rakennuskohteen osoite	
	Väliaikainen	x
	Verkostoliittymän laji	x
Rakennus	Pysyvä rakennustunnus	
	Paloluokka	
Rakennuksen käyttötiedot	Rakennuksen suunniteltu käyttäjämäärä	
	Rakennuksen tavoitteellinen käyttöikä	
Käyttötarkoitus	Käyttötarkoituksen laji	
	Primääri	
Kantavan rakenteen rakennusaine	Kantavan rakenteen rakennusaineen laji	
	Rakentamistapa	
Lämmitysenergian lähde	Lämmitysenergianlähteen laji	
Lämmitystapa	Lämmitystavan laji	
Julkisivun rakennusaine	Julkisivun rakennusaineen laji	
Ulkokuoren tiedot	Kokonaisala	
	Kerrosala	
	Rakennusoikeudellinen kerrosala	
	Korkeus	
	Kerrosluku	
	Tilavuus	
	Suhde maanpintaan	
Sisätilojen tiedot	Huoneistoala yhteensä	
	Kellariala	x
	Ullakkoala	x
Rakennuksen osa	Kulttuurihistoriallinen merkittävyys	x
	Väestönsuojan luokka	x
	Väestönsuojien lukumäärä	x

	Suoja-ala	X
	Suojapaikkojen lukumäärä	X
	Yhteinen väestönsuoja	X
	Energiatehokkuusluokka	X
	Energiatodistuksen vuosi	X
Rakennuksen osan varuste	Varusteen tyyppi	X
Rakennuskohteen muutos	Kokonaisalan muutos	X
	Kerrosalan muutos	X
	Rakennusoikeudellisen kerrosalan muutos	X
	Huoneistoalan muutos	X
	Kellarialan muutos	X
	Kerrosluvun muutos	X
	Tilavuuden muutos	X
Huoneisto	Huoneistotunnus	
	Huoneiston käyttötarkoitus	
	Porraskirjain	
	Huoneiston numero	
	Huoneiston jakokirjain	
	Huoneiden lukumäärä	
	Huoneistoala	
	Keittiötyyppi	
	Käymälätyyppi	
	Sijaintikerros	
	Varusteen tyyppi	
Kokoontumistila	Kokoontumistilan henkilömäärä	X
Hissi	Nimi	X
	Kuvaus	X
	Hissin laji	X
	Henkilömäärä	X
	Kantavuus	X
	Oviaukon korkeus	X
	Oviaukon leveys	X
	Sisäleveys	X
	Sisäpituus	X
Sisäänkäynti	Nimi	
	On esteetön	
	On pelastuslaitoksen hyökkäysreitti	X
	Primääri	
	Sisäänkäynnin osoitetunnus	
	Sisäänkäynnin tyyppi	
	ETRS89 koordinaattijärjestelmä	
	Pohjoiskoordinaatti	
	Itäkoordinaatti	
Rakennusosat		
Sokkelit, seinät, ala-, väli- ja yläpohjat		
Rakennetyyppi	Tyyppi	
	Kantava	X
	Lämmönläpäisykerroin	X
	Ääneneristävyys	X

	Paloluokka	x
Rakennetyypin rakennekerrokset	Rakennekerroksien paksuudet ja rakennusaineet	

akennuskohteessa

Liite 3: Erytyissuunnitelman tietomallin ja toteumamallin tiedot

Tunnistamiseen liittyvät ydintiedot

Luokka	Attribuutti	Selitykset:
Erityissuunnitelma	Erityissuunnitelman laji	
Suunnittelija	Suunnittelijan nimi	
	Organisaation nimi	
Rakentamistoimenpide	Muutosala	X
	Rakentamistoimenpiteen laji	
	Perusparannus	X
Rakennuskohde	Nimi	
	Rakennuskohteen osoite	
Rakennus	Pysyvä rakennustunnus	
	Paloluokka	
Rakennuksen käyttötiedot	Rakennuksen tavoitteellinen käyttöikä	
Käyttötarkoitus	Käyttötarkoituksen laji	
	Primääri	

Rakennusosat

Attribuutti

Tyyppi

Ennalta määrätty tyyppi

Ominaisuus

Osastoiva

Kantava

Palonkesto

Järjestelmät

Ominaisuus

Järjestelmälaji

Järjestelmäluokka

Järjestelmätyypin koodi

Järjestelmätyyppi

Järjestelmätyypin yleiskuvaus

Tuoteosat

Ominaisuus

LVI-järjestelmä

LVI-tietosisältö

LVI-tuoteosa

Rakennusautomaatio-järjestelmä

Rakennusautomaatio-tietosisältö

Rakennusautomaatio-tuoteosa

Sähkö-järjestelmä

Sähkö-tietosisältö

Sähkö-tuoteosa

Talotekniikka-järjestelmä

Talotekniikka-tietosisältö

Talotekniikka-tuoteosa

Yhteiset talotekniikka-tietosisällöt
Käyttötarkoitus

x = jos on rakennuskohteessa

Liite 4: Erityissuunnitelman koneluettavat tiedot

Tunnistamiseen liittyvät ydintiedot

Luokka	Attribuutti	Selitykset: x = jos on rakennus
Erityissuunnitelma	Erityissuunnitelman laji	
Suunnittelija	Suunnittelijan nimi	
	Organisaation nimi	
Rakentamistoimenpide	Muutosala	x
	Rakentamistoimenpiteen laji	
	Perusparannus	x
Rakennuskohde	Nimi	
	Rakennuskohteen osoite	
Rakennus	Pysyvä rakennustunnus	
	Paloluokka	
Rakennuksen käyttötiedot	Rakennuksen tavoitteellinen käyttökä	
Käyttötarkoitus	Käyttötarkoituksen laji	
	Primääri	

akennuskohteessa

19.12.2024

Erityisasiantuntija Vesa Putkonen

Ympäristöministeriön asetus rakentamisen suunnitelmamallien ja viranomaiskatselmusten sisällöstä

Ympäristöministeriön asetuksella on tarkoitus säätää lupahakemukseen liitettävien suunnitelmamallien tietosisällöstä sekä niiden sijaan toimitettavien koneluettavien tietojen sisällöstä. Lisäksi säädettäisiin viranomaiskatselmuksista rakennetun ympäristön tietojärjestelmään toimitettavien tietojen sisällöstä ja koneluettavien tietojen muodosta.

Asetus tulisi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2026

Perustelut

1 Asian tausta

1.1. Tilanne ennen rakentamislakia

Maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999, MRL tai alueidenkäyttölaki 1.1.2025 alkaen) säädettiin ennen rakentamislain voimaantuloa rakennusluvista ja niiden hakemisesta. Rakennuslupa on liitettävä selvitys siitä, että hakija hallitsee rakennuspaikkaa sekä rakennussuunnitelmaan sisältyvät pääpiirustukset, jotka rakennussuunnittelija varmentaa nimikirjoituksellaan (MRL 131 §). Rakennuslupahakemukseen liittyy ympäristöministeriön asetus rakentamista koskevista suunnitelmista ja selvityksistä (217/2015, ns. pääpiirustusasetus), jossa on säädetty tarkemmin pääpiirustusten sisällöstä ja esitystavasta.

Osana rakentamislain (751/2023) voimaantuloa, aiemmin voimassa olleet rakentamista koskevat asetukset jäävät voimaan ja sovellettavaksi, kunnes ne erikseen kumotaan. Eräs tällainen voimaan jäävä asetus on aiemmin mainittu pääpiirustusasetus.

1.2. Rakentamislain muutoslaki

Rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2025. Tasavallan Presidentti Sauli Niinistö vahvisti lain 21.4.2023. Lain vahvistamisen jälkeen osana Petteri Orpon hallitusohjelmaa lakiin valmisteltiin muutoksia. Muutospakettia kutsutaan yleisesti nimellä ”rakentamislain korjaussarja”. Tasavallan Presidentti vahvisti korjaussarjan muutokset rakentamislakiin 19.12.2024. Osana muutoksia eduskunta muutti rakentamislain 61 ja 69 §:iä, joissa säädetään rakentamislupahakemuksesta sekä erityissuunnitelmien toimittamisesta. Molemmat pykälät muuttuivat sisällöltään ja edellisen soveltamista siirrettiin vuodelta eteenpäin vuoteen 2026. Vuoden 2025 loppuun asti sovellettaisiin alueidenkäyttölain (entisen maankäyttö- ja rakennuslain) säännöksiä rakentamisluvan hakemisesta. Lain mukaan lupahakemuksessa pitää olla selvitys siitä, että hakija hallitsee rakennuspaikkaa sekä rakennussuunnitelmaan sisältyvät pääpiirustukset (MRL 136 §). Hankkeen laatu ja laajuus huomioon ottaen rakennusvalvontaviranomainen voi tarvittaessa edellyttää myös muita selvityksiä rakennuslupahakemukseen.

Rakentamislain 61 §:ssä pääpiirustusten rinnalla toimitettaisiin suunnitelmamalli, jonka sisältö koostuu rakennuksen kolmiulotteisesta geometriasta ja rakennuksen aakkosnumeerisista tiedoista. Suunnitelmamallilla tarkoitetaan rakennuksen tietomallia (BIM), joka voi sisältää yhden tai useamman Information Foundation Classes -tiedoston (IFC). Muutoslain myötä lupaliitteenä olevan suunnitelmamallin on oltava tarkkuudeltaan pääpiirustustasoinen ja sisällettävä kaikki tiedot, joita pääpiirustukset sisältävät. Rakennushankkeen aikana suunnitelmissa tehdyt muutokset päivitetään pääpiirustuksiin ja suunnitelmamalliin, joista loppukatselmusta varten toimitetaan rakennusvalvontaan rakennetun tilanteen mukaiset toteumamallit sekä toteutuneet suunnitelmat. Myös tällä hetkellä rakennusvalvonta voi edellyttää rakennusaikaisten muutosten päivittämistä pääpiirustuksiin.

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä – Ryhti

Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämä rakennetun ympäristön tietojärjestelmä – Ryhti kokoaa yhteen rakentamisen ja alueidenkäytön tiedot valtakunnallisesti. Yhteinen järjestelmä ja tapa toimia keventävät ja selkeyttävät tiedonhallintaa. Laadukkaampi tieto auttaa kestävän elinympäristön suunnittelussa ja päätöksenteossa. Jatkossa rakennustietoa toimitetaan kuntien omien järjestelmien lisäksi valtakunnalliseen rakennetun ympäristön tietojärjestelmään. Se tarjoaa eri toimijoille hallitun, turvallisen ja helppokäyttöisen pääsyn alueidenkäyttöä ja rakentamista koskeviin tietoihin. Tietojärjestelmä koostuu kahdesta tietovarannosta.

Alueidenkäytön tietovarannossa hallitaan, tallennetaan ja julkaistaan alueiden käytön tietoja, kuten eritasoisia kaavoja, joista päätetään alueidenkäyttölain mukaisissa menettelyissä. Rakennustietovarannossa hallitaan, tallennetaan ja julkaistaan rakentamislainsäädännössä määritellyjä tietoja suunnitelmamalleineen, muine lupa-asiakirjoina ja lupaprosessiin liittyvine tietoineen (nk. rakennuksen ydintiedot). Rakennustietoja ylläpidetään rakentamislupaprosessin kautta.

Tietovarannoista on mahdollista saada tiettyjä rakentamisluvassa tarvittavia tietoja koneellisesti ja yhteentoimivasti käyttöön, mikä vähentää luvan hakijan ja lupaviranomaisen työtä. Järjestelmä sujuvoittaa laajasti eri viranomaisten työtä.

1.3. Kehityshankkeet

Valmisteilla oleva asetus tukeutuu aikaisempiin kehityshankkeisiin, joissa on luotu pohjaa rakennusalan ja rakennusvalvonnan digitalisoimiselle. 2019 päättyneessä Rasti-projektissa luotiin toimenpide-ehdotuksia rakennetun ympäristön digitalisaation mahdollistamiseksi ja kansainvälisten standardien käytölle.

Ympäristöministeriössä on tehty vuodesta 2020 alkaen rakennetun ympäristön tiedon yhteentoimivuustyötä osana rakennetun ympäristön digitalisaatiotoimia ja Ryhti-hanketta. Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (tiedonhallintalaki 906/2019, 6 § 2 momentti) edellyttää ministeriöitä ylläpitämään ja laatimaan yhteentoimivuuden yleisiä linjauksia omalla toimialallaan. Rakentamisen lupien yhteentoimivat tiedot on määritellyt rakentamisen lupapäätösten tietomallissa. Jokaiselle lupatyypille on määritetty oma soveltamisprofiilinsa.

Ympäristöministeriön RAVA2-kehityshankeessa määriteltiin rakennusvalvonnassa käytettävien BIM-mallien tietosisältövaatimukset. RAVA3pro oli Helsingin kaupungin johtama ja valtionvarainministeriön rahoittama kehityshanke kuntien rakennusvalvonnan sähköisen lupaprosessin edelleen kehittämiseksi ja prosessien automatisoimiseksi. Tässä hankkeessa suunnitelmamallien tiedot on määritellyt IFC-ominaisuuksien

tarkkuudella ja sisältövaatimuksineen. Hankkeessa oli mukana 23 kuntaa ja se päättyi syksyllä 2023. Helsingin kaupunki on omassa toiminnassaan ottamassa käyttöön Rava3Pro:sta saatuja tuloksia.

Ympäristöministeriö on avustanut kuntia ja maakuntien liittoja uudistamaan rakennetun ympäristön tiedonhallintansa vastaamaan uusia alueidenkäyttölain, rakentamislain ja rakennetun ympäristön tietojärjestelmälain digitalisaatiovaatimuksia. Kunnat ovat kehittäneet rakennustietojen hallintaansa sähköiseen ja yhteentoimivaan Ryhti-muotoon sekä tukemaan IFC-muotoista luvitusta.

2 Nykytila ja sen arviointi

Rakennuksen rakentamiseen on oltava rakennuslupa. Rakennuslupa tarvitaan myös sellaiseen rakennuksen korjaus- ja muutostyöhön, joka on verrattavissa rakennuksen rakentamiseen, sekä rakennuksen laajentamiseen tai sen kerrosalaan laskettavan tilan lisäämiseen. Rakennuslupan sijasta rakentamiseen on voitu hakea ennen rakentamislain voimaantuloa toimenpidelupa sellaisten rakennelmien ja laitosten, kuten maston, säiliön ja piipun pystyttämiseen, joiden osalta lupa-asian ratkaiseminen ei kaikilta osin edellytä rakentamisessa tarvittavaa ohjausta.

Rakennuslupaa haetaan rakennuslupahakemuksella. Hakemus on kirjallinen ja se toimitetaan rakennusvalvontaviranomaiselle. Lupahakemukseen on liitettävä selvitys siitä, että hakija hallitsee rakennuspaikkaa sekä rakennussuunnitelmaan sisältyvät pääpirustukset, jotka rakennussuunnittelija varmentaa nimikirjoituksellaan (alueidenkäyttölaki 136 §).

Rakennuslupahakemukseen voidaan myös edellyttää hankkeen laajuus huomioon ottaen tarvittaessa:

- 1) ote alueen peruskartasta tai asemakaava-alueelle rakennettaessa ote asemakaavasta sekä kiinteistörekisterin ote ja tarvittaessa tonttikartta, jos ne eivät jo ole rakennusvalvontaviranomaisen käytettävissä;
- 2) elvitys rakennuspaikan perustamis- ja pohjaolosuhteista sekä näiden edellyttämästä perustamistavasta ja tarvittavista muista toimenpiteistä;
- 3) energiaselvitys;
- 4) selvitys rakennuspaikan terveellisyydestä ja korkeussuhteista;
- 5) pätevän henkilön laatima selvitys rakennuksen kunnosta;
- 6) muu rakennuslupahakemuksen ratkaisemiseksi tarvittava olennainen selvitys.

Tarkempia säännöksiä pääpiirustusten ja selvitysten sisällöstä ja esitystavasta annetaan pääpiirustusasetuksessa.

Pääpiirustusasetuksessa säädetään lupahakemuksen liitteenä olevien pääpiirustuksien tiedot. Tietoja käytetään sen arvioimiseksi, täyttääkö suunnitelma rakentamista koskevat säännökset ja määräykset sekä hyvän rakennustavan vaatimukset. Lisäksi pääpiirustuksiin on sisällyttävä tiedot seikoista, joilla voi olla vaikutusta rakennuksen tai rakennuspaikan turvallisuuteen tai terveydellisiin oloihin taikka naapurien asemaan sekä tiedot rakentamisen soveltuvuudesta rakennuspaikalle ja ympäristöönsä.

Pääpiirustukset sisältävät asemapiirroksen ja rakennuksen pohja-, leikkaus- ja julkisivupiirustukset. Asemapiirroksen sisältävien tietojen perusteella arvioidaan mm. suunnitellun rakentamisen tai muutettavien

rakennusten kaavan mukaisuutta, sijoittumista ja vaikutusta ympäristössään. Pohja- ja leikkauspiirustuksissa on kuvattu uuden tai muutettavan rakennuksen muoto ja tilat käsittelyn kannalta riittävällä tarkkuudella ja niiden on sisällettävä tiedot muun muassa palo-osastoista ja poistumisteistä. Julkisivupiirustuksissa rakennus kuvataan ilmansuunnittain ja suhteessa viereisiin rakennuksiin. Piirustuksiin on merkitty materiaalit, varusteet sekä maanpinnan ja vesikaton korkeustiedot.

Piirustusten nimiön tiedoista suunnitelma on yksilöitävissä. Nimiössä on myös suunnittelijan tiedot. Asemapiirroksen tiedoista selviää, onko suunniteltu rakentaminen kaavan tai muun maankäyttösuunnitelman ja rakennusjärjestyksen mukaista. Asemapiirroksesta nähdään myös rakennuspaikan, rakennuksen ja piha-alueen tiedot ennen ja jälkeen suunnitellun rakentamisen sekä mahdollisen suojelun tiedot.

Tarvittaessa asemapiirroksen sisältyvät muun muassa rakennuspaikan, korttelien ja katujen rajat, kiinteistöjen tunnuksat, rakennuspaikan kulmapisteiden suunnitellut ja olemassa olevat korkeusasemat, rakennettavat ja purettavat rakennukset ja rakennuksen etäisyydet kiinteistön rajoista.

Rakennussuunnitelma on yleensä arkkitehdin tekemä suunnitelma, joka on toteutettu mallintamalla tai piirustuksina. Pääpiirustukset voivat sisältää myös muiden suunnittelijoiden tekemiä ratkaisuja ja tietoja, esimerkiksi rakenne- tai palosuunnittelijalta. Rakennushankkeen suunnittelijaryhmän eri suunnittelijat käyttävät rakennussuunnitelmaa oman suunnittelualansa suunnitelmien ja mallien pohjana. Pääsuunnittelija vastaa eri alojen suunnitelmien ja mallien yhteensovittamisesta, mitä tehdään hankkeen aikana säännöllisesti suunnittelukokouksissa.

Erityissuunnitelmat

Erityissuunnitelmien toimittamisesta säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa.

Rakennusvalvontaviranomainen voi määrätä rakennusluvassa, aloituskokouksessa tai erityisestä syystä rakennustyön aikana laadittavaksi ja toimitettavaksi rakennushankkeen laadun tai laajuuden vuoksi tarpeellisia erityissuunnitelmia.

Erityissuunnitelmia laaditaan yleisimmin rakenteista ja LVI-järjestelmistä. Erityissuunnitelmia ovat esimerkiksi rakennesuunnitelma, lämmitysjärjestelmäsuunnitelma, vesi- ja viemärijärjestelmäsuunnitelma ja ilmanvaihtosuunnitelma. Erityissuunnittelijoilla on kyseisen suunnittelualan koulutus.

Mikäli rakennusvalvontaviranomainen on määrännyt erityissuunnitelman toimitettavaksi, se on toimitettava rakennusvalvontaan ennen kuin ryhdytään kyseiseen työvaiheeseen.

Tietomallimuotoiset suunnitelmat

Nykyisin rakennuksia suunnitellaan yleisesti tietomallimuotoisesti eli mallintamalla niitä kolmiulotteisesti ja määrittelemällä mallin rakennusosille hankinnoissa ja rakentamisessa tarvittavat ominaisuudet ja tiedot. Verrattuna perinteiseen piirustuksiin perustuvaan suunnittelutapaan tietomallimuotoisesti toimimalla voidaan saavuttaa osapuolten kesken kokonaisvaltaisempi käsitys ratkaisusta ja laajempi tietopohja rakentamista ja ylläpitoa varten. Tarkastusohjelmilla suunnitelmia on mahdollista tarkastaa automaattisesti vertaamalla mallia haluttuihin sääntöihin. Kolmiulotteinen tarkastelu ja eri suunnittelualojen mallien yhdistäminen ovat yleisiä suunnittelukäytäntöjä, jotka helpottavat ristiriitaisuuksien ja virheiden löytämistä aikaisessa vaiheessa.

3 Ehdotus ja sen vaikutukset

3.1. Ehdotus

Ehdotuksessa määritellään rakentamisluvan liitteenä oleville tietomalleille lupakäsittelyssä tarvittava tietosisältö, joka koostuu suurelta osalta nykyisistä väestötietojärjestelmän rakennus- ja huoneistotiedoista ja niiden tarkennuksista sekä eri viranomaisten tarvitsemista tiedoista. Ilmoitettavien tietojen osalta valmistelun lähtökohtana on käytetty ympäristöministeriön yhteentoimivuustyössä laadittua rakentamisen lupapäätösten tietomallia ja koodistoja. Näiden valmistelu on tehty laajassa yhteistyössä kuntien ja rakennusalan eri toimijoiden kanssa. Tietomallin kolmiulotteinen sisältö ja rakennusosiin liittyvät tiedot ovat pääpiirustustasoisia. Rakennusosiin olisi merkittävä rakentamisluvan arvioinnissa tarvittavat tiedot, jotka ovat rakentamishankkeen kannalta muutenkin tarpeellisia. Aikaisemmin piirustuksissa nämä tiedot on merkitty symbolein tai merkinnöin, tietomalleissa ne voivat olla rakennusosan ominaisuustietona, jolle on olemassa vakiopaikka suunnittelijan käyttämässä ohjelmassa ja IFC-muotoisen suunnitelmamallin rakenteessa.

Lisäksi ehdotuksessa määritellään ne tiedot, jotka kunnan olisi toimitettava aloituskokouksesta sekä eräistä viranomaiskatselmuksista rakennetun ympäristön tietojärjestelmään.

3.2. Rakentamisluvan tietomallit

Rakennusten suunnittelussa rakennuksen mallintaminen ja piirustusten tekeminen tapahtuu usein samassa ohjelmassa. Lupaliitteeksi toimitettava IFC-malli tallennetaan (export) ohjelmasta ja tämä toimintatapa on samankaltainen kuin PDF-tiedoston tallentaminen tekstinkäsittelyohjelmasta.

Rakentamislupaa haettaessa rakennussuunnitelman pohjalta tulostetaan pääpiirustukset ja tallennetaan IFC-muotoinen suunnitelmamalli, jonka tietosisältö täyttää rakennusvalvonnan tarpeet. Rakennushankkeessa tyypillisesti tarvittavien piirustusten määrä ja tietomallien sisältö on laajempi kuin mitä pelkästään luvan hakemisessa tarvitaan. Mikäli rakennuskohteen rakentamisen aikana rakennussuunnitelmiin tehdään muutoksia, ne päivitetään suunnitelmamalliin ja ennen loppukatselmusta rakennusvalvontaan toimitetaan toteumamalli.

3.3. Ehdotuksen vaikutukset

Ehdotuksella on keskeinen vaikutus rakentamislupien yhteydessä lupahakemuksista kerättävien tietojen tallentamiselle ja tietojen sujuvaan siirtämiseen näitä tietoja tarvitseville viranomaisille. Tietojen yhteismitallisuus on tärkeää myös tilastollisen tarkastelun kannalta. Rakentamishankkeeseen ryhtyvien ja suunnittelijoiden kannalta ehdotus selkeyttää lupahakemuksessa tarvittavia tietoja.

Suunnittelijat, tietomallikoordinaattorit ja urakoitsijat ovat tarkastaneet rakennusten tietomalleja ja niiden sisältöjä sekä visuaalisesti että automaattisten tarkastussääntöjen avulla. Automaattisia tarkastuksia on tehty ja testattu myös kunnissa ja kehityshankkeissa suunnitelmamalleilla. Suunnitelmamallin tietosisällön määrittely on välttämätöntä, jotta automaattista tarkastusta voitaisiin käyttää laajasti rakennusvalvonnoissa.

4 Valmistelu ja lausuntopalaute

Asetusehdotus on valmisteltu ympäristöministeriössä virkatyönä. Valmistelun aikana kuultiin sidosryhmistä koostuvaa osallistamisryhmää sekä rakentamislain asetusten seurantaan asetettua työryhmää.

Valmisteluasiakirjat löytyvät hankeikkunasta tunnuksella YM052:00/2022.

4.1. Lausuntopalaute

Asetusluonnos oli lausunnoilla 20.12.2024-16.02.2025 välisenä aikana. Lausuntoja pyydettiin lausuntopalvelu.fi -palvelun kautta. Lausuntoja saatiin muun muassa...

Lausuntoja annettiin yhteensä xx kappaletta. Lausunnot löytyvät hankeikkunasta tunnuksella YM052:00/2022.

Lausuntopalautteessa lausunnonantajat...

Täydentyä lausuntokierroksen jälkeen.

5 Asetuksenantovaltuudet

Ympäristöministeriön asetus annettaisiin rakentamislain 60, 61, 69 ja 72 §:ssä olevien asetuksenantovaltuuksien nojalla.

Rakentamislain 60, 61 ja 69 §:n asetuksenantovaltuuksien mukaan ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä rakennuksen suunnitelmat käsittävistä rakennuksen tietomallimuotoisesta suunnitelmasta ja koneluettavista tiedoista, pääpiirustusten ja selvitysten sisällöstä ja esitystavasta sekä tietomallimuotoisista suunnitelmista sekä säännöksiä erityissuunnitelman ja sitä vastaavan suunnitelmamallin ja tietojen koneluettavan muodon sisällöstä ja esitystavasta.

Asetuksenantovaltuuteen sisältyvät valtuudet tietomallimuotoisesta suunnitelmasta sekä esitystavasta sisältävät valtuuden antaa tarkempia säännöksiä tietomallin tiedostomuodosta.

Rakentamislain 60 §:ssä säädetään myös toteumamallista. Pykälän 4 momentissa oleva asetuksenantovaltuus koskettaa siten myös suoraan toteumamallia. Lisäksi rakentamislain 71 §:ssä on säädetty, että toteumamallin tulee sisältää suunnitelmiin toteutuksen mukaiset muutokset.

Viranomaiskatselmusten osalta ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä rakennuksen aloitusilmoituksesta, aloituskokouksesta, pohjakatselmuksesta, sijaintikatselmuksesta, osittaisesta loppukatselmuksesta ja loppukatselmuksesta toimitettavien tietojen sisällöstä ja tietojen koneluettavasta muodosta. Asetuksenantovaltuus perustuisi rakentamislain 72 §:ään.

6 Säännöskohtaiset perustelut

1 § Soveltamisala

Pykälässä säädettäisiin asetuksen soveltamisalasta. Asetusta sovellettaisiin rakentamisen suunnitelmamallien, toteumamallien ja erityissuunnitelmien sisältöön, esitystapaan sekä näiden suunnitelmien ja mallien koneluettaviin tietoihin ja tiedon muotoon.

Lisäksi asetusta sovellettaisiin rakennetun ympäristön tietojärjestelmään toimitettavien viranomaiskatselmusten ja rakentamisen aloituskokouksen tietojen koneluettavaan muotoon ja tietojen sisältöön.

2 § Koneluettava muoto

Pykälässä säädettäisiin koneluettavan muodon määritelmästä tässä asetuksessa. Pykälän 1 momentin kirjauksella täydennettäisiin julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019, tiedonhallintalaki) 2 § 14 kohdan kirjausta, jossa määritellään tiedostomuodon rakenne.

Pykälän 1 momentilla koneluettavuuden määritelmä laajennettaisiin koskemaan myös tiedon rakennetta. Tiedonhallintalain 2 §:n määritelmä avattaisiin 1 momenttiin säädöksen lukemisen helpottamiseksi.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin selvyiden vuoksi, mitä koneluettavalla muodolla ei tarkoitettaisi. Koneluettavalla muodolla ei tarkoitettaisi sellaisia tiedostomuotoja tai tietoja, jotka olisi luotu valokuvaamalla, skannaamalla, keilaamalla, muuntamalla asiakirjoja sähköiseen muotoon tai muulla näihin verrattavissa olevalla tavalla, jonka tuloksena olevat tiedot tai tiedostomuodot edellyttäisivät optista merkintunnistusta, tietokonenäköä, tekoälyä tai muuta vastaavaa työkalua.

Koneluettavana ei pidettäisi Portable Document Format -tiedostoja (PDF-tiedosto), jotka olisivat syntyneet keilaamalla (skannaamalla) piirustuksia tai lomakkeita.

Koneluettavana pidettäisiin kuitenkin sellaisia PDF-tiedostoja, jotka olisivat pääasiassa rakentuneet XML-tiedostoina tai muuten sisältäisivät tekstimuotoisia osia, joita koneet voivat käsitellä. Tyypillinen PDF-tiedosto koostuu bittikartta- ja vektorigrafiikasta sekä tekstistä. Bittikarttagrafiikka (bitmap) ei pääasiassa kuitenkaan ole koneluettavaa. Koneluettavuus riippuu siitä, missä muodossa sisältö on tallennettu PDF-tiedostoon. Koneluettavaksi ei myöskään katsottaisi lukittuja tai muuten käytöltään rajoitettuja tiedostoja. Koneluettavuuden vaatimus koskisi myös arkistokelpoisia PDF/A-1-, PDF/A-2- ja PDF/A-3-standardeja, jos nämä olisivat lukittuja tai tieto olisi tallennettu kuvamuodossa.

3 §. Tietomallin tiedostomuoto

Pykälässä säädettäisiin toimitettavien tiedostojen tiedostomuodosta. Kun tietomalleja toimitettaisiin sähköisinä tiedostoina, olisi tiedostomuotona käytettävä Information Foundation Classes -muotoa (IFC-tiedosto, IFC). Pykälässä säädettäisiin, että tiedoston vähimmäisversiona olisi IFC-tiedostotyyppin versio 4.3.2.0. Tiedostoista voisi käyttää myös uudempaa versiota. IFC:n versio 4.3.2.0 on vakioitu myös International Organization for Standardization (ISO):n standardina (ISO 16739). Kyseessä on avoin tiedostomuoto, joka on julkaistu Creative Commons Attribution-NoDerivatives 4.0 International -lisenssin (CC BY-ND 4.0) alla. IFC on avoin, ohjelmistoriippumaton kansainvälinen standardi. Sitä käytetään rakennusosalalla maailmanlaajuisesti suunnitteluvaiheessa, rakentamisessa ja ylläpidossa.

IFC 4.3 -versio on laajasti tuettu myös yhdyskuntasuunnittelussa ja -rakentamisessa, kun sen aiemmat versiot eivät ole yhteensopivia yhdyskuntasuunnitteluohjelmien kanssa. IFC 4.3 -versio on tuettuna miltei kaikissa keskeisimmissä alan suunnitteluohjelmistoissa. Vuoden 2025 aikana viimeisimpiin keskeisiin ohjelmistoihin on luvattu 4.3-tuki. IFC:n 4.3-versio on tuettu laajasti myös muissa avoimen lähdekoodin ohjelmistoissa, kuten 3D-mallinnukseen käytettävässä Blender-ohjelmistossa.

4 §. Suunnitelmamalli

Pykälässä säädettäisiin rakentamislain (751/2023) 60 §:n mukaisesta suunnitelmamallista. Suunnitelmamallilla tarkoitetaan rakennuksen tietojen kokonaisuutta koneluettavassa ja yhteentoimivassa tietorakenteessa. Suunnitelmamallin rakennuskohdetiedot sisältävät pääasialliset tiedot rakennuksesta ja rakennusosista ja niiden ominaisuuksista.

Suunnitelmamalli koostuisi yhdestä tai useammasta rakennuksen tietomallista ja rakennuspaikan tietomallista. Rakennusten tietomallintamisessa on yleinen periaate, että jokainen erillinen rakennus mallinnetaan omaan erilliseen tietomalliin ja erityissuunnitelmien tietomallit ovat suunnitteluakohtaisesti eri tietomalleja. Eri suunnittelijat vastaavat tietomalleista, jotka he ovat laatineet. IFC:n sisäinen rakenne tukee tätä toimintatapaa. Tarkastelun niin vaatiessa eri tietomalleja liitetään yhteen yhdistelmämalliksi (engl. federated model). Hankkeen laajuudesta ja monimuotoisuudesta riippuen eri tietomalleja voi olla 2–50.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin suunnitelmamallin tietosisällöstä. Tietomallin olisi sisällettävä asetuksen 7 ja 8 §:ssä säädetyt tiedot ja liitteen 1 mukaiset rakennuskohteiden ydintiedot.

Asetuksen pykälässä 7 määriteltäisiin rakennuspaikan tietomallin kolmiulotteista sisältöä ja niihin liittyviä tietoja ja pykälässä 8 rakennuksen tietomallin mallintamistapaa ja rakennusosien keskeisiä tietoja. Näiden määrittysten mukainen mallintaminen on tuettu IFC-tietorakenteessa ja ohjelmistojen mallinnustyökaluissa.

Liitteessä 1 määriteltäisiin rakennuksen ydintiedot. Mikäli hankkeeseen soveltuu, olisi suunnittelijan merkittävä suunnitelmamalliin aina kyseiset tiedot. Suunnittelijan olisi merkittävä suunnitelmamalliin aina hankkeen kannalta soveltuvat ydintiedot. Tilanteissa, joissa tieto ei olisi soveltuva, sitä ei tarvitsisi merkitä tai se merkittäisiin tyhjänä. Tällaisia tilanteita olisivat esimerkiksi sellaiset tilanteet, joissa rakennuskohde on yksikerroksinen ja johon ei rakennettaisi hissiä. Tällöin hissistä ei tarvitsisi erikseen merkitä tietoja suunnitelmamalliin.

Ydintiedot vastaavat pääosin Väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmenteista annetun lain (661/2009, VTJ-laki) 15 ja 16 §:n tietoja, joita kutsutaan yleisesti rakennus- ja huoneistotiedoiksi (RH-tiedot). Ydintiedot sisältäisivät rakennuskohteiden tunnistamiseen, pinta-aloihin ja varusteluun liittyviä tietoja. Osaa näistä tiedoista on mallinnettu tietomallissa olevien tila- ja rakennusosaobjektien avulla suunnitteluvaiheessa.

5 §. Rakennuksen suunnitelman koneluettavat tiedot

Pykälässä säädettäisiin niistä yhteentoimivista ja koneluettavista tiedoista, jotka olisi toimitettava rakentamislupahakemuksen liitteenä, mikäli rakennuksen suunnitelmia ei toimitettaisi tietomallimuotoisena 1 §:n mukaan. Liitteen 2 tiedot vastaisivat pääasiassa liitteen 1 tietoja, mutta niistä ei kirjattaisi kaikkia tietoja.

6 §. Käytettävät koordinaatistot

Pykälässä säädettäisiin rakennuskohteen sijainnin määrittelystä. Sijaintitieto olisi osa suunnitelmamallia, rakennuspaikan tietomallia ja erityissuunnitelmia. Näiden sijaintitietojen määrittelyminen ja yhdenmukaistaminen helpottaa kolmiulotteisen mallin käyttöä rakentamislupaprosessissa esimerkiksi sen kaavanmukaisuuden tarkistamisessa, kaupunkikuvallisessa tarkastelussa ja naapurikuulemisessa.

Pykälässä säädettäisiin, että rakennuskohteen sijainti olisi määriteltävä valtakunnallisesti tunnustetussa koordinaattijärjestelmässä ja korkeusjärjestelmässä. Lisäksi säädettäisiin siitä, että lupahakemuksessa olisi käytettävä yhteentoimivaa ja yhtenäistä koordinaatistoa.

Koordinaatistot tulisi sitoa Gauss Krüger -projekioon ja niiden tulisi käyttää jotain SRID-koodien GK19FIN-GK31FIN välillä. Lisäksi hyväksyttävä koordinaatisto olisi TM35FIN. Korkeuden osalta olisi käytettävä N2000-järjestelmää.

Rakentamislupahakemuksessa edellytettäisiin käyttämään aina yhteentoimivaa ja yhtenäistä koordinaatistoa, joka olisi jokin edellä mainituista. Edellytyksellä varmistettaisiin, että kaikissa tietomalleissa ja koneluettavissa tiedoissa olisi käytössä aina sama koordinaatisto kaikilta osin.

7 §. Rakennuspaikan tietomalli

Pykälässä säädettäisiin rakennuspaikan tietomallista. Edellä 4 §:ssä tarkoitettu suunnitelmamalli koostuisi rakennuksen tietomallista ja rakennuspaikan tietomallista. Rakennuspaikan tietomallilla tarkoitetaan tietomallia, joka sisältää tiedot rakennuspaikasta ja sen piha-alueesta. Pykälässä säädettäisiin ne vähimmäistiedot, joita rakennuspaikan tietomalliin olisi sisällyttävä. Näitä tietoja olisivat rakennuspaikan rajat, piha-alueen eri kohtien korkeusasemat ja korkeussuhteet, pääsy piha-alueelle, kiinteistön jalankulku- ja ajoneuvoliikennejärjestelyt, pelastustiet, rakennelmat ja piha-alueen järjestelyt.

Rakennuspaikan tietomallia käytetään erityisesti rakennuksen sijoittamisen ja piha-alueen toimintojen suunnitteluun. Maanpinnan korkeussuhteiden muutosten ja ympäröivien kiinteistöjen ja niiden rakennusten huomioiminen on esitettävissä mallin avulla. Asemapiirroksessa vastaavia asioita esitetään kaksiulotteisesti viivoin ja merkinnöin.

8 § Rakennuksen tietomalli

Pykälässä säädettäisiin rakennuksen tietomallista. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin siitä, että rakennuskohteen tietomalli olisi mallinnettava kerroksittain ja tietomallin olisi sisällettävä rakennuskohteessa sijaitsevat tilat ja huoneistot.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tietomallintamisen vaatimuksista rakennusosien osalta. Rakennusosan tyyppimerkintään on yhdistettävissä lupahakemuksessa tarvittavia tietoja, kuten rakennetyypin kuvaus. Tyypin luotettava määrittely vaikuttaa työmaan toimintaan, hankintaan ja ylläpitoon. Korjausrakennushankkeissa on tarpeellista erottaa toisistaan olemassa olevat, purettavat ja uudet rakenteet. Ulkovaipan osien erottelu helpottaa rakennuksen liittämistä kaupunkimalliin ja tehtäessä energiatehokkuuteen liittyviä tarkasteluja

9 § Erityissuunnitelman tietomalli

Pykälässä säädettäisiin, että erityissuunnitelman tiedot sisältävän suunnitelmamallin tulisi sisältää liitteen 3 mukaiset rakennuskohteen ydintiedot, rakennusosien tiedot, järjestelmien tiedot ja tuoteosien tiedot. Tietomalliin olisi myös mallinnettava rakennusosat, järjestelmät sekä tuoteosat liitteen 3 mukaisesti.

10 § Erityissuunnitelman koneluettavat tiedot

Pykälässä säädettäisiin niistä tiedoista, jotka olisi toimitettava, mikäli erityissuunnitelma toimitettaisiin vain piirustuksina ja koneluettavana tietona. Tiedot olisivat asetuksen liitteessä 4 ja vastaisivat pitkälti liitteen 3 mukaisia tietoja.

11 § Toteumamalli

Pykälässä säädettäisiin toteumamallin sisällöstä. Toteumamalli vastaisi 7 tai 8 §:n tietosisältöä, johon olisi päivitetty hankkeen aikana tapahtuneet muutokset siten, että suunnitelmamalli vastaisi toteutunutta hanketta. Lisäksi säädettäisiin siitä, että erityissuunnitelman toteumamallin olisi sisällettävä 9 §:n mukaiset tiedot, siten että ne vastaisivat toteutunutta hanketta.

12 § Toteutuneiden päivitettyjen suunnitelmien tiedot

Pykälässä säädettäisiin tiedoista, jotka olisi toimitettava, mikäli suunnitelmat olisivat muussa koneluettavassa muodossa. Tällöin toteutuneiden suunnitelmien olisi sisällettävä asetuksen 5 §:n mukaiset tiedot päivitettyinä toteutuneina tietoina. Kun kyse olisi erityissuunnitelmista, toimitettaisiin 10 §:n mukaiset tiedot toteutuneina. Erityissuunnitelmia koskeva vaatimus koskisi vain niitä tilanteita, joissa erityissuunnitelmat olisi laadittu muussa muodossa kuin tietomallimuotoisena.

13 § Viranomaiskatselmusten tietojen koneluettava tietomuoto

Pykälässä säädettäisiin, että tämän asetuksen 14 §:n mukaiset tiedot toimitettaisiin rakennetun ympäristön tietojärjestelmään tietojärjestelmän teknisen rajapinnan tukemassa muodossa ja rakenteessa.

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä annetun lain (431/2023) 3 §:n mukaan Suomen ympäristökeskus vastaa rakennetun ympäristön tietojärjestelmän perustamisesta, ylläpidosta ja kehittämisestä. Osana ylläpitoa Suomen ympäristökeskus vastaa rakennetun ympäristön tietojärjestelmän teknisistä rajapinnoista sekä niiden määrittelystä. Pykälässä säädettäisiin siis siitä, että tietojen muoto ja rakenne olisivat Suomen ympäristökeskuksen rajapintakuvausten mukaisia. Käytännössä kyse olisi tietojen siirtämisestä JSON-muodossa.

14 § Viranomaiskatselmuksista toimitettavat tiedot

Pykälässä säädettäisiin niistä tiedoista, joita kunnan tulisi toimittaa rakennetun ympäristön tietojärjestelmään viranomaiskatselmuksista ja aloituskokouksesta. Itse katselmuksia ei toimitettaisi rakennetun ympäristön tietojärjestelmään. Rakentamislain 72 §:n mukaisesti tiedot on toimitettava aloitusilmoituksesta tai aloituskokouksesta, pohjakatselmuksesta, sijaintikatselmuksesta, osittaisesta loppukatselmuksesta ja loppukatselmuksesta. Muista katselmuksista tietojen toimittaminen tai katselmusten toimittaminen olisi kunnalle vapaaehtoista. Vaaditut tiedot olisivat:

1. Pysyvä rakennustunnus tai muu rakennustunniste;
2. katselmuksen laji;
3. katselmuksen laatijan etu- ja sukunimi;
4. katselmuksen tilanne;
5. tieto siitä, onko katselmusta vaadittu lupamääräyksissä; sekä
6. katselmuksen päivämäärä.

Edellä mainitut tiedot kerätään jo nyt osana kuntien viranomaiskatselmuksia ja osana aloituskokouksesta kerättäviä tietoja. Tietojen käytettäisiin erilaisissa viranomaistehtävissä, kuten esimerkiksi pelastustoimen toimintasuunnitelman päivityksessä.

Katselmuksen tilanteella tarkoitettaisiin tietoa siitä, onko katselmus meneillään, päättynyt tai keskeytetty. Suurimmassa osassa tapauksista tieto toimitettaisiin "päättynyt" arvolla, mikäli kunnan käyttämä järjestelmä tukisi tätä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, että soveltuviissa tilanteissa kunnan olisi toimitettava tietoja myös katselmuksessa ilmenneistä huomioista ja katselmuksen kohteesta. Tietoja ei tarvitsisi kerätä tai toimittaa, ellei katselmus erikseen edellyttäisi näiden tietojen keräämistä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, että 1 ja 2 momenttia sovellettaisiin myös aloituskokoukseen, joka ei ole viranomaiskatselmus.

15 § Voimaantulo

Pykälässä säädettäisiin asetuksen voimaantulosta. Asetus tulisi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2026.

7 Voimaantulo

Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan 1 tammikuuta 2026.

Ympäristöministeriön asetus

rakentamisen suunnitelmamallien ja viranomaiskatselmusten sisällöstä

Ympäristöministeriön päätöksen mukaisesti säädetään rakentamislain (751/2023) 60 § ja 61 ja 69 §:n, sellaisina kuin ne ovat laissa xxx/20xx ja 72 §:n nojalla:

1 Luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan rakentamisen suunnitelmamallien, toteumamallien ja erityissuunnitelmien sisältöön, esitystapaan ja koneluettaviin tietoihin ja niiden muotoon.

Lisäksi tätä asetusta sovelletaan rakennuksen viranomaiskatselmuksista rakennetun ympäristön tietojärjestelmään toimitettavien tietojen koneluettavaan muotoon ja tietojen sisältöön.

2 §

Koneluettava muoto

Tässä asetuksessa *koneluettavalla muodolla* tarkoitetaan tiedon tai tiedoston muotoa, jonka rakenne ja muoto mahdollistaa sen, että ohjelmat tai ohjelmistot pystyvät helposti yksilöimään, tunnistamaan ja poimimaan niistä tietoaineistoja, yksittäisiä tietoja sekä niiden rakenteita.

Koneluettavalla muodolla ei tarkoiteta sellaisia tiedostomuotoja tai tietoja, jotka on luotu valokuvaamalla, muuntamalla sähköiseen muotoon tai muulla näihin verrattavissa olevalla tavalla, jonka tuloksena olevat tiedot edellyttävät optista merkintunnistusta, tietokonenäköä tai muuta vastaavaa työkalua tai teknologiaa tiedon yksilöintiin, tunnistamiseen ja poimintaan.

3 §

Tietomallin tiedostomuoto

Tässä asetuksessa tarkoitettujen tietomallien tiedostomuotona on käytettävä Industry Foundation Classes -tiedoston versiota 4.3.2.0 tai uudempaa versiota.

2 Luku

Suunnitelmamallien, toteumamallien ja erityissuunnitelmien tietomallit ja koneluettavat tiedot

4 §

Suunnitelmamalli

Suunnitelmamalli koostuu yhdestä tai useammasta rakennuksen tietomallista ja rakennuspaikan tietomallista.

Tietomallin on sisällettävä tämän asetuksen 7 ja 8 §:n mukaiset tiedot ja liitteen 1 mukaiset tiedot.

5 §

Rakennuksen suunnitelman koneluettavat tiedot

Mikäli hankkeeseen ryhtyvä ei toimita rakennuksen tietoja 4 §:ssä tarkoitetussa tietomallimuodossa, on tietomallin sijaan toimitettavien koneluettavien tietojen sisällettävä liitteen 2 mukaiset tiedot.

6 §

Käytettävät koordinaatistot

Rakennuskohteen sijainti määritellään valtakunnallisesti tunnustetussa koordinaattijärjestelmässä ja korkeusjärjestelmässä, siten että kohde voidaan kohdentaa automaattisesti vastaanotavassa järjestelmässä

Lupahakemuksessa on käytettävä yhteentoimivaa ja kaikkien hakemuksen tietojen osalta yhtenäistä koordinaatistoa.

7 §

Rakennuspaikan tietomalli

Rakennuspaikan tietomallin on sisällettävä seuraavat suunnitellut tiedot rakennuspaikasta ja piha-alueesta:

- 1) rakennuspaikan rajat;
- 2) piha-alueen eri kohtien korkeusasemat ja korkeussuhteet;

- 3) pääsy piha-alueelle;
- 4) kiinteistön jalankulku ja ajoneuvoliikennejärjestelyt;
- 5) pelastustiet;
- 6) portaat;
- 7) luiskat;
- 8) tukimuurit;
- 9) aidat;
- 10) istutukset ja puusto;
- 11) rakennelmat;
- 12) autopaikat;
- 13) leikkipaikat;
- 14) oleskelualueet; ja
- 15) muut piha-alueen järjestelyt ja rakenteet.

8 §

Rakennuksen tietomalli

Rakennuksen tietomalli on mallinnettava kerroksittain. Tietomallin on sisällettävä rakennuksessa sijaitsevat tilat ja huoneistot.

Ulkovaipan rakennusosat on eriteltävä sisäpuolisista rakennusosista. Rakennusosan tyyppi on määriteltävä. Rakennusosien on sisällettävä tieto siitä, ovatko ne uusia, säilytettäviä vai purettavia.

9 §

Erityissuunnitelman tietomalli

Tietomallin on sisällettävä liitteen 3 mukaiset ydintiedot, rakennusosien tiedot, järjestelmien tiedot ja tuoteosien tiedot.

10 §

Erityissuunnitelman koneluettavat tiedot

Erityissuunnitelman tietomallin sijaan toimitettavien koneluettavien tietojen sisällettävä liitteen 4 mukaiset tiedot.

11 §

Toteumamalli

Toteumamallin on sisällettävä 4 §:n mukaiset tiedot. Erityissuunnitelman toteumamallin on sisällettävä 9 §:n mukaiset tiedot.

12 §

Toteutuneiden päivitettyjen suunnitelmien tiedot

Toteutuneiden päivitettyjen suunnitelmien on sisällettävä 5 §:n mukaiset tiedot. Erityissuunnitelman toteutuneiden päivitettyjen suunnitelmien on sisällettävä 10 §:n mukaiset tiedot.

3 Luku

Viranomaiskatselmusten koneluettavat tiedot

13 §

Viranomaiskatselmusten tietojen koneluettava tietomuoto

Kunnan on toimitettava tämän asetuksen 14 §:n mukaiset tiedot rakennetun ympäristön tietojärjestelmään rakennetun ympäristön tietojärjestelmän teknisen rajapinnan tukemassa muodossa ja rakenteessa.

14 §

Viranomaiskatselmuksista toimitettavat tiedot

Viranomaiskatselmuksista on toimitettava rakennetun ympäristön tietojärjestelmään seuraavat tiedot:

- 1) Pysyvä rakennustunnus tai muu rakennustunniste;
- 2) katselmuksen laji;
- 3) katselmuksen laatijan etu- ja sukunimi;
- 4) katselmuksen tilanne;
- 5) tieto siitä, onko katselmusta vaadittu lupamääräyksissä; sekä
- 6) katselmuksen päivämäärä.

Viranomaiskatselmuksista on soveltuvin tilanteissa toimitettava tiedot katselmuksessa ilmenneistä huomioista ja katselmuksen kohteesta.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös aloituskokoukseen.

15 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämä asetus tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä x.x.20xx

Ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen

Erityisasiantuntija Vesa Putkonen

9 § **Ennakkolausunto etuosto-oikeuden käyttämättä jättämisestä kiinteistökaupassa:
Kiinteistö 92-418-4-128 (Rajakoskentie 17a)**

VD/708/10.00.01.01.00/2025

TeA/AK/TH/AVP/JHo/MT

Vantaan kaupungilta on pyydetty 28.1.2025 saapuneella kirjeellä ennakkolausuntoa etuosto-oikeuden käyttämisestä seuraavassa kiinteistön kaupassa:

Myyjä: Yksityishenkilö

Ostajat: Yksityishenkilöitä

Kaupan
kohde: Kaupan kohteena on Riipilän (32) kaupunginosassa sijaitseva rakennettu noin 13 070 m²:n suuruinen kiinteistö 92-418-4-128 osoitteessa Rajakoskentie 17a, 01760 Vantaa.

Kauppahinta: 304 000 euroa, noin 23 € / m².

Kaupan kohteena oleva kiinteistö on osoitettu voimassa olevassa yleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M) ja se sijaitsee lentomeluvyöhykkeellä 3. Kiinteistöllä sijaitsee noin 209 k-m²:n suuruinen omakotitalo vuodelta 2009 ja pieni lämmittämätön ulkovarasto sekä kota. Kaupan kohde rajoittuu lännessä kaupungin omistamaan kiinteistöön.

Hakija on pyytänyt, että Vantaan kaupunki antaisi etuostolain 8 §:ssä tarkoitetun ennakkotiedon siitä, että Vantaan kaupunki ei tule käyttämään etuostolain mukaista etuosto-oikeuttaan edellä selostettuun kauppaan. Etuostolain mukaan kiinteistönomistajan kirjallisesta pyynnöstä kunta voi etukäteen ilmoittaa, ettei se tule käyttämään etuosto-oikeuttaan, jos kiinteistö kahden vuoden kuluessa kunnan päätöksestä myydään ilmoitetuilla ehdoilla.

Kiinteistöt ja tilat palvelualueen mukaan kaupungilla ei ole tarvetta hankkia kaupan kohteena olevaa maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M) osoitettua rakennettua kiinteistöä. Kiinteistöjohtaja esittää vastattavaksi hakijalle, että Vantaan kaupunki ei käytä etuosto-oikeuttaan kyseessä olevassa kiinteistökaupassa, mikäli kaupan kohde kahden (2) vuoden kuluessa luovutetaan ilmoitetulla tavalla.

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 8 § 1 kohtien 34 ja 35 mukaan kaupunginhallitus päättää etuosto-oikeuden käyttämisestä ja ennakkolausunnon antamisesta etuostoasioissa.

Ennakkolausuntopyyntö sekä kiinteistön ostotarjousluonnos ovat kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä extranetissä.

Kaupunginhallitus 10.2.2025 § 9

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) etuostolain 8 §:n mukaisena ennakkolausuntona ilmoittaa hakijalle, että Vantaan kaupunki ei käytä etuosto-oikeuttaan edellä esitetyssä kiinteistökaupassa, mikäli kaupan kohde kahden vuoden kuluessa kaupunginhallituksen päätöksestä luovutetaan ilmoitetulla tavalla, ja
- b) että hakijalta peritään tästä lausunnosta kaupunginhallituksen 16.11.2020 § 23 päätöksen mukaisesti 300 euron korvaus.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:

- Kartta kaupan kohteesta

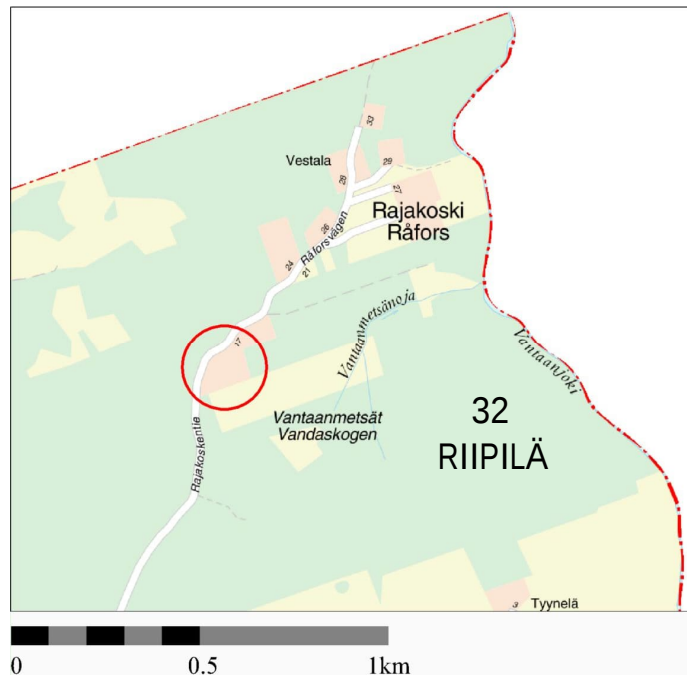
Täytäntöönpano: kiinteistöt ja tilat

Muutoksenhakuohje: 3.3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

maankäyttötekniikko Jorma Hopponen, puh. 050 312 3995 (etunimi.sukunimi@vantaa.fi)

KOHTEEN SIJAINTI

KARTTA / Ennakkolausunto etuosto-oikeuden käyttämättä jättämisestä

Kaupunginosa: RIIPILÄ (32)
Kylä: SEUTULA (418)

Kiinteistö: 92-418-4-128
Pinta-ala: n. 13070 m²

taustana Yleiskaava 2020

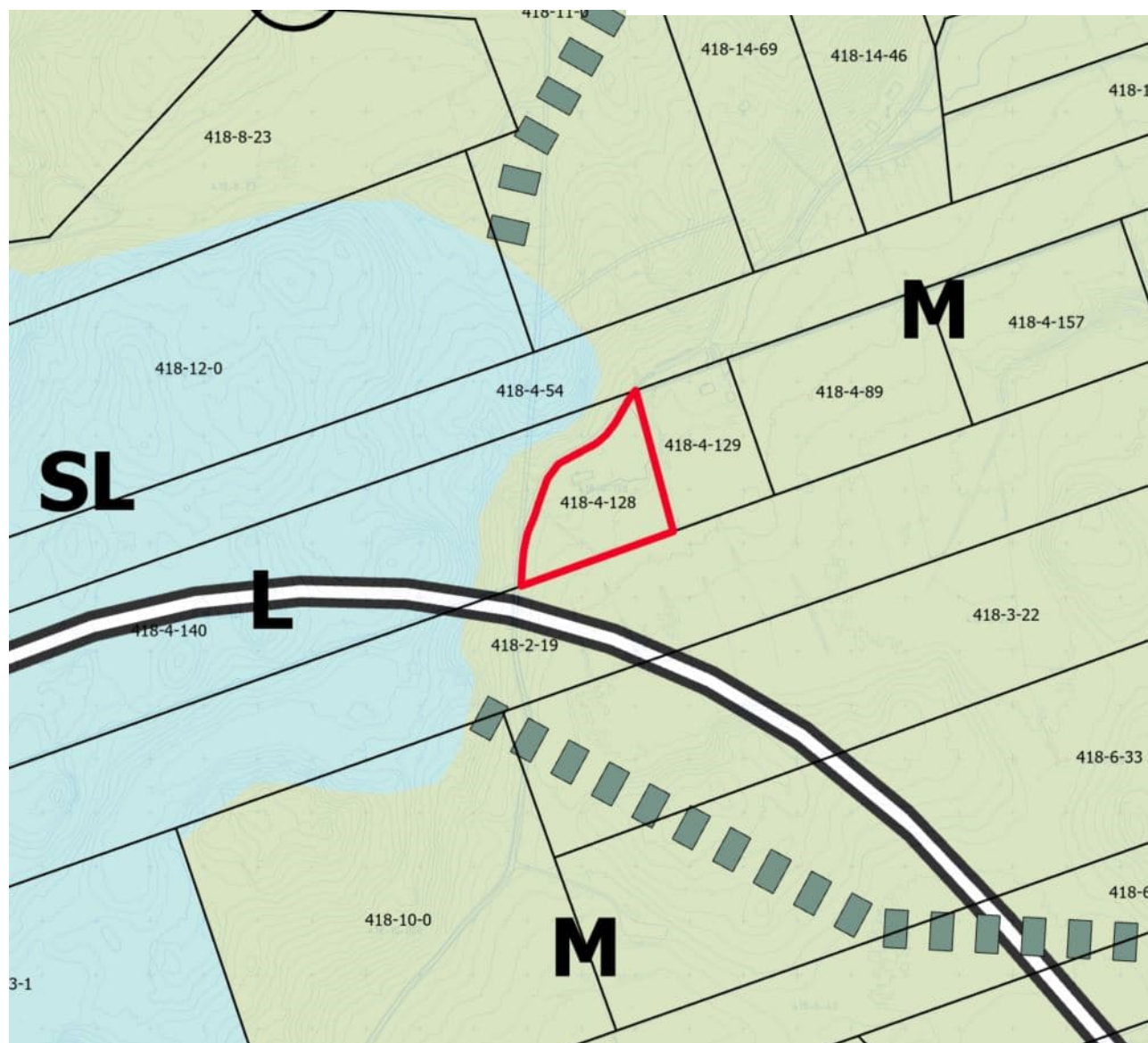
M

Maa- ja metsätalousvaltainen alue

Alue varataan maa- ja metsätalouteen. Alueella sallitaan tilalla harjoitettavaa maatilataloutta palvelevaa rakentamista 6.6.1983 mukaisilla tiloilla seuraavasti:

- kaksi asuntoa 2-5 hehtaarin suuruisilla tiloilla
- kolme asuntoa 5-20 hehtaarin suuruisilla tiloilla
- lisäksi yksi asunto kutakin tilan pinta-alan täyttää kahtakymmentä hehtaaria kohti.

Rakentaminen on ensisijaisesti sijoitettava tilakeskusten yhteyteen tai siirrettävä AT- tai AP-alueille. Lisäksi sallitaan ulkoilua, virkistystä tai matkailua palveleva vähäinen rakentaminen. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuus tulee turvata.

10 §

Vastaus Mika Kasosen, Maarit Raja-Ahon ja Eve Rämön sekä 31 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan väestönsuojien tila

VD/4494/00.02.00.03/2023

TeA/AK/RLe/PWa/EK/MT

Mika Kasonen, Maarit Raja-Aho ja Eve Rämö sekä 31 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Me allekirjoittaneet valtuutetut pyydämme selvitystä, miten Vantaan kaupunki on ottanut huomioon aikaisemmin rakennettujen rakennusten väestönsuojien rakennusvelvoitteen. Aikaisempina vuosina rakennettujen päiväkotien, koulujen tms. väestönsuojat ovat ilmeisesti jääneet rakentamatta, vaikka pelastustoimi virallisesti lausunut, ettei puolla sellaisia rakennushankkeita, joista puuttuu lain vaatimat väestönsuojat. Näitä pelastustoimen lausuntoja ei ole toimitettu päätöksentekoon.

Rakennusvalvonnassa on käytetty 10 vuoden siirtymäaikaa rakennusvelvoitteen osalta. Nyt siirtymäaika on menossa umpeen ja väestönsuojat pitäisi käsittääksemme rakentaa. Laki väestönsuojien rakennusvelvoitteesta ei ole muuttunut.

Euroopassa on sota ja lain velvoittamat väestönsuojat ovat nyt, jos koskaan tärkeitä rakentaa. Moni kuntalainen on huolissaan siitä, mistä oma mahdollinen suoja kriisitilanteessa löytyy.

Pyydämme myös selvitystä, kuinka monta kohdetta on jätetty lain vaatiman velvoitteen ulkopuolelle, sekä kaupungin, että yksityisten yritysten kohdalla. Sekä selvitys siitä, miten nämä velvoitteet aiotaan suorittaa ja millaisella aikataululla? ”

Kaupunginvaltuusto 19.6.2023 § 27

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Pelastuslain 71 § mahdollistama väestösuojan rakentamisen lykkäys viidellä vuodella on varsin tavanomaista laajoissa rakentamishankkeissa (esim. asuntorakentamisen korttelikokonaisuudet). Rakennusvalvonnan tiedossa ei ole, että yksityisten toimijoiden osalta väestönsuojia olisi jäänyt toteuttamatta myönnetyin aikarajan puitteissa.

Hankkeissa, joissa on haettu pelastuslain 71 § mukaista lykkäystä tai vapautusta väestönsuojan rakentamiselle, on poikkeuksetta pyydetty pelastuslaitoksen lausunto. Näin myös Vantaan kaupungin toimitilahankkeissa. Ko. lausunto on ollut osa lupa-aineistoa. Rakennusluvista pyydetty lausunnot on listattu luettelomaisesti ja lausuntojen osalta on todettu, onko lausuntoa puollettu tai ei. Sitä, kuinka selkeästi esittelijä on asian varsinaisessa rakennuslupajaoston tai lupajaoston kokouksessa esiin tuonut, ei jälkeenpäin pysty selvittämään.

Toimitilojen rakennushankkeissa on haettu ja saatu viime vuosina vapautusta tai lykkäystä väestönsuojan toteutuksesta. Väestönsuojan rakentamisvelvollisuus uudisrakentamisen yhteydessä mahdollistaa

rakennusvalvontaviranomaisen harkinnan asiassa seuraavasti (Pelastuslaki 28.12.2018/1353 71 §) :
”Rakennusluvan myöntävä viranomainen voi pelastusviranomasta kuultuaan sallia rakennettavaksi kahta tai useampaa rakennusta varten yhteisen väestönsuojan, jos se rakennetaan viiden vuoden kuluessa

ensimmäisen rakennuksen osittaisesta loppukatselmuksesta. Rakennusluvan myöntävä viranomainen voi sallia yhteisen väestönsuojan rakennettavaksi myöhemminkin kuin viiden vuoden kuluessa ensimmäisen rakennuksen osittaisesta loppukatselmuksesta, jos siihen on perusteltu syy eikä poikkeuksen tekeminen olennaisesti heikennä suojautumismahdollisuuksia.”

Joissakin tapauksissa kohteen väestönsuojapaikkojen on voitu osoittaa olevan kohteen tontin ulkopuolella toisessa rakennuksessa sijaitsevassa väestönsuojassa. Yksityiskohtaisemmat kohdekohtaiset perustelut lykkäämiselle on esitetty kunkin hankkeen osalta hakijan toimittamassa rakennuslupahakemuksen liitteessä. Perusteluina lykkäyksen tai vapautuksen hakemiselle on käytetty muun muassa:

- alueellista väestönsuojapaikkojen riittävyyttä
- kustannusvaikutuksia
- kestävän kehityksen näkökulmaa
- käytettävyyttä rauhanaikaisessa toiminnassa

Vantaan kaupungin toimitilahankkeissa vapautus väestönsuojan rakentamisesta on myönnetty yhteensä kahdeksaan pysyvään rakennukseen, joiden väestönsuojatilat on ollut osoitettavissa samalla tontilla tai lähettyvillä olevista rakennuksista. Väestönsuojien rakentamiseen on myönnetty 5 vuoden lykkäys yhteensä kuuteen rakennukseen. Nämä rakennuksen ovat valmistuneet vuosina 2018–2024, jolloin määräaika suojien toteutukselle umpeutuu vuosina 2023–2029.

Väestönsuojan toteutuksesta viiden vuoden lykkäyksen saaneisiin kohteisiin on laadittu suunnitelma yhdessä rakennusvalvonnan kanssa ja hankkeet ollaan viemässä valmisteilla olevaan investointiohjelmaan rahoituksen järjestämiseksi. Vaadittavien suojahuoneiden koko vaihtelee 34–150 m²:iin ja ne on suunniteltu tapauskohtaisesti toteutettavaksi kyseessä olevan päiväkodin tai koulun piharakennuksina, lähettyvillä olevan uuden päiväkotirakennuksen yhteyteen tai erillishankkeina. Erillishankkeina väestönsuojat on toteutettavissa suurempina useampaa kohdetta palvelevina.

Maailmantilanne huomioiden väestönsuojien rakentaminen suurempina kokonaisuuksina olisi perusteltua kuntalaisten paremman suojautumismahdollisuuksien näkökulmasta verrattuna nykytilanteeseen, jossa veloitteet täytetään toteuttamalla esimerkiksi 34 m²:n erillinen piharakennus suojautumista varten. Laajemmilla kokonaisratkaisuilla olisi saatavissa paremmin myös rauhanajan toissijaista käyttöä. Tämän tyyppisten ratkaisujen edistämiseen ei nykyisillä suunnittelu- ja investointiresursseilla ole kuitenkaan varauduttu.

Kaupunginhallitus 3.6.2024 § 33

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Mika Kasoselle, Maarit Raja-Aholle ja Eve Rämölle sekä 31 muulle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja

- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 17.6.2024 § 39

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Mika Kasoselle, Maarit Raja-Aholle ja Eve Rämölle sekä 31 muulle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Pelastuslain 71 § mahdollistama väestösuojan rakentamisen lykkäys viidellä vuodella on varsin tavanomaista laajoissa rakentamishankkeissa (esim. asuntorakentamisen korttelikokonaisuudet). Rakennusvalvonnan tiedossa ei ole, että yksityisten toimijoiden osalta väestönsuojia olisi jäänyt toteuttamatta myönnetyn aikarajan puitteissa.

Hankkeissa, joissa on haettu pelastuslain 71 § mukaista lykkäystä tai vapautusta väestönsuojan rakentamiselle, on poikkeuksetta pyydetty pelastuslaitoksen lausunto. Näin myös Vantaan kaupungin toimitilahankkeissa. Ko. lausunto on ollut osa lupa-aineistoa. Rakennusluvista pyydetty lausunnot on listattu luettelomaisesti ja lausuntojen osalta on todettu, onko lausuntoa puollettu tai ei. Sitä, kuinka selkeästi esittelijä on asian varsinaisessa rakennuslupajaoston tai lupajaoston kokouksessa esiin tuonut, ei jälkeenpäin pysty selvittämään.

Lupahakemuksen käsittelyn yhteydessä lupajaoston päätösesitykseen kirjataan lausunnonantaja, päivämäärä sekä lausunnon tulos (yleisimmin puollettu, ehdollinen, ei puolleta). Varsinainen lausunto on tallennettu asianhallintajärjestelmään (Lupapiste), johon lupajaoston jäsenillä on pääsy ja lukuoikeus. Lausunnot ovat siis olleet lupajaoston käytettävissä vastaavalla tavalla kuin muukin liiteaineisto.

Toimitilojen rakennushankkeissa on haettu ja saatu viime vuosina vapautusta tai lykkäystä väestönsuojan toteutuksesta. Väestönsuojan rakentamisvelvollisuus uudisrakentamisen yhteydessä mahdollistaa rakennusvalvontaviranomaisen harkinnan asiassa seuraavasti (Pelastuslaki 28.12.2018/1353 71 §): ”Rakennusluvan myöntävä viranomainen voi pelastusviranomaisista kuultuaan sallia rakennettavaksi kahta tai useampaa rakennusta varten yhteisen väestönsuojan, jos se rakennetaan viiden vuoden kuluessa

ensimmäisen rakennuksen osittaisesta loppukatselmuksesta. Rakennusluvan myöntävä viranomaisen voi sallia yhteisen väestönsuojan rakennettavaksi myöhemminkin kuin viiden vuoden kuluessa ensimmäisen rakennuksen osittaisesta loppukatselmuksesta, jos siihen on perusteltu syy eikä poikkeuksen tekeminen olennaisesti heikennä suojautumismahdollisuuksia.”

Joissakin tapauksissa kohteen väestönsuojapaikkojen on voitu osoittaa olevan kohteen tontin ulkopuolella toisessa rakennuksessa sijaitsevassa väestönsuojassa. Yksityiskohtaisemmat kohdekohtaiset perustelut lykkäämiselle on esitetty kunkin hankkeen osalta hakijan toimittamassa rakennuslupahakemuksen liitteessä. Perusteluina lykkäyksen tai vapautuksen hakemiselle on käytetty muun muassa:

- alueellista väestönsuojapaikkojen riittävyyttä
- kustannusvaikutuksia
- kestävän kehityksen näkökulmaa
- käytettävyyttä rauhanaikaisessa toiminnassa

Vantaan kaupungin toimitilahankkeissa vapautus väestönsuojan rakentamisesta on myönnetty yhteensä kahdeksaan pysyvään rakennukseen, joiden väestönsuojatilat on ollut osoitettavissa samalla tontilla tai lähettävillä olevista rakennuksista. Väestönsuojien rakentamiseen on myönnetty 5 vuoden lykkäys yhteensä kuuteen rakennukseen. Nämä rakennuksen ovat valmistuneet vuosina 2018–2024, jolloin määräaika suojien toteutukselle umpeutuu vuosina 2023–2029.

Väestönsuojan toteutuksesta viiden vuoden lykkäyksen saaneisiin kohteisiin on laadittu suunnitelma yhdessä rakennusvalvonnan kanssa. Vaadittavien suojahuoneiden koko vaihtelee 34–150 m²:iin ja ne on suunniteltu tapauskohtaisesti toteutettavaksi kyseessä olevan päiväkodin tai koulun piharakennuksina, lähettävillä olevan uuden päiväkotirakennuksen yhteyteen tai erillishankkeina. Erillishankkeina väestönsuojat on toteutettavissa suurempina useampaa kohdetta palvelevina.

Julkisessa vastauksessa ei ole tarkoituksenmukaista yksilöidä ko. kohteita eikä väestönsuojien tarkempia rakentamisaikatauluja. Valtuuston hyväksymässä investointiohjelmassa on määrärahavaraukset väestönsuojien toteuttamiseksi selvitysten mukaisesti kiireellisyysjärjestyksessä. Suunnitelmien mukaan ensimmäiset väestönsuojat toteutetaan täydennysrakentamalla yhteen koulun ja yhteen päiväkotiin vuoden 2025 aikana. Kolmea päiväkotia palveleva alueellinen väestönsuoja toteutetaan vuonna 2027 ja kahden erillisen päiväkodin väestönsuojat lisärakennuksina vuonna 2028.

Maailmantilanne huomioiden väestönsuojien rakentaminen suurempina kokonaisuuksina olisi perusteltua kuntalaisten paremman suojautumismahdollisuuksien näkökulmasta verrattuna nykytilanteeseen, jossa velvoitteet täytetään toteuttamalla esimerkiksi 34 m²:n erillinen piharakennus suojautumista varten. Laajemmilla kokonaisratkaisuilla olisi saatavissa paremmin myös rauhanajan toissijaista käyttöä. Tämän tyyppisten ratkaisujen edistämiseen ei nykyisillä suunnittelu- ja investointiresursseilla ole kuitenkaan varauduttu.

Kaupunginhallitus 10.2.2025 § 10

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Mika Kasoselle, Maarit Raja-Aholle ja Eve Rämölle sekä 31 muulle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja

b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- allekirjoitettu Mika Kasosen, Maarit Raja-Ahon ja Eve Rämön sekä 31 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan väestönsuojien tila

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Rakennusvalvontapäällikkö Risto Levanto, tilakeskusjohtaja Pekka Wallenius
(etunimi.sukunimi@vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Vantaan väestönsuojien tila Me allekirjoittaneet valtuutetut pyydämme selvitystä, miten Vantaan kaupunki on ottanut huomioon aikaisemmin rakennettujen rakennusten väestönsuojien rakennusvelvoitteen. Aikaisempina vuosina rakennettujen päiväkotien, koulujen tms. väestönsuojat ovat ilmeisesti jääneet rakentamatta, vaikka pelastustoimi virallisesti lausunut, ettei puolla sellaisia rakennushankkeita, joista puuttuu lain vaatimat väestönsuojat. Näitä pelastustoimen lausuntoja ei ole toimitettu päätöksentekoon. Rakennusvalvonnassa on käytetty 10 vuoden siirtymäaika rakennusvelvoitteen osalta. Nyt siirtymäaika on menossa umpeen ja väestönsuojat pitäisi käsittääksemme rakentaa. Laki väestönsuojien rakennusvelvoitteesta ei ole muuttunut. Euroopassa on sota ja lain velvoittamat väestönsuojat ovat nyt, jos koskaan tärkeitä rakentaa. Moni kuntalainen on huolissaan siitä, mistä oma mahdollinen suoja kriisitilanteessa löytyy. Pyydämme myös selvitystä, kuinka monta kohdetta on jätetty lain vaatiman velvoitteen ulkopuolelle, sekä kaupungin, että yksityisten yritysten kohdalla. Sekä selvitys siitä, miten nämä velvoitteet aiotaan suorittaa ja millaisella aikataululla? 19.6.2023	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> Mika Kasonen Maarit Raja-Aho Eve Rämö <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Marjo Vacker 2. Vaula Norrena 3. Markku Weckman 4. Tiina Tuomela 5. Jouko Jääskeläinen 6. Tanja Aidanjuuri 7. Oskari Iivarinen 8. Pirjo Luokkala 9. Paula Lehmuskallio 10. Lauri Kaira 11. Eeva Tikkanen 12. Hanna Valtanen 13. Heli Hakala 14. Mikko Viilo 15. Anssi Aura 16. Naima El Issaoui 17. Mikko Viilo 18. Maija Rautavaara 19. Reija Friman 20. Nina Nummela 21. Niilo Kärki 22. Susanna Kaiju 23. Katja Siniketo-Pietilä 24. Suvi Karhu 25. Juha Järä 26. Anitta Orpana 27. Tuire Kaimio 28. Siri Ahokas 29. Faysal Abdi 30. Eva Tawasoli 31. Sirpa Siru Kauppinen

11 §

Vastaus Juha Järän ja 21 muun valtuutetun aloitteeseen Tikkurilan matkakeskuksen edustan villin taksi- ja ruokalähettiliikenteen kuriin saamiseksi

VD/7196/00.02.00.03/2024

TeA/JT/JS/MT

Juha Järä sekä 21 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Aloite tiivistettynä:

Otsikon mukaisesti kaupunki tekee tarvittavat toimet. Tämä aloite käsitellään yhdessä muiden samantapaisista asioista tehtyjen aloitteiden ja prosessien yhteydessä.

Aloite perusteellisemmin:

Tikkurilan matkakeskuksen edessä esiintyy laajoja liikenneongelmia sekä näiden kerrannaisvaikutuksia. Haltuunotto on kestänyt liian kauan:

1. Linja-autojen asiakaslaskupaikalla pysäköi toistuvasti ns. villejä takseja (myöhemmin taxit), jotka pyrkivät saamaan asiakkaita suoraan ulko-oven edestä, jossa on pysähtymiskielto niin liikennemerkeillä kuin mm. keltaisella reunakivimaalauksella osoitettu. Pysähtyminen on sallittu ainoastaan linja-autoille asiakkaiden poistumiseen. Nämä taxit eivät siis noudata selkeitä liikennesääntöjä eivätkä väistä, vaikka äänimerkein linja-autojen kuljettajat tilaa pyytävät. Kun asiakkaat pitää pudottaa keskelle katuja tai jonnekin kauemmas, aiheutuu monenlaista ongelmaa. On viitteitä myös siitä, että näillä useilla taxeilla on yhteistyötä, jolla varoitetaan poliisien tulosta tai pysäköinninvalvojen harvoista käynneistä. Perinteisten ja laadukkaiden taksiyritysten kuljettajat odottavat – usein siis varsin turhaan – asiakkaita kiltisti kauppakeskuksen eteläpäässä.
2. Linja-autojen pysähtymisalueen eteläpuolella on muutamia paikkoja lyhyisiin, pääosin siviiliautoilijoiden asiointiin. Ideana lie ollut sekin, että matkakeskukseen menevä sukulainen voidaan kuljettaa junalle, tai hakea sieltä. Toteumassa on vakavia ongelmia. Tämän lyhytpysäköintialueen käyttö on pääosin muotoutunut ruokalähettilien (mm. Foodora ja Wolt) autojen pysäköintipaikaksi, jonka lisäksi he käyttävät -hätävilkut päällä - autoilleen pysäköintipaikkoina myös alueen kävely- ja pyöräteitä.

Kaupunki ei ole reagoinut riittävästi tähän ongelmavyöhyteen, joka kuntalaisissa ja matkailijoissa paljon puhututtaa ja ärtymystäkin herättää. Molemmat edellä mainitut ongelmakokonaisuudet ja räikeät liikennesääntöjen rikkomiset ovat omiaan aiheuttamaan liikenneturvallisuusuhkia, junasta myöhästymisiä, liikenteen ruuhkautumista – ja myös julkisuudesta esiin tulleita asioita: liikenneturvallisuusongelmat, ylihinnointi, kilpailuvääristymät, vakuutusten puutteet, veronkierto ja jopa seksuaaliset pahoinpitelyt. Eikä vähimpänä mainehaitat. Lentoasemalta tai maakunnista junilla Tikkurilaan tulevat matkailijat saavat ensimmäisen kuvan Vantaasta monesti tästä ilmiöstä, joka on monissa muissa paikoissa saatu kuriin.

Esitän, että Vantaan kaupunki reagoi nopeasti ja tehokkaasti asiaan. Pohtia voisi vaikkapa seuraavia toimia:

- Kaupungin pysäköinnin valvojen resursseista tarvittava osa, tai häiriikköpysäköinnin lisäresurssit, irrotetaan laittamaan nämä asiat kuntoon. Tarvittaessa valvontaa ja sakotusta

koko viikon 24/7 jopa. Ei lie liioiteltua, että resurssit maksaisivat itsensä takaisin. Kun aseman alueen ongelmat on saatu kuriin, töitä riittää paljon muuallakin.

- Sidosryhmäyhteistyö ja onnistuneet mallit; esim. kauppakeskuksen kanssa; Pasilassa, Triplan edustalla on saatu vastaavanlaiset ongelmat ratkaistua kaupungin ja kauppakeskuksen yhteistyöllä.
- Liikennesuunnittelu; vaikka myöhemmin olisikin alueelle tulossa kokonaisvaltaisempia parantavia ratkaisuja, tulisi kevyempiä toimia tehdä mahdollisimman pian. Esimerkiksi kunnollisten opaskylttien asentaminen taksiliikenteen asiakkaille: ”Taksiasema 200 metriä >”.
- Kokonaisvaltaiset nopeat ja hitaammat ratkaisut ongelmiin on tarkoittavissa yhdessä alueen sidosryhmien kanssa, joita kaupungille ja sen pysäköinninvalvonnalle ovat ainakin: poliisi, matkakeskus ja kauppakeskus Dixi, Taksiliitto, linja-autoliikennöitsijät, HSL ja asuntoyhtiöt sekä mahdollisesti joku yksityinen pysäköinninvalvontayritys.

Me allekirjoittaneet pyydämme ripeää käsittelyä, tehoavia toimia ja niiden tuomista valtuustolle mahdollisimman pian. Ja että tämä aloite käsitellään yhdessä aiemman samansuuntaisen, Länsi-Vantaata koskeneen valtuustoaloitteen yhteydessä sekä muissa asiaan liittyvissä prosesseissa.”

Kaupunginvaltuusto 21.10.2024 § 28

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmistettavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Juha Järän ja 21 muun valtuutetun aloite Tikkurilan matkakeskuksen edustan villi taksi- ja ruokalahettiliikenne kuriin

Kaupunkiympäristön toimialan katujen ja puistojen palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Kauppakeskus Dixin edustan liikennemerkkejä on päivitetty vuoden 2024 lopussa siten, että Rata-tien varren linja-autoille osoitetulla levikkeellä pysäyttäminen on sallittu vain HSL-sopimusliikenteen linja- ja vaihtoautoille. Edeltävällä saattoliikenteelle tarkoitetulla levikkeellä pysäyttäminen on nyt sallittu ainoastaan matkustajien jättöä varten. Aiemmin kyseisellä levikkeellä ollut viiden minuutin pysäköintialue on kokonaan poistettu.

Liikennemerkkimuutokset selkeyttävät kohteen pysäköinninvalvontaa sekä mahdollistavat tehokkaamman virheelliseen pysäyttämiseen ja pysäköintiin puuttumisen. Muutokset eivät kuitenkaan itsessään estä virheellistä pysäyttämistä tai pysäköintiä, vaan kunnallista pysäköinninvalvontaa vaaditaan kohteessa jatkossakin. Pysäköinninvalvonnan tehostaminen alueella merkittävästi edellyttäisi uusien pysäköinnintarkastajien virkojen perustamista. Yhden pysäköinnintarkastajan viran kustannukset ovat noin 60 000 euroa vuodessa.

Palvelualue selvittää myös kauppakeskus Dixin ympäristön liikennejärjestelyitä koskevan opastuksen parantamista.

Kaupunginhallitus 10.02.2025 § 11

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Juha Järälle ja 21 muulle valtuutetulle tiedoksi aloitteen allekirjoittaneelle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Liite:

- allekirjoitettu Juha Järän ja 21 muun valtuutetun aloite Tikkurilan matkakeskuksen edustan villi taksi- ja ruokalahetti liikenne kuriin

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Kaupungininsinööri Henry Westlin
etunimi.sukuni@vantaa.fi

Valtuustoaloitteen otsikko	Aloitteen tekijä/tekijät ja Allekirjoitukset
Tikkurilan matkakeskuksen edustan villi taksi- ja ruokalahettiliikenne kuriin Aloite tiivistettynä: Otsikon mukaisesti kaupunki tekee tarvittavat toimet. Tämä aloite käsitellään yhdessä muiden samantapaisista asioista tehtyjen aloitteiden ja prosessien yhteydessä. Aloite perusteellisemmin: Tikkurilan matkakeskuksen edessä esiintyy laajoja liikenneongelmia sekä näiden kerrannaisvaikutuksia. Haltuunotto on kestänyt liian kauan: 1. Linja-autojen asiakaslaskupaikalla pysäköi toistuvasti ns. villejä takseja (myöhemmin taxit), jotka pyrkivät saamaan asiakkaita suoraan ulko-oven edestä, jossa on pysähtymiskielto niin liikennemerkeillä kuin mm. keltaisella reunakivimaalauksella osoitettu. Pysähtyminen on sallittu <u>ainoastaan</u> linja-autoille asiakkaiden poistumiseen. Nämä taxit eivät siis noudata selkeitä liikennesääntöjä eivätkä väistä, vaikka äänimerkein linja-autojen kuljettajat tilaa pyytävät. Kun asiakkaat pitää pudottaa keskelle katuja tai jonnekin kauemmas, aiheutuu monenlaista ongelmaa. On viitteitä myös siitä, että näillä useilla taxeilla on yhteistyötä, jolla varoitetaan poliisien tulosta tai pysäköinninvalvojen harvoista käynneistä. Perinteisten ja laadukkaiden taksiryitysten kuljettajat odottavat – usein siis varsin turhaan – asiakkaita kiltisti kauppakeskuksen eteläpäässä. 2. Linja-autojen pysähtymisalueen eteläpuolella on muutamia paikkoja lyhyisiin, pääosin siviiliautoilijoiden asiointiin. Ideana lie ollut sekin, että matkakeskukseen menevä sukulainen voidaan kuljettaa junalle, tai hakea sieltä. Toteumassa on vakavia ongelmia. Tämän lyhytpysäköintialueen käyttö on pääosin muotoutunut ruokalahettien (mm. Foodora ja Wolt) autojen pysäköintipaikaksi, jonka lisäksi he käyttävät -hätävilkut päällä - autoilleen pysäköintipaikkoina myös alueen kävely- ja pyöräteitä. Kaupunki ei ole reagoinut riittävästi tähän ongelmavyyhteen, joka kuntalaisissa ja matkailijoissa paljon puhututtaa ja ärtymystäkin herättää. Molemmat edellä mainitut ongelmakokonaisuudet ja räikeät liikennesääntöjen rikkomiset ovat omiaan aiheuttamaan liikenneturvallisuusuhkia, junasta myöhästymisiä, liikenteen ruuhkautumista – ja myös julkisuudesta esiin tulleita asioita: liikenneturvallisuusongelmat, ylihinnointelu, kilpailuvääristymät, vakuutusten puutteet, veronkierto ja jopa seksuaaliset pahoinpitelyt. Eikä vähimpänä	Aloitteen tekijät Juha Järä Aloitteen allekirjoittajat: 1. Paula Lehmuskallio 2. Tiina Tuomela 3. Minna Heikkinen 4. Eeva Tikkanen 5. Kai-Ari Lundell 6. Suvi Karhu 7. Aki Mäkipernaa 8. Elina Nykyri 9. Markku Weckman 10. Marjo Vacker 11. Nina Nummela 12. Mika Niikko 13. Aapo Happonen 14. Pekka Virkamäki 15. Tanja Aidanjuuri 16. Janne Hartikainen 17. Niilo Kärki 18. Riku Kärkkäinen 19. Oskari Iivarinen 20. Timo Valtonen 21. Lasse Norres

mainehaitat. Lentoasemalta tai maakunnista junilla Tikkurilaan tulevat matkailijat saavat ensimmäisen kuvan Vantaasta monesti tästä ilmiöstä, joka on monissa muissa paikoissa saatu kuriin. Esitän että Vantaan kaupunki reagoi nopeasti ja tehokkaasti asiaan. Pohdita voisi vaikkapa seuraavia toimia: -Kaupungin pysäköinnin valvojien resursseista tarvittava osa, tai häirikköpysäköinnin lisäresurssit, irrotetaan laittamaan nämä asiat kuntoon. Tarvittaessa valvontaa ja sakotusta koko viikon 24/7 jopa. Ei lie liioiteltua, että resurssit maksaisivat itsensä takaisin. Kun aseman alueen ongelmat on saatu kuriin, töitä riittää paljon muuallakin. - Sidosryhmäyhteistyö ja onnistuneet mallit; esim. kauppakeskuksen kanssa; Pasilassa, Triplan edustalla on saatu vastaavanlaiset ongelmat ratkaistua kaupungin ja kauppakeskuksen yhteistyöllä. - Liikennesuunnittelu; vaikka myöhemmin olisikin alueelle tulossa kokonaisvaltaisempia parantavia ratkaisuja, tulisi kevyempiä toimia tehdä mahdollisimman pian. Esimerkiksi kunnollisten opaskylttien asentaminen taksiliikenteen asiakkaille: ”Taksiasema 200 metriä >”. - Kokonaisvaltaiset nopeat ja hitaammat ratkaisut ongelmiin on tarkoittavissa yhdessä alueen sidosryhmien kanssa, joita kaupungille ja sen pysäköinninvalvonnalle ovat ainakin: poliisi, matkakeskus ja kauppakeskus Dixi, Taksiliitto, linja-autoliikennöitsijät, HSL ja asuntoyhtiöt sekä mahdollisesti joku yksityinen pysäköinninvalvontayritys. Me allekirjoittaneet pyydämme ripeää käsittelyä, tehoavia toimia ja niiden tuomista valtuustolle mahdollisimman pian. Ja että tämä aloite käsitellään yhdessä aiemman samansuuntaisen, Länsi-Vantaata koskeneen valtuustoaloitteen yhteydessä sekä muissa asiaan liittyvissä prosesseissa.	

12 §

Vastaus Reija Frimanin, Anu Hallin ja Hanna Holmberg-Soton sekä 24 muun valtuutetun aloite koulujen uimaopetuksen lisäämistarpeen selvittämiseksi Vantaalla

VD/4975/00.02.00.03/2024

KK/T-LÅ/MK/AA/MS/VV/VT/MT

Reija Friman, Anu Hall ja Hanna Holmberg-Soto sekä 24 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Suomessa uimataidon oppiminen kuuluu perusopetuksessa opetettaviin taitoihin.

Vantaalla uimaopetusta järjestetään esiopetusikäisille sekä perusopetuksen 1–4-luokkalaisille oppilaille. Esiopetusryhmät käyvät uimassa lukuvuoden aikana 2–3 kertaa, 1–4 luokkalaiset oppilaat neljä kertaa.

Valtakunnallisen selvityksen mukaan uimataitoisten 12-vuotiaiden määrä on Suomessa laskenut selvästi. Kun vuonna 2016 uimataidon hallitsi 76 % kuudesluokkalaisista, vuonna 2022 luku oli enää vain 55 % (Uimataitotutkimus 2022). Lasten uimataidon heikentymisen arvioidaan johtuvan muun muassa pandemian aiheuttamasta osaamisvajeesta sekä kehoon liittyvistä epävarmuuksista.

Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan tärkeimpiä tehtäviä. Vesi on erinomainen ja monipuolinen liikuntaympäristö ja soveltuu lähes kaikille. Lisäksi uiminen on edullinen ja ympärivuotinen harrastus, joka on useimpien saatavilla.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Vantaan kaupunki selvittää koulujen uimaopetuksen riittävyyden ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin uimaopetuksen lisäämiseksi Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton (SUH) tavoitteiden mukaisesti.

Tämän tärkeän kansalaistaidon vahvistamisen tavoitteena on lisätä uimataitoisten määrää Vantaalla ja ennaltaehkäistä hukkumiskuoolemia.”

Lisätietoja:

<https://suh.fi/toiminta/uimaopetus/koulujen-uinninopetus/>

[https://suh.fi/wp-content/uploads/2023/06/](https://suh.fi/wp-content/uploads/2023/06/Uimataitotutkimus_2022_Selvitys_kuudesluokkalaisten_ja_esikoululaisten_uimataidosta_seka_koronapandemian_vaikutuksista_koulujen_uinninopetukseen.pdf)

[Uimataitotutkimus_2022_Selvitys_kuudesluokkalaisten_ja_esikoululaisten_uimataidosta_seka_koronapandemian_vaikutuksista_koulujen_uinninopetukseen.pdf](https://suh.fi/wp-content/uploads/2023/06/Uimataitotutkimus_2022_Selvitys_kuudesluokkalaisten_ja_esikoululaisten_uimataidosta_seka_koronapandemian_vaikutuksista_koulujen_uinninopetukseen.pdf)

Kaupunginvaltuusto 17.6.2024 § 24

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmistettavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Reija Frimanin, Anu Hallin ja Hanna Holmberg-Soton sekä 24 muun valtuutetun aloite koulujen uimaopetuksen lisäämistarpeen selvittämiseksi Vantaalla

Kasvatuksen ja oppimisen sekä kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialat toteavat vastauksenaan seuraavaa:

Vantaan kaupungissa esiopetus- ja peruskouluikäisten uinninopetuksen suunnittelu-, toteutus- ja seurantavastuu jakaantuu kasvatuksen ja oppimisen, sekä kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialojen kesken. Uinninopetusta järjestetään esiopetus- ja perusopetusikäisille oppilaille joko uimaopettajien tai liikunnan lehtoreiden toimesta.

Peruskouluikäisten koulussa järjestettävän uinninopetuksen tavoitteet ja sisältö on määritelty perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa. Esiopetuksen valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet eivät sisällä velvoitetta uinninopetuksen järjestämisestä. Vantaan kaupungin esiopetusikäisille tarjoama uinninopetus on paikallinen ratkaisu.

Uinninopetuksen tavoitteet

Uinninopetuksen tavoitteena on, että yhdeksänteen luokkaan mennessä oppilaat saavuttavat pohjoismaisen uimataitomääritelmän mukaisen uimataidon, sekä riittävät vesipelastustaidot.

Tavoitteet on määritelty eri luokka-asteille seuraavasti:

- 1.–2. luokan aikana: tutustuttaa oppilas vesiliikuntaan ja varmistaa alkeisuimataito.
- 3.–6. luokan aikana: opettaa uimataito (perusuimataito), jotta oppilas pystyy liikkumaan vedessä ja pelastautumaan vedestä.
- 7.–9. luokan aikana: vahvistaa uima- ja vesipelastustaitoja, jotta oppilas osaa sekä uida että pelastautua ja pelastaa vedestä.
-

Uimataitoa arvioitaessa tulisi oppilaiden hallita arvosanan kahdeksan (8) saamiseksi seuraavat taidot:

- 2. luokan päättyessä: Oppilas hallitsee alkeisuimataidon: kastautuminen ja 10 metriä yhdellä uintitavalla.
- 6. luokan päättyessä: Oppilas hallitsee perusuimataidon: 50 metrin matka uiden, kahta uintitapaa käyttäen sekä osaa erillisenä tehtävänä sukeltaa 5 metrin sukelluksen pinnan alla ja hallitsee riittävät tiedot ja taidot vedestä pelastautumiseen.
- 9. luokan päättyessä: Oppilaan uimataito on Pohjoismaisen uimataitomääritelmän mukainen eli hypättyään uintisyvyiseen veteen oppilas pystyy pinnalle päästyään uimaan yhtäjaksoisesti 200 metriä, josta 50 metriä selkäuintia. Lisäksi oppilas pystyy kuljettamaan pelastusvälineen avulla 50 metriä ja sukeltamaan 2 metriin.

Esiopetus- ja alakouluikäisten oppilaiden uinninopetuksen nykytila

Esiopetus- ja perusopetuksen 1–4 –luokkalaisten oppilaiden uinninopetuksesta vastaa kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan liikunnan palvelualue. Esiopetusikäisille lapsille on Vantaalla järjestetty uinninopetusta vuodesta 2016 lähtien kolme kertaa lukuvuoden aikana. Perusopetuksen 1–4-luokkalaisille oppilaille opetusta on järjestetty neljä kertaa lukuvuoden aikana.

Uinninopetusta järjestetään vuositasolla n. 13 000 oppilaalle ja käyntikertoja on n. 49 000 (41 408 kouluryhmät + 7 686 esiopetusryhmät). Opetusta järjestetään vuoropäivinä neljässä uimahallissa (Tikkurila, Hakunila, Myyrmäki, Martinlaakso). Uinninopetuksen järjestämisestä vastaa Vantaan liikunnan palvelualue kahdeksan uimaopettajan henkilöresurssilla. Vastuualueen esihenkilönä toimii liikunnansuunnittelija. Länsi-Vantaalla uinninopetusta järjestetään kolmella uimaopettajalla, jolloin vain yksi luokka on kerrallaan uimassa. Itä-Vantaalla uinninopetus järjestetään viidellä uimaopettajalla ja

tavoitteena on opettaa kahta opetusryhmää samanaikaisesti. Kahden ryhmän yhtäaikainen opetus onnistuu kuitenkin vain silloin, kun oppilaiden uimataito on toisella ryhmällä riittävä ison altaan opetukselle.

Uimaopettajien henkilöstökulut on budjetoitu liikunnan palvelualueen henkilöstömenoihin. Näiden lisäksi perusopetuksen oppilaiden uinninopetuksesta koituu vuositasolla n. 100 000 €:n kuljetuskustannukset. Perusopetuksen osalta kulut on budjetoitu kasvatuksen ja oppimisen toimialan kuluihin. Esiopetuksen osalta kuljetuskustannuksista vastaa varhaiskasvatuksen palvelualue.

Tunnistetut uimaopetuksen kehittämiskohteet

Syksyn 2024 aikana on valmisteltu merkittäviä kehittämistoimenpiteitä uinninopetuksen laadun parantamiseksi, jotka on otettu jo osittain käyttöön alkuvuodesta 2025. Aikaisemmin käytössä olleet tila- ja henkilöstöresurssit sekä käytännön toimintamallit eivät ole mahdollistaneet riittävää opetusmäärää suhteessa oppilasmäärään. Esiopetuksen ja perusopetuksen oppilasmäärät ovat kasvaneet, ja sen vuoksi liikunnan palvelualue on joutunut edellisen kolmen vuoden ajan hankkimaan uinninopetusta myös ostopalveluna.

Aikaisemmin miespuolisten uimaopettajien työajasta merkittävä osa on ollut varattuna pukutilavalvontaan. Erityisesti Itä-Vantaalla uinninopetusta kuormittavat lisäksi suuri esiopetusikäisten sekä uimataidoltaan heikkojen oppilaiden määrä. Tämän vuoksi opetusryhmiä on voitu ottaa altaaseen monesti vain yksi ryhmä kerrallaan tavoitellun kahden opetusryhmän sijasta. Koska uimataidoltaan heikkojen lasten määrä on lisääntynyt merkittävästi viime vuosien aikana, niin kahden luokan yhtäaikainen opetus yhdessä uimahallissa ei ole enää soveltuva toimintatapa ja siitä on päätetty luopua vuodesta 2025 alkaen.

Vantaalaisten koulujen 5–6-luokka-asteiden oppilaat käyvät uimassa, jos koulut ja luokanopettajat järjestävät uinninopetuksen. Turvallisen uinninopetuksen järjestäminen itsenäisesti edellyttää opettajalta riittävää uinninopetuksen taitoa ja riittävän valvonnan järjestämistä.

Vantaalaisten viides- ja kuudesluokkalaisten uintikäyntien määrästä ei ole tarkkaa tietoa. Luokanopettajien ja oppilaiden toiveissa olisi liikuntapalveluiden tarjoama uinninopetus kuudennelle luokka-asteelle saakka.

Yläkouluikäisten oppilaiden uinninopetuksen nykytila

Yläkouluikäisten, eli vuosiluokkien 7–9 oppilaiden uinninopetuksen vastuu on kasvatuksen ja oppimisen toimialan perusopetuksen palvelualueella. Uinninopetuksen suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista vastaavat, muiden liikunnan opetussisältöjen tavoin, liikunnan lehtorit. Opetukseen osallistuminen on oppilaille perusopetuslain mukaisesti maksutonta. Uimahallit keräävät tilastot osallistujamääristä ja lisäävät tiedot uimakerroista kassajärjestelmään. Opetus järjestetään opettajien laatiman liikunnan opetuksen vuosikellon mukaisesti, yleensä koulua lähinnä olevassa uimahallissa. Yhteiskuljetuksia uimahalleihin ei pääsääntöisesti järjestetä, vaan oppilaat siirtyvät uimahallille opettajan antaman ohjeistuksen mukaisesti.

Suomen Uimaopetus- ja hengenpelastusliitto ry:n (SUH) uusien, valmisteilla olevien suositusten mukaisesti uimaopetusta olisi 7–9 luokilla 4 tuntia allasopetusta ja 2 tuntia altaan ulkopuolista opetusta. Opetussuunnitelma ei määrittele eri liikuntamuotojen opetukseen käytettäviä tuntimääriä, joten myöskään tilastotietoa toteutuneista uintikerroista ei ole. Kokemuserusteisesti voidaan kuitenkin

todeta, että oppilaalle SUH:n suositusten mukaiset neljä allastuntia on mahdollista toteutua jo nykytilanteessa hyvin. Opettajilla on myös mahdollisuus antaa tukiopetusta niille oppilaille, jotka eivät ole vielä saavuttaneet Pohjaismaisen uintisuosituksen mukaista uimataitovaatimusta.

Tulevissa SUH:n suosituksissa on kaksi altaan ulkopuolista opetustuntia. Mahdollisuus niiden toteutumiseen on terveystiedon oppiaineen opetussisältöjen puitteissa, joissa yhtenä tavoitteena on tukea oppilaan valmiuksia toimia tarkoituksenmukaisesti myös turvallisuuteen liittyvissä tilanteissa.

Suomen uimaopetus- ja hengenpelastusliiton uudet suositukset

Suomen uimaopetus- ja hengenpelastusliitto on luomassa uusia suosituksia vuodelle 2025 koululaisuintien järjestämiseen. Suositusten keskiössä on vesipätevyys, sekä varhaisen iän edut uinninopetuksessa. Vesiturvallisuuden kannalta on tärkeää ymmärtää, että pelkkä ennalta määrätyn matkan uiminen altaassa ei yksin riitä takaamaan turvallisuutta tai ehkäisemään vaaratilanteita vedessä.

Stallman, Moran, Quan ja Langendorfer puhuvat artikkelissaan [From swimming skills to water competence \(Linkki avautuu uuteen välilehteen.\)](#), hukkumisten vähentämiseksi kehitetystä 15 kohdan listauksesta, jolla pyritään varmistamaan riittävät tiedot, taidot ja asenteen turvalliseen vedessä, veden äärellä ja jäällä liikkumiseen.

Uusissa suosituksissa merkittäviä nostoja ovat seuraavat kolme kohtaa:

- Esiopetusikäisten lasten mukaan ottaminen opetuspolkuun
- Altaan ulkopuolisen opetuksen integroiminen luokkaopetukseen
- Mahdollisuus alkeistaitojen aikaisempaan oppimiseen

SUH:n uusi ehdotus koulujen uinninopetuksen tuntirakenteeksi:

- Esiopetus: 3 tuntia allasopetusta ja 2 tuntia altaan ulkopuolista opetusta
- 1. luokka: 6 tuntia allasopetusta ja 2 tuntia altaan ulkopuolista opetusta
- 2. luokka: 6 tuntia allasopetusta ja 2 tuntia altaan ulkopuolista opetusta
- 3. luokka: 6 tuntia allasopetusta ja 2 tuntia altaan ulkopuolista opetusta
- 4. luokka: 4 tuntia allasopetusta ja 2 tuntia altaan ulkopuolista opetusta
- 5. luokka: 4 tuntia allasopetusta ja 2 tuntia altaan ulkopuolista opetusta
- 6. luokka: 4 tuntia allasopetusta ja 2 tuntia altaan ulkopuolista opetusta
- 7. luokka: 4 tuntia allasopetusta ja 2 tuntia altaan ulkopuolista opetusta
- 8. luokka: 4 tuntia allasopetusta ja 2 tuntia altaan ulkopuolista opetusta
- 9. luokka: 4 tuntia allasopetusta ja 2 tuntia altaan ulkopuolista opetusta

Vuoden 2025 aikana toteutettavat toimenpiteet suositusten mukaisen uinninopetuksen järjestämiseksi Vantaalla

Esiopetus- ja alakouluikäiset:

Vantaalla on aloitettu syksyllä 2024 uinninopetuksen kehitystyö osana sähköisen uinninopetuksen hallinnointijärjestelmän kehittämistä. Yhtenä tärkeänä tavoitteena on lisätä varhaisiän ja haasteellisten opetusryhmien uinninopetuksen laatua pienentämällä ryhmäkokoja.

Uinninopetuksen laatua parannetaan Itä-Vantaalla opettamalla vain yhtä opetusryhmää kerrallaan vuoden 2025 alusta alkaen. Tämä on toteutettu jakamalla viiden hengen uimaopettajatiimi opettamaan samanaikaisesti sekä Hakunilan että Tikkurilan uimahalleilla. Näillä halleilla on siirrytty täysipäiväiseen käyttöön vuoropäiväisestä käytöstä.

Järjestely on edellyttänyt yhden uuden uimaopettajan palkkaamista. Vuoden 2025 alusta uinninopetusta on toteuttamassa Vantaalla yhdeksän uimaopettajaa aikaisemman kahdeksan sijasta.

Muutosten myötä oppilaiden uimahallikuljetuksiin tehdään tarvittavat tarkennukset syyslukukaudesta 2025 lähtien. Liikennöivien bussien määrää lisätään 3–6 bussiin aikaisemmasta 2–3 bussista. Uimahalleja lähellä olevien koulujen osalta tullaan lisäämään julkisen liikenteen käyttöä sekä kävellen tapahtuvaa uimahallille siirtymistä.

Näiden lisäksi uimaopettajien työnkuvaa on muutettu niin, että pukutilan valvontavastuu on siirretty kokonaisuudessaan koulujen henkilöstölle, mikä mahdollistaa uinninopetuksen laajentamisen ja tehostamisen. Yhdessä kahden uimahallin samanaikaisen käytön kanssa nämä muutokset lisäävät opetustuntien määrää noin 30 % ja poistavat tätä kautta uinninopetuksen ostopalvelutarpeen.

Kaikista edellä mainituista muutoksista huolimatta on kuitenkin todettava, että Vantaalla ei saavuteta suositusten mukaista uinninopetusta. Uusien suositusten mukaisen uinninopetuksen tarjoaminen edellyttäisi 12 vakituista uimaopettajaa, viiden uimahallin täysipäiväisen käytön sekä 8–10 bussin liikennöinnin päivittäin.

Suunnitteilla olevat ja mahdollisesti myöhemmin käyttöön otettavat muutokset koululaisten uinninopetuksessa

Elmon uimahallin käyttöönotto uinninopetukseen kolmella vakituisella uimaopettajalla syksyllä 2027 tulee lisäämään opetustunteja yhteensä noin 1 200 h verran, jolla voidaan laajentaa uinninopetus 5.–6.-luokkalaisiin (4 tuntia / luokka / vuodessa) tai vaihtoehtoisesti lisätä opetustuntien määrät 1.–3.lk osalta uusien suositusten mukaisiksi (6 tuntia / luokka / vuodessa).

Pedagogisesta ja opetusympäristön laadun näkökulmasta Myyrmäen ja Martinlaakson uimahallien kohdalla käytön laajentamisen sijasta ihanteellisin vaihtoehto olisi Elmon uimahallin lisäksi vielä yhden uimahallin rakentaminen.

Yläkouluikäiset:

Yläkouluikäisten osallistuminen järjestettyihin uintitunteihin saattaa olla haasteellista, sekä murrosiän mukanaan tuomiin syihin että yleisestä uimataidon heikkenemisestä johtuen. Uimahallien olosuhdeparannukset, kuten esimerkiksi peseytymistilojen suihkusermit ja paremmin yksityisyyttä tarjoavat pukutilat mahdollistavat paremman yksityisyyden ja siten tekevät uintikerroista miellyttävämmän.

Tukiopetusmahdollisuuksien tarjoaminen pienemmissä ryhmissä on jo nykyisellään mahdollista, mutta tulevaisuudessa tarve kasvaa, heikon uimataidon omaavien oppilaiden määrän lisääntyessä. Uimaopetuksen laatua seurataan ja mahdollisia lisäresursseja laadun parantamiseksi tullaan tarvittaessa esittämään tulevissa talousarvioissa.

Tiivistelmä:

Uinninopetuksen tavoitteet

- Perusopetuksen opetussuunnitelma: Tavoitteena on saavuttaa pohjoismaisen uimataito määritelmän mukainen uimataito ja vesipelastustaidot.

- Esiopetus: Ei valtakunnallista velvoitetta, mutta Vantaan kaupunki tarjoaa uimaopetusta paikallisena ratkaisuna.

Uinninopetuksen järjestämisvastuut Vantaalla

- Esiopetus ja luokat 1–4: Vastuu liikunnan palvelualueella.
- Luokat 5–6: Opetus toteutuu, jos koulut ja luokanopettajat pystyvät sen itsenäisesti ja turvallisesti järjestämään.
- Luokat 7–9: Vastuu perusopetuksen palvelualueella, opetuksesta vastaavat liikunnan lehtorit.

Esiopetusikäisten ja luokkien 1–4 uinnin opetuksen nykytila, haasteet ja kehitysehdotukset

- Aikaisemmin: 3–4 uintikertaa lukuvuodessa, käytössä 8 uimaopettajaa ja 4 uimahallia.
- Haasteet: Tila- ja henkilöresurssit eivät riitä nykyisillä toimintamalleilla, oppilasmäärien kasvu on johtanut ulkoistamistarpeeseen.
- Käyttöönotettavat muutokset 2025: Tikkurilan ja Hakunilan uimahallien käytön lisääminen, Ryhmäkokojen pienentäminen, uimaopettajien työnkuvan muuttaminen ja pukutilavalvonnan vastuun siirtäminen kouluille. Opetussisältöjen tarkentaminen ympäristöopin opetussisältöjen kanssa.

Yläkouluikäisten uinninopetuksen nykytila, haasteet ja kehitysehdotukset

- Nykytila: 2–4 uintikertaa lukuvuodessa, opetuksesta vastaavat liikunnan lehtorit.
- Haasteet: Murrosiän epävarmuudet ja heikentynyt uimataito vaikeuttavat osallistumista.
- Kehitysehdotukset: Parannukset uimahallien olosuhteisiin, pienryhmä- ja tukiopetus ja opetuksen eriyttäminen ja monipuolisempi allastilojen käyttö. Opetussisältöjen tarkentaminen terveystiedon opetussisältöjen kanssa.

Kaupunginhallitus 10.2.2025 § 12

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan vs. apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Reija Frimanin, Anu Hallin ja Hanna Holmberg-Soton sekä 24 muun valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että kaupunginhallitus jätti asiaan seuraavan yhteisen pöytäkirjalausuman:

”Uuden uimahallin rakentaminen on syytä saada mukaan päivitettävään liikuntapaikkasuunnitelmaan.”

Liitteet:

- Allekirjoitettu Reija Frimanin, Anu Hallin ja Hanna Holmberg-Soton sekä 24 muun valtuutetun aloite koulujen uimaopetuksen lisäämistarpeen selvittämiseksi

Täytäntöönpano: lakiasiat- ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

varhaiskasvatuksen asiantuntija Tiina-Liisa Åkerfelt, puh. +358405864893,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

perusopetuksen aluepäällikkö Merja Kuokka, puh. +358 50 312 1912, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

liikuntapäällikkö Anton Ahonen, puh. +358 40 620 2897, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

liikunnansuunnittelija Mila Sjöblom, puh. +358 40 183 6113, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

liikunnansuunnittelija Ville Vahtola, puh. +358 40 511 6274, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloite koulujen uimaopetuksen lisäämistarpeen selvittämiseksi Vantaalla Suomessa uimataidon oppiminen kuuluu perusopetuksessa opetettaviin taitoihin. Vantaalla uimaopetusta järjestetään esiopetusikäisille sekä perusopetuksen 1–4-luokkalaisille oppilaille. Esiopetusryhmät käyvät uimassa lukuvuoden aikana 2–3 kertaa, 1–4 luokkalaiset oppilaat neljä kertaa. Valtakunnallisen selvityksen mukaan uimataitoisten 12-vuotiaiden määrä on Suomessa laskenut selvästi. Kun vuonna 2016 uimataidon hallitsi 76 % kuudesluokkalaisista, vuonna 2022 luku oli enää vain 55 % (Uimataitotutkimus 2022). Lasten uimataidon heikentymisen arvioidaan johtuvan muun muassa pandemian aiheuttamasta osaamisvajeesta sekä kehoon liittyvistä epävarmuuksista. Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan tärkeimpiä tehtäviä. Vesi on erinomainen ja monipuolinen liikuntaympäristö ja soveltuu lähes kaikille. Lisäksi uiminen on edullinen ja ympärivuotinen harrastus, joka on useimpien saatavilla. Me allekirjoittaneet esitämme, että Vantaan kaupunki selvittää koulujen uimaopetuksen riittävyden ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin uimaopetuksen lisäämiseksi Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton (SUH) tavoitteiden mukaisesti. Tämän tärkeän kansalaistaidon vahvistamisen tavoitteena on lisätä uimataitoisten määrää Vantaalla ja ennaltaehkäistä hukkumiskuoolemia. <i>Lisätietoja:</i> https://suh.fi/toiminta/uimaopetus/koulujen-uinninopetus/ https://suh.fi/wp-content/uploads/2023/06/Uimataitotutkimus_2022_Selvitys_kuudesluokkalaisten_ja_esikoululaisten_uimataidosta_seka_koronapandemian_vaikutuksista_koulujen_uinninopetukseen.pdf	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset <u>Aloitteen tekijän nimi:</u> Reija Friman (vihr.) Anu Hall (sd.) Hanna Holmberg-Soto (RKP) <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Vaula Norrena 2. Patrik Karlsson 3. Faysal Abdi 4. Tuire Kaimio 5. Juha Järä 6. Ida Tamminen 7. Matilda Stirkkinen 8. Tuomas Mutanen 9. Funda Demiri 10. Hanna Valtanen 11. Maija Rautavaara 12. Sirkka-Liisa Kähärä 13. Pirkko Letto 14. Minttu Sillanpää 15. Tiina Tuomela 16. Marjo Vacker 17. Nina Nummela 18. Eva Tawasoli 19. Mari Hynninen 20. Pirjo Luokkala
---	--

	21. Eeva Tikkanen 22. Sirpa Siru Kauppinen 23. Minna Heikkinen 24. Eve Rämö

13 § **Vastaus Mikko Viilon ja 31 muun valtuutetun aloitteeseen asukasosallisuus koulu- ja päiväkotipihojen suunnitteluun**

VD/3213/00.02.00.03/2024

TeA/PW/ST/HH/MS/EA-K/KM/MT/JR

Mikko Viilo sekä 31 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

” Kun kaavoitamme alueita tai suunnitellemme katuja tai puistoja, töihin sisältyy Maankäyttö- ja rakennuslain mukainen vuorovaikutus. Sen vaiheita ovat mm. asukastilaisuudet, työn asettaminen nähtäville ja mahdollisuus muistutuksen jättämiseen. Mieliapiteiden suuri määrä erityisesti kaavoissa ja puistosuunnitelmissa osoittaa asukkaiden osallistumisen halun.

Kun suunnitellemme koulujen tai päiväkotien pihoja, mitään edellä mainitusta vuorovaikutuksista ei esiinny. Pihasuunnitelmia ei ole kohteiden kaavoissa tai hankesuunnitelmissa, ja näin ollen edes luottamuselimet eivät pääse vaikuttamaan niihin. Kontrasti puistosuunnitteluun on räikeä – siinä osallistetaan asukkaita ja kaupunkitilalautakunta hyväksyy tarkan suunnitelman.

Tämä aloite esittää, että koulujen ja päiväkotien pihojen suunnittelussa osallistetaan asukkaita, esim. samankaltaisin menetelmin kuin puistosuunnittelussa. Oleellisimpia vaiheita olisivat mieliapiteiden keräys ennen suunnittelua, suunnitelman nähtävilläolo ja hyväksyntä asianmukaisessa elimessä.

Koulujen ja päiväkotien pihat ovat isoja puistoja, jotka ovat tärkeitä lapsille ja iltaisin kaikkien käytössä. On epä johdonmukaista, että niiden suunnitelmat on rajattu julkisuuden ja demokraattisen vaikuttamisen ulkopuolelle.”

Kaupunginvaltuusto 22.4.2024 § 14

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Mikko Viilon ja 31 muun valtuutetun aloite asukasosallisuus koulu- ja päiväkotipihojen suunnitteluun

Kiinteistöt ja tilat sekä kasvatuksen ja oppimisen palvelualueet toteavat vastauksenaan seuraavaa:

Pihojen suunnittelu ja rakentaminen uudisrakennuskohteissa liittyy kiinteästi toimitilahankkeiden ja rakennusten suunnitteluun, eikä niitä käsitellä erillisinä puistojen ja katujen rakentamiseen verrattavissa olevina hankkeina. Koulujen ja päiväkotien pihat ovat osa oppis- tai päiväkotiympäristöä, jossa asiakkuus on ensisijaisesti kasvatuksen ja oppimisen toimialalla ja pihojen ensisijaisina käyttäjinä ovat ko. koulujen oppilaat ja päiväkotien lapset. Pihakorjausten lähtökohtana on olemassa olevat puitteet, tekniset korjaustarpeet ja nykyisten käyttäjien toiminnalliset muutostarpeet.

Tämän vuoksi osallistaminen sekä koulujen ja päiväkotien suunnittelu- ja toteutusvaiheessa on ensisijaisesti kasvatuksen ja oppisen toimialan vastuulla. Osallistamisesta hankkeiden eri vaiheissa on laadittu oppaat ja prosessikuvaukset kaupunkiympäristön sekä kasvatuksen ja oppimisen toimialojen yhteistyönä.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala vastaa kohteiden osallisuussuunnitelmien laatimisesta. Osallisuussuunnitelmassa määritellään, missä laajuudessa ja missä kohderyhmässä osallisuustoimet toteutetaan. Ensisijaisesti kohteissa osallistetaan kohteen käyttäjiä, kuten lapsia, oppilaita, henkilökuntaa ja huoltajia. Vantaan kaupunki on kehittänyt lasten ja nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia aktiivisesti jo useamman vuoden ajan. Lasten ja Nuorten Vantaa-toimintaohjelma aloitettiin vuonna 2010 ja nykyisin sen nimi on Lapset ja nuoret ympäristönsä rakentajina. Lisätietoa löytyy osoitteesta [Lapset ja nuoret ympäristönsä rakentajina | Vantaa](#)

Uudisrakennuskohteissa toteutetaan pääsääntöisesti laajempi kysely, jossa kerätään myös muiden alueen asukkaiden toiveita ja näkemyksiä pihan suhteen. Nämä kyselyt julkaistaan osallistuvavantaa.fi sivustolla.

Piha-alueiden suunnittelua ohjaavat koulusuunnitteluohje, koulun pedagoginen suunnitelma tai päiväkotisuunnitteluohje, tarveselvitykset ja hankesuunnitelma-asiakirja sekä osallisuussuunnitelman mukaiset osallisuustoimet. Suunnittelun perusteet ja ohjaavat dokumentit ovat avoimna demokraattiselle päätöksenteolle lautakuntien ja kaupunginhallituksen käsittelyssä hallintosäännön määrittelemällä tavalla.

Pihasuunnitelmat laaditaan ja hyväksytään pääsääntöisesti uudisrakennus- ja perusparannushankkeiden rakennussuunnitelmien yhteydessä.

Kaupunginhallitus 18.11.2024 § 23

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään:

- a) antaa Mikko Viilolle ja 31 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Merkittiin, että kaupunginhallitus jätti asiaan seuraavan yhteisen pöytäkirjalausuman:

”Kaupunginhallitus edellyttää vastaukseen selvitystä keinoista, joilla koulujen ja päiväkotien pihojen suunnitellussa lisätään asukkaiden osallistamista.”

Kiinteistöt ja tilat, kasvatuksen ja oppimisen sekä liikunnan palvelualueet toteavat vastauksenaan seuraavaa:

Pihojen suunnittelu ja rakentaminen uudisrakennuskohteissa liittyy kiinteästi toimitilahankkeiden ja rakennusten suunnitteluun, eikä niitä käsitellä erillisinä puistojen ja katujen rakentamiseen verrattavissa olevina hankkeina. Pihasuunnitelmat laaditaan ja hyväksytään pääsääntöisesti uudisrakennus- ja perusparannushankkeiden rakennussuunnitelmien yhteydessä. Koulujen ja päiväkotien pihat ovat osa oppimis- tai päiväkotiympäristöä, jossa asiakkuus on ensisijaisesti kasvatuksen ja oppimisen toimialalla ja pihojen ensisijaisina käyttäjinä ovat ko. koulujen oppilaat ja päiväkotien lapset. Pihakorjausten lähtökohtana on olemassa olevat puitteet, tekniset korjaustarpeet ja nykyisten käyttäjien toiminnalliset muutostarpeet.

Tämän vuoksi osallistaminen koulujen ja päiväkotien suunnittelu- ja toteutusvaiheessa on ensisijaisesti kasvatuksen ja oppimisen toimialan vastuulla. Osallistamisesta hankkeiden eri vaiheissa on laadittu oppaat ja prosessikuvaukset kaupunkiympäristön sekä kasvatuksen ja oppimisen toimialojen yhteistyönä.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala vastaa kohteiden osallisuussuunnitelmien laatimisesta. Osallisuussuunnitelmassa määritellään, missä laajuudessa ja missä kohderyhmässä osallisuustoimet toteutetaan. Ensisijaisesti kohteissa osallistetaan kohteen käyttäjiä, kuten lapsia, oppilaita, henkilökuntaa ja huoltajia. Vantaan kaupunki on kehittänyt lasten ja nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia aktiivisesti jo useamman vuoden ajan. Lasten ja Nuorten Vantaa-toimintaohjelma aloitettiin vuonna 2010 ja nykyisin sen nimi on Lapset ja nuoret ympäristönsä rakentajina. Lisätietoa löytyy osoitteesta [Lapset ja nuoret ympäristönsä rakentajina | Vantaa](#). Osallisuuden menetelmät vaihtelevat kohteen ja tarkoituksen mukaan ja ne sovitaan käyttäjien ja suunnitteluryhmän kanssa. Menetelmiä ovat esimerkiksi työpajat, kyselyt, havainnointikävelyt, pihapolut ja taidelähtöiset menetelmät.

Uudisrakennuskohteissa ja aina, kun on mahdollista, toteutetaan lähialueen asukkaille ja huoltajille avoin kysely, jossa kartoitetaan asukkaiden ja iltakäyttäjien toiveita liittyen pihoihin ja niiden toiminnallisiin. Kyselyt löytyvät kootusti osoitteesta osallistuvavantaa.fi. Kyselylinkkejä jaetaan julisteiden, koulujen Wilma-viestien ja päiväkotien sähköpostilistojen kautta. Kyselyjä jaetaan myös Vantaan kaupungin alueellisissa uutiskirjeissä. Kyselylinkkejä jaetaan myös alueiden Facebook Puskaradioissa. Mahdollisuuksien mukaan käytetään myös asukasyhdistyksiä ja järjestöjä viestin jakamisessa. Viimeisen kahden vuoden aikana tehtyjen asukaskyselyiden vastaajamäärät ovat nousseet, koska kyselyjen jakelukanavia on monipuolistettu. Erityisesti iltakäyttäjiä, huoltajia ja lähialueen asukkaita on tavoitettu paremmin kuin ennen.

Liikunnan palvelualue on toteuttanut yhteistyössä toimitilajohtamisen ja kasvatuksen ja oppimisen kanssa systemaattista käyttäjien osallistamista koulujen pihojen perusparannuksien pihasuunnittelussa vuodesta 2016 lähtien, jonka jälkeen päiväkodit ovat tulleet mukaan vuonna 2020. Koulujen (Osallistava pihaprojekti 2021, Vantaan Liikkuva koulu) ja päiväkotien (Osallisuusmalli Vantaan Liikkuva päiväkoti, 2021) osallistamiseen on luotu mallit, jotka pohjautuvat Vantaan kaupungin Lasten ja nuorten osallisuusoppaisiin 1 ja 2.

Tarkoituksena mallien avulla on saada käyttäjiltä relevanttia tietoa, jota voidaan hyödyntää pihaparannusten yhteydessä. Osallistaminen tuo suunnittelijoille tärkeää tietoa sekä toimii myös viestintäkeinona alueen asukkaille tulevasta pihaprojektista. Koulujen ja päiväkotien osallisuusmallien kautta on myös osallistettu alueen asukkaita mukaan suunnitteluun. Liikunnan palvelualue on toteuttanut myös kyselyitä kuntalaisille lähiliikuntapaikka suunnittelun yhteyksissä.

Kasvatuksen ja oppimisen osallisuusasiantuntijoiden vastuulla on huolehtia kohteiden ensisijaisten käyttäjien, kuten lasten, nuorten ja henkilökunnan tarpeiden ja toiveiden kuuleminen pihahankkeissa.

Lähialueen asukkaiden osallistamista toteutetaan muun osallisuustyön ohessa. Nykyisillä resursseilla ei pystytä laajentamaan osallisuuden kohderyhmää muihin asukkaisiin edellä mainitun lähialueen asukkaiden osallistamistyön lisäksi.

Piha-alueiden suunnittelua ohjaavat koulusuunnitteluohje, koulun pedagoginen suunnitelma tai päiväkotisuunnitteluohje, tarveselvitykset ja hankesuunnitelma-asiakirja sekä osallisuussuunnitelman mukaiset osallisuustoimet. Suunnittelun perusteet ja ohjaavat dokumentit ovat avoimna demokraattiselle päätöksenteolle lautakuntien ja kaupunginhallituksen käsittelyssä hallintosäännön määrittelemällä tavalla.

Kaupunginhallitus 10.2.2025 § 13

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Mikko Viilolle ja 31 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Mikko Viilon ja 31 muun valtuutetun aloite asukasosallisuus koulu- ja päiväkotipihojen suunniteluun

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Muutoksenhaku- ja valituskielto

Lisätiedot:

tilakeskusjohtaja Pekka Wallenius, puh. 040 749 2592, [etunimi.sukunimi\(at\)vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi)
palveluverkkoasiantuntija Satu Turunen, 043 827 1740, [etunimi.sukunimi\(at\)vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi)
palveluverkkoasiantuntija Hannu Haarala, 050 302 9750, [etunimi.sukunimi\(at\)vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi)
osallisuusasiantuntija Karoliina Mutanen, 040 589 2731, [etunimi.sukunimi\(at\)vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi)
osallisuusasiantuntija Ellinoora Ala-Karvia, [etunimi.sukunimi\(at\)vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi)
pihavastaava Marika Suotula, 043 827 1754, [etunimi.sukunimi\(at\)vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi)
liikunnansuunnittelija Jani Raivio, 040 840 1945, [etunimi.sukunimi\(at\)vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Asukasosallisuus koulu- ja päiväkotipihojen suunnitteluun Kun kaavoitamme alueita tai suunnittelemme katuja tai puistoja, töihin sisältyy Maankäyttö- ja rakennuslain mukainen vuorovaikutus. Sen vaiheita ovat mm. asukastilaisuudet, työn asettaminen nähtäville ja mahdollisuus muistutuksen jättämiseen. Mielenpitojen suuri määrä erityisesti kaavoissa ja puistosuunnitelmissa osoittaa asukkaiden osallistumisen halun. Kun suunnittelemme koulujen tai päiväkotien pihoja, mitään edellämäinistä vuorovaikutuksista ei esiinny. Pihasuunnitelmia ei ole kohteiden kaavoissa tai hankesuunnitelmissa, ja näin ollen edes luottamuselimet eivät pääse vaikuttamaan niihin. Kontrasti puistosuunnitteluun on räikeä – siinä osallistetaan asukkaita ja kaupunkitilalautakunta hyväksyy tarkan suunnitelman. Tämä aloite esittää, että koulujen ja päiväkotien pihojen suunnittelussa osallistetaan asukkaita, esim. samankaltaisin menetelmin kuin puistosuunnittelussa. Oleellisimpia vaiheita olisivat mielenpitojen keräys ennen suunnittelua, suunnitelman nähtävilläolo ja hyväksyntä asianmukaisessa elimessä. Koulujen ja päiväkotien pihat ovat isoja puistoja, jotka ovat tärkeitä lapsille ja iltaisin kaikkien käytössä. On epä johdonmukaista, että niiden suunnitelmat on rajattu julkisuuden ja demokraattisen vaikuttamisen ulkopuolelle. 22.4.2024	Aloitteen tekijän nimi: <i>Mikko Viilo</i> Aloitteen allekirjoittajat: 1. Milad Dehghan 2. Mika Kasonen 3. Vaula Norrena 4. Juha Järä 5. Eeva Tikkanen 6. Juha Suoniemi 7. Paula Lehmuskallio 8. Tiina Tuomela 9. Pirjo Luokkala 10. Kai-Ari Lundell 11. Niilo Kärki 12. Markku Weckman 13. Marjo Vacker 14. Minna Heikkinen 15. Hanna Valtanen 16. Maija Rautavaara 17. Tuire Kaimio 16. Susanna Kaiju 17. Reija Friman 18. Anitta Orpana 19. Minttu Sillanpää 20. Jussi Saramo 21. Sirpa Siru Kauppinen 22. Funda Demiri 23. Eva Tawasoli 24. Eve Rämö 25. Faysal Abdi 26. Minna Erkkilä 27. Heli Hakala 28. Ida Tamminen 29. Naima EL Issaoui 30. Pirkko Letto 31. Anssi Aura

14 §

Vastaus Ida Tammisen ja Tuomas Mutasen sekä 25 muun valtuutetun aloite varhaiskasvatuksen yksiköiden koon vaikutusten selvittämiseksi Vantaalla

VD/4100/00.02.00.03/2024

KK/TeA/MY/T-LÅ/ST/VT/MT/T-LÅ/VT/MT

Ida Tamminen ja Tuomas Mutanen sekä 25 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Viime vuosina Vantaalla on ollut trendinä rakentaa yhä suurempia päiväkoteja. Kuitenkin viimeaikaiset uutiset erityisesti Espoosta ja Helsingistä kertovat, että suurimpiin päiväkoteihin on vaikea houkutella työntekijöitä, ja rekrytoitujen varhaiskasvatusopettajien ja lastenhoitajien vaihtuvuus on suurta. Tästä syystä Vantaan tulisi selvittää tiiviissä yhteistyössä varhaiskasvatushenkilöstön kanssa, kuinka päiväkotien koko vaikuttaa työvoiman veto- ja pitovoimaan.

Myös päiväkotien koon vaikutusta varhaiskasvatuksen toimintaan tulee arvioida yhdessä henkilöstön kanssa. On tärkeää tutkia, kuinka laadukkaasti eri kokoiset päiväkodit mahdollistavat eri toimintoja, ja kuinka päiväkodin koko vaikuttaa ulkoilun järjestämiseen.

Lisäksi on selvitettävä, mikä olisi optimaalinen päiväkodin tontin ja rakennetun kerros-pinta-alan suhde, jotta ulkoilumahdollisuudet olisivat mahdollisimman helppo järjestää.

Suuret päiväkodit keräävät lapsia entistä laajemmilta alueilta, mikä voi vaikuttaa vanhempien päivittäisiin kuljetusmatkoihin. Paitsi, että kuljetusetäisyydet vaikuttavat perheiden jaksamiseen ja arjen sujuvuuteen, niillä on myös suora vaikutus syntyneisiin liikenteen päästöihin. Vantaan pyrkiessä hillitsemään liikenteen päästöjä on tärkeää, että palvelut ovat helposti saavutettavissa. Onkin tarpeen selvittää, kuinka päiväkotien koko vaikuttaa liikenteen määrään ja päästöihin.

Vantaalla on jo vuosia ollut pula päiväkodeille sopivista Y-tonteista. Y-tonttien määrä ei kuitenkaan saa ohjata päiväkotien kokoa, vaan päinvastoin. Kaavoituksen on huolehdittava riittävästä määrästä riittävän kokoisia Y- tontteja, jotta niitä riittää optimaalisen kokoisille päiväkodeille. Tämän aloitteen esittämän selvityksen tarkoituksena on määrittää Vantaan olosuhteisiin optimaalinen päiväkodin koko.

Esitämme, että kaupunki ryhtyy seuraaviin toimenpiteisiin:

1. Selvittää päiväkotien koon vaikutukset työvoiman vetovoimaan ja pitovoimaan.
2. Tutkia päiväkotien koon vaikutukset varhaiskasvatuksen toimintoihin ja ulkoilumahdollisuuksien järjestämiseen.
3. Arvioida päiväkotien koon vaikutukset liikenteen määrään ja päästöihin.
4. Varmistaa riittävä määrä riittävän kokoisia Y-tontteja optimaalisen kokoisille päiväkodeille kaavoituksessa.

Näillä toimenpiteillä voimme varmistaa, että Vantaan varhaiskasvatus vastaa niin lasten, vanhempien kuin työntekijöiden tarpeisiin parhaalla mahdollisella tavalla.”

Kaupunginvaltuusto 20.5.2024 § 21

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Ida Tammisen ja Tuomas Mutasen sekä 25 muun valtuutetun aloite varhaiskasvatuksen yksiköiden koon vaikutusten selvittämiseksi Vantaalla

Kasvatuksen ja oppimisen ja kaupunkiympäristön toimiala toteavat vastauksenaan seuraavaa:

1. Päiväkotien koon vaikutukset työvoiman vetovoimaan ja pitovoimaan.

Virallista selvitystä isojen päiväkotien rekrytointihaasteista ei ole Vantaalla tehty. Massarekrytoinnissa hyödynnettyä vakanssitaulukkoa arvioidessa isot tai pienet yksiköt eivät suhteessa eroa saatavuushaasteissaan. Avoimien hakemusten ja massarekrytoinnin yhteydessä ei ole tullut merkittävästi esiin toiveita työllistyä isoon tai pieneen yksikköön. Henkilöt, jotka ovat esittäneet toiveen, ovat tuoneet esiin toivovansa työllistyvänsä pieneen yksikköön, mutta näitä henkilöitä on tullut avoimessa ja massarekrytoinnissa esiin vain muutamia.

Toimiala ei pidä erillistä henkilöstökyselyä tarkoituksenmukaisena, koska henkilöstön hyvinvoinnista on saatavilla tietoa Kunta10 kyselystä, joka toteutetaan joka toinen vuosi. Lisäksi päiväkodin johtajien perustehtävään kuuluu työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen ja sen seuraaminen. Toimintayksiköissä on säännöllisiä rakenteita tämän varmistamiseksi.

Isoissa yksiköissä on määrällisesti enemmän henkilöstöä, jolloin henkilöstöön mahtuu myös enemmän erilaisia osaajia. Suurissa päiväkodeissa on laajempi kirjo erikoistuneita ammattilaisia ryhmässä työskentelevien lisäksi. Isoissa päiväkodeissa on usein esimerkiksi oma laaja-alainen erityisopettaja, joka tukee henkilöstön työtä. Myös mahdolliset sijaisjärjestelyt on helpompi hoitaa päiväkodin sisäisillä järjestelyillä isommissa päiväkodeissa.

2. Päiväkotien koon vaikutukset varhaiskasvatuksen toimintoihin ja ulkoilumahdollisuuksien järjestämiseen.

Suureen päiväkotiin sijoitetaan lapsia suuremmalta alueelta. Jos sosioekonomisesti erityyppisten pienalueiden välillä on riittävän suuri päiväkoti, päiväkodin asiakaspohja monipuolistuu. Tällä on merkitystä alueiden eriarvoistumisen näkökulmasta. Yksittäistä pienaluetta palvelevassa pienemmässä päiväkodissa alueellinen segregaatio voi näkyä lasten taustojen eriytymisenä. Eriarvoistumisen lisäksi näkökulmana on myös kielen oppiminen. Vantaalla on suuria eroja vieraskielisten lasten sijoittumisessa alueittain. Jos päiväkodit ovat kooltaan pieniä, erot korostuvat. Suomen kielen oppimisen näkökulmasta vieraskielisten lasten tasaisempi sijoittuminen on keskeistä. Lisäksi moninaisuudesta hyötyvät

kielitaustasta riippumatta kaikki lapset. Yhteiskunnassa on tärkeä oppia toimimaan erilaisten ihmisten kanssa, erilaisissa sosiaalisissa ja kulttuurisissa ympäristöissä.

Riittävän suuri päiväkodin koko vähentää lapsen opinpolun näkökulmasta ylimääräisten siirtymien riskiä. Pieniin päiväkoteihin ei aina ole mahdollista sijoittaa esiopetusta, jolloin lapset joutuvat siirtymään esiopetusvuodeksi toiseen toimipisteeseen. Tällöin myös sisarusten saattaminen useampaan päiväkotiin voi vaikeuttaa perheiden arjen sujuvuutta. Suuremmissa taloissa on pääsääntöisesti aina esiopetusta. Suurempien toimipaikkojen kohdalla myös sisarukset saadaan usein sijoitettua samaan paikkaan. Esi- ja alkuopetuksen toiminnallista yhteistyötä vastaavasti sujuvoittaa, kun koululla on useiden yhteistyöpäiväkotien sijasta kumppanina hallittava määrä esiopetuksen järjestämispaikkoja.

Ulkoilumahdollisuuksien kannalta niin pihasuunnittelulla kuin pihan käytön pedagogiikalla on merkitystä. Pihasuunnittelussa noudatetaan Vantaan päiväkotisuunnitteluohjeen pihakortteja, jotka perustuvat RT-kortteihin. Pihasuunnittelussa osallisuusasiantuntijat osallistavat uudis- ja peruskorjauskohteissa hankkeen mukaan alueen asukkaita, päiväkodin johtajaa, henkilöstöä ja lapsia sekä lasten vanhempia. Heidän toiveitaan ja ideoitaan kuunnellaan budjetin suomissa raameissa, mutta pihakortit pitävät huolen, että perustoiminnot tulevat jokaisen päiväkodin pihamaalle ja että pihan koko on suhteessa sitä käyttävien lasten määrään. Osallisuuskoordinaattorit ja liikuntapalvelukoordinaattorit osallistavat näitä tahoja sovitusti hankkeissa.

Päiväkodin toiminnan käynnistyessä tilojen ja pihan käyttö tarkentuu ja erilaisin porrastuksin lasten määrä pysyy maltillisena. Suuremmissa päiväkodeissa voi olla useita yhteisiä oppimisympäristöjä, esimerkiksi liikunta- tai taidetilat, jotka rikastuttavat varhaiskasvatuksen toimintaa. Keskeistä on myös, että oppimisympäristöt laajenevat päiväkodin pihan ja ryhmätilojen ulkopuolelle mm. lähiluontoon, kirjastoon ja kulttuuritiloihin.

1. Päiväkotien koon vaikutukset liikenteen määrään ja päästöihin.

Pienet päiväkotiyksiköt ja tiheä päiväkotiverkko mahdollistavat teoriassa parhaalla mahdollisella tavalla jalan ja polkupyörällä saapumisen. Pieniin päiväkoteihin ei aina ole mahdollista sijoittaa esiopetusta, jolloin lapset joutuvat siirtymään esiopetusvuodeksi toiseen toimipisteeseen. Tällöin myös sisarusten saattaminen useampaan päiväkotiin voi vaikeuttaa perheiden arjen sujuvuutta. Käytännössä päiväkotipaikkaa ei myöskään aina voida taata lähimmästä yksiköstä. Siksi päiväkotien sijoittuminen hyvin joukkoliikenteellä saavutettavalle paikalle on tavoiteltavaa päiväkotiverkoston tiheydestä riippumatta.

Iso päiväkoti tuottaa ympäristöönsä enemmän liikennettä kuin pieni, mutta suhteessa kokonaisliikenteen määrään tämä ei ole yleensä merkittävä tekijä. Erityisesti suurimmat yksiköt tulisi pyrkiä sijoittamaan keskeisesti tiiviiseen kaupunkirakenteeseen hyvien joukkoliikenteen yhteyksien varrelle, jolloin mahdollistetaan päästötön liikkuminen mahdollisimman laajemmalle joukolle perheitä ja muita käyttäjiä (mm. työntekijät). Ison päiväkotiyksikön hyvällä sijainnalla ja saavutettavuudella voidaan kompensoida pienempien yksiköiden tiiviimmän verkoston tuomia etuja.

2. Riittävä määrä riittävän kokoisia Y-tontteja optimaalisen kokoisille päiväkodeille kaavoituksessa.

Tärkeinä lähtökohtina päiväkotitonttien kaavoittamiselle ovat päiväkotiverkkoselvitys sekä vuosittain laadittava toimitilainvestointiohjelma. Näiden lähtökohtana on varhaiskasvatuksen palvelutarve, nykyisen päiväkotiverkon kunto, tarkoituksenmukaisuus ja toimivuus sekä väestöennusteen mukainen

lasten määrän muutos. Päiväkotiverkkoselvityksen sekä toimitilainvestointiohjelman mukaiset päiväkotihankkeet siirtyvät kaavoitusohjelmaan ja sieltä asemakaavahankkeiksi.

Uusilla laajoilla suunnittelualueilla, jotka eivät kaupunkisuunnittelun pitkän aikajänteen vuoksi vielä ole mukana 10 vuoden väestöennusteessa, on varhaiskasvatuksen tarpeiden mitoittamista arvioitu kaavoitettavaan asumisen kerrosalaan perustuvan asukasmäärän perusteella. Kaupunkitasoisesti melko hyvin paikkansapitävä suhdeluku päiväkotikäisten määrästä on 10 % koko asukasmäärästä. Näillä alueilla palveluiden sijoittaminen osaksi kaupunkirakennetta on tärkeä osa kaavaratkaisua.

Viime vuosina kasvaneet varhaiskasvatuksen yksikkökoot ovat haastaneet aiemmin kaavoitetun yleisten palveluiden tonttivarannon soveltuvuuden päiväkodeille. Päiväkodin yksikkökoon kasvattaminen edellyttää entistä laajempia tontteja RT-korttien ohjeellisen mitoituksen mukaisen piha-alueen sekä riittävän saattoliikenteen tilantarpeen mahdollistamiseksi. Käytännössä isot yksiköt eivät mahdu kaupunkirakenteessa jo sijaitseville päiväkotitonteille tai aiemmin asemakaavoitetuille yleisten palveluiden tonteille. Samalla harventuva päiväkotiverkko johtaa siihen, että yksiköt olisi saavutettavuuden näkökulmasta pyrittävä sijoittamaan keskeisesti ja hyvien joukkoliikenneyhteyksien varsille. Nämä seikat ovat vaikeuttaneet sijoittumispaikan löytämistä investointiohjelman mukaisille päiväkotihankkeille.

Kaupunginhallitus 2.12.2024 § 24

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Ida Tammiselle ja Tuomas Mutaselle sekä 25 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Kasvatuksen ja oppimisen ja kaupunkiympäristön toimialat toteavat vastauksenaan seuraavaa:

Päiväkotien koon vaikutukset varhaiskasvatuksen laatuun sekä työvoiman veto- ja pitovoimaan

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus Karvi on koonnut yhteen varhaiskasvatuksen laadun indikaattorit (Karvi 2018). Laadun indikaattorit kuvaavat tiivistetysti laadukasta ja tavoiteltavaa varhaiskasvatusta suomalaisessa toimintaympäristössä. Indikaattorit on johdettu varhaiskasvatuslaista, varhaiskasvatussuunnitelman perusteista sekä kansallisesta ja kansainvälisestä tutkimuksesta varhaiskasvatuksen laadun keskeisistä tekijöistä. **Laadun indikaattorit eivät sisällä kuvauksia optimaalisesta varhaiskasvatuksen yksikkökoosta.** Laadun näkökulmasta tilojen terveellisyys ja toiminnallisuus luovat laadukkaan oppimisympäristön fyysiset lähtökohdat. Laadukasta varhaiskasvatusta voidaan siis toteuttaa hyvin eri kokoisissa toimipaikoissa. Toisaalta tilojen toiminnallisuuteen ei yksin takaa laadukasta pedagogiikkaa. Pedagoginen suunnittelu ratkaisee sen, millaista toiminta on ja millaisena lapset toiminnan tiloissa kokevat. (ks. Karvi 2018.)

Yhtenä merkittävänä varhaiskasvatuksen laadun tekijänä on henkilöstörakenne ja varhaiskasvatukselle varatut resurssit. Keskeistä on, että resurssit suunnataan siten, että varhaiskasvatukselle asetetut tavoitteet toteutuvat ja lasten pysyvät vuorovaikutussuhteet henkilöstön ja vertaisten kanssa voidaan mahdollisimman hyvin turvata. Lisäksi varhaiskasvatuksessa on tärkeää hyödyntää eri ammattiryhmien osaamista osana varhaiskasvatustyön kokonaisuutta. (Karvi 2018.) Näihin laadun tekijöihin peilattuna riittävän suurissa toimipaikoissa on pieniin nähden monia etuja. Isoissa yksiköissä on määrällisesti enemmän henkilöstöä, jolloin henkilöstöön mahtuu myös enemmän erilaisia osaajia. Suurissa päiväkodeissa on laajempi kirjo erikoistuneita ammattilaisia, kuten kehittäjäopettajia ja kehittäjäsosionomeja, ryhmässä työskentelevien lisäksi. Isoissa päiväkodeissa on usein esimerkiksi oma laaja-alainen erityisopettaja, joka tukee henkilöstön työtä. Lähijohtamisen kannalta on tarkoituksenmukaisempaa, jos henkilöstö on useamman toimipaikan sijasta samassa rakennuksessa. Vastaavasti työvuorosuunnittelu ja mahdolliset sijaistamisjärjestelyt päiväkodin sisällä on helpompi hoitaa suuremmissa toimipaikoissa. Pienten yksiköiden etuna puolestaan voi olla henkilöstön ja perheiden kokemukset toimipaikan kodinomaisuudesta ja ihmisten tuttuudesta. Tällaista tarjontaa Vantaalla on monessa yksityisessä päiväkodissa.

Virallista selvitystä isojen päiväkotien rekrytointihaasteista ei ole Vantaalla tehty. Massarekrytoinnissa hyödynnettyä vakanssitaulukkoa arvioidessa isot tai pienet yksiköt eivät suhteessa eroa saatavuushaasteissaan. Avoimien hakemusten ja massarekrytoinnin yhteydessä ei ole tullut merkittävästi esiin toiveita työllistyä isoon tai pieneen yksikköön. Henkilöt, jotka ovat esittäneet toiveen, ovat tuoneet esiin toivovansa työllistyvänsä pieneen yksikköön, mutta näitä henkilöitä on tullut avoimessa ja massarekrytoinnissa esiin vain muutamia. Myöskään tuoreita henkilöstötutkimus Kunta 10 -tuloksia (2024) tarkasteltaessa yksikkökoolla ei näytä olevan selvää vaikutusta tuloksiin. Yli 110 lasta käsittävien toimipaikkojen yksiköitä sijoittuu niin parhaimman kuin heikoimman neljänneksen sijoituksille. Enemmistö näiden toimipaikkojen tuloksista osuu kuitenkin tulosten keskivaiheille. Alle 80 lasta käsittävien toimipaikkojen yksiköt sijoittuvat vastaavasti keskivaiheille ja pieni osa heikoimpaan neljännekseen. Parhaimman neljänneksen joukkoon ei sen sijaan tuloksillaan yllä yksikään pienempi toimipaikka.

Päiväkotien koon vaikutukset varhaiskasvatuksen toimintoihin ja ulkoilumahdollisuuksien järjestämiseen

Suureen päiväkotiin sijoitetaan lapsia suuremmalta alueelta. Jos sosioekonomisesti erityyppisten pienalueiden välillä on riittävän suuri päiväkoti, päiväkodin asiakaspohja monipuolistuu. Tällä on merkitystä alueiden eriarvoistumisen näkökulmasta. Yksittäistä pienaluetta palvelevassa pienemmässä päiväkodissa alueellinen segregatio voi näkyä lasten taustojen eriytymisenä. Eriarvoistumisen lisäksi näkökulmana on myös kielen oppiminen. Vantaalla on suuria eroja vieraskielisten lasten sijoittumisessa alueittain. Jos päiväkodit ovat kooltaan pieniä, erot korostuvat. Suomen kielen oppimisen näkökulmasta vieraskielisten lasten tasaisempi sijoittuminen on keskeistä. Lisäksi moninaisuudesta hyötyvät kielitaustasta riippumatta kaikki lapset. Yhteiskunnassa on tärkeä oppia toimimaan erilaisten ihmisten kanssa, erilaisissa sosiaalisissa ja kulttuurisissa ympäristöissä.

Riittävän suuri päiväkodin koko vähentää lapsen opinpolun näkökulmasta ylimääräisten siirtymien riskiä. Pieniin päiväkoteihin ei useinkaan ole mahdollista sijoittaa esiopetusta, jolloin lapset joutuvat siirtymään esiopetusvuodeksi toiseen toimipisteeseen. Tällöin myös sisarusten saattaminen useampaan päiväkotiin voi vaikeuttaa perheiden arjen sujuvuutta. Suuremmissa taloissa on pääsääntöisesti aina esiopetusta. Suurempien toimipaikkojen kohdalla myös sisarukset saadaan usein sijoitettua samaan paikkaan. Esi- ja

alkuopetuksen toiminnallista yhteistyötä vastaavasti sujuvoittaa, kun koululla on useiden yhteistyöpäiväkotien sijasta kumppanina hallittava määrä esiopetuksen järjestämispaikkoja.

Ulkoilumahdollisuuksien kannalta niin pihasuunnittelulla kuin pihan käytön pedagogiikalla on merkitystä. Pihasuunnittelussa noudatetaan Vantaan päiväkotisuunnitteluohjeen pihakortteja, jotka perustuvat valtakunnallisiin RT-kortteihin. Pihasuunnittelussa osallisuusasiantuntijat osallistavat uudis- ja peruskorjauskohteissa hankkeen mukaan alueen asukkaita, päiväkodin johtajaa, henkilöstöä ja lapsia sekä lasten vanhempia. Heidän toiveitaan ja ideoitaan kuunnellaan budjetin suomissa raameissa, mutta pihakortit pitävät huolen, että perustoiminnot tulevat jokaisen päiväkodin pihamaalle ja että pihan koko on suhteessa sitä käyttävien lasten määrään. Osallisuuskoordinaattorit ja liikuntapalvelukoordinaattorit osallistavat näitä tahoja sovitusti hankkeissa.

Päiväkodin toiminnan käynnistyessä tilojen ja pihan käyttö tarkentuu ja erilaisin porrastuksin lasten määrä pysyy maltillisena. Suuremmissa päiväkodeissa voi olla useita yhteisiä oppimisympäristöjä, esimerkiksi liikunta- tai taidetilat, jotka rikastuttavat varhaiskasvatuksen toimintaa. Keskeistä on myös, että oppimisympäristöt laajenevat päiväkodin pihan ja ryhmätilojen ulkopuolelle mm. lähiluontoon, kirjastoon ja kulttuuritiloihin.

Päiväkotien koon vaikutukset liikenteen määrään ja päästöihin

Pienet päiväkotiyksiköt ja tiheä päiväkotiverkko mahdollistavat teoriassa parhaalla mahdollisella tavalla jalan ja polkupyörällä saapumisen. Saman perheen lasten sijoittaminen pieneen päiväkotiin ei kuitenkaan aina ole pienen paikkamäärän takia mahdollista. Tällöin perheet joutuvat saattamaan lapsia useaan toimipaikkaan. Suuremmassa päiväkodissa paikkoja on enemmän. Tällöin todennäköisempää on, että sisarukset mahtuvat samaan päiväkotiin ja myös jatkumo esiopetukseen on mahdollinen samassa toimipaikassa. Varhaiskasvatuspaikkaa ei aina voida tarjota lähimmästä päiväkodista. Tämän vuoksi päiväkotien sijoittuminen hyvin joukkoliikenteellä saavutettavalle paikalle on tavoiteltavaa päiväkotiverkoston tiheydestä riippumatta.

Iso päiväkoti tuottaa ympäristöönsä enemmän liikennettä kuin pieni, mutta suhteessa kokonaisliikenteen määrään tämä ei ole yleensä merkittävä tekijä. Erityisesti suurimmat yksiköt tulisi pyrkiä sijoittamaan keskeisesti tiiviiseen kaupunkirakenteeseen hyvien joukkoliikenteen yhteyksien varrelle, jolloin mahdollistetaan päästötön liikkuminen mahdollisimman laajemmalle joukolle perheitä ja muita käyttäjiä (mm. työntekijät). Ison päiväkotiyksikön hyvällä sijainnalla ja saavutettavuudella voidaan kompensoida pienempien yksiköiden tiiviimmän verkoston tuomia etuja.

Riittävä määrä riittävän kokoisia Y-tontteja optimaalisen kokoisille päiväkodeille kaavoituksessa

Tärkeinä lähtökohtina päiväkotitonttien kaavoittamiselle ovat päiväkotiverkkoselvitys sekä vuosittain laadittava toimitilainvestointiohjelma. Näiden lähtökohtana on varhaiskasvatuksen palvelutarve, nykyisen päiväkotiverkon kunto, tarkoituksenmukaisuus ja toimivuus sekä väestöennusteen mukainen lasten määrän muutos. Päiväkotiverkkoselvityksen sekä toimitilainvestointiohjelman mukaiset päiväkotihankkeet siirtyvät kaavoitusohjelmaan ja sieltä asemakaavahankkeiksi.

Uusilla laajoilla suunnittelualueilla, jotka eivät kaupunkisuunnittelun pitkän aikajänteen vuoksi vielä ole mukana 10 vuoden väestöennusteessa, on varhaiskasvatuksen tarpeiden mitoittamista arvioitu kaavoitettavaan asumisen kerrosalaan perustuvan asukasmäärän perusteella. Kaupunkitasoisesti melko hyvin paikkansapitävä suhdeluku päiväkoti-ikäisten määrästä on 10 % kokoa asukasmäärästä. Näillä alueilla palveluiden sijoittaminen osaksi kaupunkirakennetta on tärkeä osa kaavaratkaisua.

Viime vuosina kasvaneet varhaiskasvatuksen yksikkökoot ovat haastaneet aiemmin kaavoitetun yleisten palveluiden tonttivarannon soveltuvuuden päiväkodeille. Päiväkodin yksikkökoon kasvattaminen edellyttää entistä laajempia tontteja RT-korttien ohjeellisen mitoituksen mukaisen piha-alueen sekä riittävän saattoliikenteen tilantarpeen mahdollistamiseksi. Käytännössä isot yksiköt eivät mahdu kaupunkirakenteessa jo sijaitseville päiväkotitonteille tai aiemmin asemakaavoitetuille yleisten palveluiden tonteille. Samalla harventuva päiväkotiverkko johtaa siihen, että yksiköt olisi saavutettavuuden näkökulmasta pyrittävä sijoittamaan keskeisesti ja hyvien joukkoliikenneyhteyksien varsille. Nämä seikat ovat vaikeuttaneet sijoittumispaikan löytämistä investointiohjelman mukaisille päiväkotihankkeille.

Yhteenveto

Tilat luovat laadukkaan oppimisympäristön fyysiset lähtökohdat, mutta varhaiskasvatuksen laatuun vaikuttaa tiloja tai yksikkökokoja enemmän osaava ja riittävä henkilöstö sekä hyvä johtaminen. Yksiselitteisesti optimaalisinta yksikkökoko on vaikea määritellä usean muuttujan kokonaisuudessa. Kaupunkirakenteeseen, joka sisältää kohteen mukaan vaihtelevia mahdollisuuksia, rajoitteita ja reunaehdoja, on haastavaa hakea yhtä optimaalista mallia. Uusien varhaiskasvatusyksiköiden rakentamisessa onkin keskeistä huomioida seuraavat asiat ja tavoitella hankekohtaisesti soveltuvinta ratkaisua:

- **Sijainti:** Keskeinen ja saavutettava sijainti vähäpäästöistä joukkoliikennettä painottaen. Lisäksi tärkeää kiinnittää huomiota segregatioon hillitsemiseen sekä opinpolun jatkumoon varhaiskasvatuksesta esi- ja perusopetukseen.
- **Yksikön koko:** Toimipaikan riittävän suuri koko, joka mahdollistaa moniammatillisen henkilöstön työskentelyn, toimivan työaikasunnittelun ja sijaisjärjestelyt, monipuoliset tilat erilaisiin toimintoihin sekä opinpolun jatkumon ja sisarusten sijoittumisen samaan yksikköön.
- **Toimintakulttuurin rakentaminen tiloihin:** Jo tilojen suunnitteluvaiheessa kiinnitetään huomiota pedagogisiin ratkaisuihin sisä- ja ulkotiloissa. Varhaiskasvatuksen edustajat ovat mukana suunnitteluvaiheessa. Toiminnan käynnistyessä suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan oppimisympäristöllisiä ratkaisuja, joilla varmistetaan, että lapset kokevat toiminnan tiloissa fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvalliseksi. Toimintakulttuuria rakennetaan yhdessä päiväkodin johtajan, henkilöstön, lasten ja huoltajien kanssa niin, että varhaiskasvatuksen tavoitteet voidaan toimipaikassa saavuttaa.

Lähteet:

Karvi 2018. Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteet ja suositukset. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Saatavissa: <https://karvi.fi/publication/varhaiskasvatuksen-laadun-arvioinnin-perusteet-ja-suositukset/>

Kaupunginhallitus 10.2.2025 § 14

Kasvatuksen ja oppimisen vs. apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Ida Tammiselle ja Tuomas Mutaselle sekä 25 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- allekirjoitettu Ida Tammisen ja Tuomas Mutasen sekä 25 muun valtuutetun aloite varhaiskasvatuksen yksiköiden koon vaikutusten selvittämiseksi Vantaalla

Täytäntöönpano: Lakiasiat- ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Varhaiskasvatuksen asiantuntija Tiina-Liisa Åkerfelt, puh. +358405864893,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Asemakaavapäällikkö Marjaana Yläjääski, puh. +358 40 591 3878, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Valtuustoaloite varhaiskasvatuksen yksiköiden koon vaikutusten selvittämiseksi Vantaalla Viime vuosina Vantaalla on ollut trendinä rakentaa yhä suurempia päiväkoteja. Kuitenkin viimeaikaiset uutiset erityisesti Espoosta ja Helsingistä kertovat, että suurimpiin päiväkoteihin on vaikea houkuttaa työntekijöitä, ja rekrytoitujen varhaiskasvatusopettajien ja lastenhoitajien vaihtuvuus on suurta. Tästä syystä Vantaan tulisi selvittää tiiviissä yhteistyössä varhaiskasvatushenkilöstön kanssa, kuinka päiväkotien koko vaikuttaa työvoiman veto- ja pitovoimaan. Myös päiväkotien koon vaikutusta varhaiskasvatuksen toimintaan tulee arvioida yhdessä henkilöstön kanssa. On tärkeää tutkia, kuinka laadukkaasti eri kokoiset päiväkodit mahdollistavat eri toimintoja, ja kuinka päiväkodin koko vaikuttaa ulkoilun järjestämiseen. Lisäksi on selvitettävä, mikä olisi optimaalinen päiväkodin tontin ja rakennetun kerrospinta-alan suhde, jotta ulkoilumahdollisuudet olisivat mahdollisimman helppo järjestää. Suuret päiväkodit keräävät lapsia entistä laajemmilta alueilta, mikä voi vaikuttaa vanhempien päivittäisiin kuljetusmatkoihin. Paitsi, että kuljetusetäisyydet vaikuttavat perheiden jaksamiseen ja arjen sujuvuuteen, niillä on myös suora vaikutus syntyneisiin liikenteen päästöihin. Vantaan pyrkiessä hillitsemään liikenteen päästöjä on tärkeää, että palvelut ovat helposti saavutettavissa. Onkin tarpeen selvittää, kuinka päiväkotien koko vaikuttaa liikenteen määrään ja päästöihin. Vantaalla on jo vuosia ollut pula päiväkodeille sopivista Y-tonteista. Y-tonttien määrä ei kuitenkaan saa ohjata päiväkotien kokoa, vaan päinvastoin. Kaavoituksen on huolehdittava riittävästä määrästä riittävän kokoisia Y-tontteja, jotta niitä riittää optimaalisen kokoisille päiväkodeille. Tämän aloitteen esittämän selvityksen tarkoituksena on määrittää Vantaan olosuhteisiin optimaalinen päiväkodin koko. Esitämme, että kaupunki ryhtyy seuraaviin toimenpiteisiin:	Aloitteen tekijän nimi: Ida Tamminen Tuomas Mutanen Aloitteen allekirjoittajat: 1. Anu Hall 2. Mari Hynninen 3. Hanna Valtanen 4. Pirjo Luokkala 5. Eeva Tikkanen 6. Tiina Tuomela 7. Tarja Eklund 8. Jussi Särkelä 9. Marjo Vacker 10. Mikko Viilo 11. Maija Rautavaara 12. Faysal Abdi 13. Reija Friman 14. Nina Nummela 15. Minna Heikkinen 16. Tuire Kaimio 17. Elina Nykyri 18. Vaula Norrena 19. Eva Tawasoli 20. Sirpa Siru Kauppinen 21. Minttu Sillanpää 22. Emmi Pajunen 23. Antero Eerola 24. Jouko Jääskeläinen 25. Aadan Ibrahim

1. Selvittää päiväkotien koon vaikutukset työvoiman vetovoimaan ja pitovoimaan. 2. Tutkia päiväkotien koon vaikutukset varhaiskasvatuksen toimintoihin ja ulkoilumahdollisuuksien järjestämiseen. 3. Arvioida päiväkotien koon vaikutukset liikenteen määrään ja päästöihin. 4. Varmistaa riittävä määrä riittävän kokoisia Y-tontteja optimaalisen kokoisille päiväkodeille kaavoituksessa. Näillä toimenpiteillä voimme varmistaa, että Vantaan varhaiskasvatus vastaa niin lasten, vanhempien kuin työntekijöiden tarpeisiin parhaalla mahdollisella tavalla.	

15 §

Vastaus Anu Hallin ja Minna Räsäsen sekä 22 muun valtuutetun aloite laajennetaan puistoruokailu koskemaan myös eläkeläisiä

VD/5900/00.02.00.03/2024

KK/SK/VT/MT

Anu Hall ja Minna Räsänen sekä 22 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Suomessa joka kolmas iäkäs tuntee itsensä yksinäiseksi. Yksin jäämisen tunne koskee siis satojatuhansia ikäihmisiä. Ikäihmisten yksinäisyyteen liittyy usein jokin elämäntapamuutos, kuten puolison menetys tai eläkkeelle jäänti.

Vantaan kaupunki on tarjonnut menestyksekkäästi puistoruokaa lapsille vuodesta 2019 alkaen. Vuonna 2024 ruoka-annoksia jaettiin 27 000. Puistoruokailun oheen järjestettiin erilaista ohjelmaa, joka oli hieno osoitus siitä, mitä yli toimialarajojen ja järjestöjen kanssa tehtävä yhteistyö voi olla.

Kokemukset kesältä 2024 osoittivat, että ruokailun laajentaminen koko kesän ajan kestäväksi oli onnistunut ja tarpeellinen teko. Erityisesti heinäkuu oli suosittu jakokuukausi lapsiperheiden keskuudessa.

Hämeenlinnan kaupunki on tarjonnut kahden kesän ajan puistoruokaa myös eläkeläisille. Kaupunki on halunnut tukea erisukupolvien kohtaamisia ja kannustaa iäkkäitä liikkeelle puistoruokailun keinoin. On kiistattomasti selvää, että vanhusten mieltä virkistää, kun he voivat seurata lasten touhuja puistossa ja löytää kenties uusia ystävyssuhteita tätä kautta.

Hyvinvoinnin rakentamisessa meidän on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota niihin ryhmiin, jotka ovat muita haavoittuvammassa asemassa, kuten yksinäiset ikäihmiset. Ohjataan tukea matalalla kynnyksellä ja helpolla tavalla tukea heille, jotka sitä eniten tarvitsevat.

Me allekirjoittaneet esitämme, että puistoruokailun laajentamista ja hyötyjä koskemaan myös eläkeläisiä selvitetään ja kaupunki ainakin kokeiluluonteisesti edistää eläkeläisten puistoruokailumahdollisuuksia.”

Kaupunginvaltuusto 19.8.2024 § 25

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Anu Hallin ja Minna Räsäsen aloite laajennetaan puistoruokailu koskemaan myös eläkeläisiä

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Puistoruokailussa kokeillaan pilottina eläkeläisten puistoruokailua kesällä 2025. Puistoruokailua eläkeläisille tullaan järjestämään kerran viikossa yhdessä toimipisteessä koko puistoruokailun ajan 2.6.–1.8. Jotta eläkeläisten puistoruokailu olisi mahdollisimman saavutettava, sitä tullaan järjestämään kuukausi Länsi-Vantaalla ja kuukausi Itä-Vantaalla. Eläkeläisten puistoruokailu toteutetaan samoissa toimipisteissä lasten puistoruokailun kanssa. Puistoruokailuun kuuluvaa oheistoimintaa suunnitellaan eläkeläiset huomioiden kokeilupisteissä.

Kesällä 2025 toteutettava eläkeläisten puistoruokailukokeilu sisältyy vuoden 2025 talousarvioon ja sen toteutuksesta ja käytännön järjestelyistä vastaa varhaiskasvatuksen palvelualue.

Kaupunginhallitus 10.2.2025 § 15

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan vs. apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Anu Hallille ja Minna Räsäselle sekä 22 muulle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- allekirjoitettu Anu Hall ja Minna Räsäsen sekä 22 muun valtuutetun aloite laajennetaan puistoruokailu koskemaan myös eläkeläisiä

Täytäntöönpano: lakiasiat- ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

varhaiskasvatuspäällikkö Sanna Korpisalo, puh. 040 5084819, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Laajennetaan puistoruokailu koskemaan myös eläkeläisiä Suomessa joka kolmas iäkäs tuntee itsensä yksinäiseksi. Yksin jäämisen tunne koskee siis satojatuhansia ikäihmisiä. Ikäihmisten yksinäisyyteen liittyy usein jokin elämäntapamuutos, kuten puolison menetys tai eläkkeelle jäänti. Vantaan kaupunki on tarjonnut menestyksekkäästi puistoruokaa lapsille vuodesta 2019 alkaen. Vuonna 2024 ruoka-annoksia jaettiin 27 000. Puistoruokailun oheen järjestettiin erilaista ohjelmaa, joka oli hieno osoitus siitä, mitä yli toimialarajojen ja järjestöjen kanssa tehtävä yhteistyö voi olla. Kokemukset kesältä 2024 osoittivat, että ruokailun laajentaminen koko kesän ajan kestäväksi oli onnistunut ja tarpeellinen teko. Erityisesti heinäkuu oli suosittu jakokuukausi lapsiperheiden keskuudessa. Hämeenlinnan kaupunki on tarjonnut kahden kesän ajan puistoruokaa myös eläkeläisille. Kaupunki on halunnut tukea erisukupolvien kohtaamisia ja kannustaa iäkkäitä liikkeelle puistoruokailun keinoin. On kiistattomasti selvää, että vanhusten mieltä virkistää, kun he voivat seurata lasten touhuja puistossa ja löytää kenties uusia ystävyysuhteita tätä kautta. Hyvinvoinnin rakentamisessa meidän on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota niihin ryhmiin, jotka ovat muita haavoittuvammassa asemassa, kuten yksinäiset ikäihmiset. Ohjataan tukea matalalla kynnyksellä ja helpolla tavalla tukea heille, jotka sitä eniten tarvitsevat. Me allekirjoittaneet esitämme, että puistoruokailun laajentamista ja hyötyjä koskemaan myös eläkeläisiä selvitetään ja kaupunki ainakin kokeiluluonteisesti edistää eläkeläisten puistoruokailumahdollisuuksia. Vantaa 19.8.2024	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> Anu Hall ja Minna Räsänen <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Tarja Eklund 2. Marjo Vacker 3. Elina Nykyri 4. Ulla Kaukola 5. Pirjo Luukkala 6. Tiina Tuomela 7. Faysal Abdi 8. Milad Dehghan 9. Ida Tamminen 10. Nina Nummela 11. Paula Lehmuskallio 12. Eeva Tikkanen 13. Mari Hynninen 14. Siru Kauppinen 15. Tuire Kaimio 16. Antero Eerola 17. Reija Friman 18. Mikko Viilo 19. Maija Rautavaara 20. Eva Tawasoli 21. Funda Demiri 22. Naima El Issaoui

16 §

Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 167 / 2024

VD/5492/03.01.02.00/2024

PT/HN/MT

Yksityishenkilö (jäljempänä korvauksenhakija) on jättänyt 20.7.2024 Vantaan kaupungille vahingonkorvausvaatimuksen koskien tapaturmaa Keimolan torin edustalla ns. Lincolnin aukio. Kaupunki on siirtänyt vahinkoasian vastuuvakuutuksen perusteella vakuutusyhtiön käsiteltäväksi. Vakuutusyhtiö on antanut asiassa kielteiset korvauspäätökset. Kaupungin vahinkorahaston asiamies on antanut asiassa 3.12.2024 hylkäävän päätöksen, josta korvauksenhakija on tehnyt oikaisuvaatimuksen 20.12.2024.

Korvausvaatimuksen mukaan vahinko tapahtui 13.7.2024 noin kello 3.39, kun hakija kompastui torin edustalla olleen rikkinäisen taideteoksen jalustaan ja loukkasi itsensä. Korvausvaatimuksen mukaan hakijan jalka tarttui rikkinäisen taideteoksen jalustaan mikä aiheutti kaatumisen. Hakija vaatii, että Vantaan kaupungin on suoritettava vahingonkorvauksena hakijalle 10 000,00 euroa sekä muut kulut.

Kuntalain 138 §:n mukaan oikaisuvaatimus tulee tehdä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Vahinkorahaston asiamiehen päätös on lähetetty korvauksenhakijalle tiedoksi postitse 4.12.2024. Oikaisuvaatimus kaupunginhallitukselle on saapunut 20.12.2024 eli säädetyssä määräajassa.

Vahinkoasian käsittely

Vantaan kaupunki on siirtänyt vahinkoasian vastuuvakuutuksen perusteella vakuutusyhtiön käsiteltäväksi. Vakuutusyhtiö on kielteisessä päätöksessä todennut, että kaupunki on huolehtinut kunnossapidosta olosuhteiden sekä vahinkopaikan käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla ja asianmukaisesti. Vantaan kaupungin toiminnassa ei ole voitu todeta laiminlyöntejä.

Vahingonkorvauslain 2 luvun 1 §:n mukaan korvausvelvollisuus syntyy sille, joka tahallaan tai huolimattomuudellaan aiheuttaa toiselle vahinkoa. Korvauksen hakijan tulee osoittaa aiheutunut vahinko, vahingonaiheuttajan tuottamus sekä näiden välinen syy-yhteys. Vahingonkärsijällä on myös velvollisuus mahdollisuuksiensa mukaan rajoittaa kärsimänsä vahingon määrää.

Vahingonkorvauslain mukaista tuottamusta arvioitaessa on harkittava, onko kyseessä tahallisuus, tuottamus vai tapaturma. Kunta on vastuussa tahallaan ja tietyissä tuottamuskysymyksissä aiheutuneesta vahingosta. Kunnan tuottamusta arvioidessa tulee huomioida tuottamuksen aste suhteessa tapahtuneeseen vahinkoon.

Vantaan kaupungin vastaavan tiemestarin antaman lausunnon perusteella vahingon on aiheuttanut ilkeästi rikotun taideteoksen maahan kiinnitetty jalusta. Vastaavalta tiemestarilta saadun selvityksen mukaan yksi pronssisista renkaista on irrotettu jalustastaan ilkeästi, jolloin taideteoksen kiinnitykseen käytetty jalusta on jäänyt vaarallisesti maahan ilman jalustan pronssirengasta. Vahingon on aiheuttanut ilkeästi rikotun taideteoksen osa. Vaurio ei ole ollut Vantaan kaupungin tiedossa ennen kuvattua vahinkotapahtumaa ja vaurio on korjattu sen tultua Vantaan kaupungin tietoon.

Vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä tehty oikaisuvaatimus

Oikaisuvaatimuksessa kerrotaan taideteoksen vaurion olleen alueen asukkaiden tiedossa jo keväälvella 2023 (tarkoitetaan todennäköisesti 2024) ja asiasta olleen keskustelua myös asukasfoorumilla. Lisäksi oikaisuvaatimuksen mukaan "kyseessä ei ole ilkeä, vaan oletuksena kunnan lumenaurauskuskien

huolimattomuudesta ja sen jälkeisestä piittaamattomuudesta yleisten alueiden kunnossapitoon, jättämällä ilmoittamatta vauriosta eteenpäin ja huolehtimalla rikkoontuneen teoksen korjauksesta tai tuon tyvijalustan pikaisesta poistamisesta”.

Kaupunkiympäristön toimialan vastine

Vastaavan tiemestarin antaman selvityksen mukaan oikaisuvaatimuksessa mainittu kevättalvella 2024 vaurioitunut teos ei ole se teos, johon rikkoutunut jalusta kuuluu vaan tiemestarin selvityksen mukaan kevättalvella 2024 on kaupungin toiminnan yhteydessä vaurioitunut toinen teos, jonka vauriot on korjattu ennen vahinkotapahtumaa. Tiemestari on yhtä mieltä siitä, ettei nyt kyseessä olevan pronssirenkaan/jalustan vaurio ole voinut syntyä ilman konevoimaa, mutta kaupungin tiedossa ei ole, koska ja kuinka vaurio on aiheutunut. Pronssirenkaan jalustan vaurio ole ollut Vantaan kaupungin tiedossa ennen vahinkotapahtumaa 13.7.2024.

Korvausvastuun syntyminen edellyttää yleensä vahingon aiheuttamista tahallisesti tai tuottamuksellisesti. Tuottamuksella tarkoitetaan moitittavaa menettelyä eli virhettä, huolimattomuutta tai laiminlyöntiä.

Asiassa ei ole esitetty mitään sellaisia uusia seikkoja, jotka eivät olisi olleet tiedossa alkuperäistä vakuutusyhtiön vahingonkorvauspäätöstä tai kaupungin omaa hallintopäätöstä annettaessa. Mikäli vahingonkäräjien ei ole tyytyväinen saamaansa ratkaisuun, voi korvauksia viime kädessä vaatia kaupungilta käräjäoikeudessa nostettavalla kanteella.

Vantaan kaupungin toiminnalla ei ole ollut vaikutusta tai mahdollisuutta vaikuttaa tapahtumien kulkuun tai vahingon sattumiseen. Näin ollen vahinkotapahtumaan ei liity Vantaan kaupungin osalta vahingonkorvausvastuuseen johtavaa tuottamusta, eli virhettä, huolimattomuutta tai laiminlyöntiä.

Vahinkorahaston asiamies esittää, että hakijan oikaisuvaatimus tulisi hylätä.

Oikaisuvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös sekä vahinkorahaston päätöksen valmisteluvaiheessa käytössä ollut lausunto ja muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä extranetissä.

Kaupunginhallitus 10.2.2025 § 16

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään edellä mainituin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 167 / 2024.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:

Vahinkorahaston asiamies Hannele Nordman,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan kaupunginhallitukselta** eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä:

lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen

ja/tai

tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla.

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana.

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen sähköpostilla tai sähköisen asiointipalvelun kautta, postittamalla tai henkilökohtaisesti Tikkurilan Vantaa-Infoon sen aukioloaikana. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopuille tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Jos sinulla on vaatimustasi tukevia asiakirjoja, liitä ne oikaisuvaatimukseen mukaan. Lopuksi ilmoita yhteystietosi ja kotikuntasi ja allekirjoita oikaisuvaatimus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Jos käytät laillista edustajaa, oikaisuvaatimuksessa tulee olla myös edustajan vastaavat tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan kaupunginhallituksen yhteystiedot:

Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki

Käyntiosoite: Kirjaamon asiakaspalvelu/Tikkurilan Vantaa-Info, Dixi (2. krs.), Ratatie 11, 01300 Vantaa

(Tarkista aukiolo soittamalla tai osoitteesta <https://www.vantaa.fi/vantaa-info>)

Puhelin: (09) 83911 (vaihde)

Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi

Asiointipalvelun osoite: [Kirjaudu sisään](https://asiointi-vantaa.digiloikka.fi/prod/eservices/available/start/) (<https://asiointi-vantaa.digiloikka.fi/prod/eservices/available/start/>)

Oikaisuvaatimus-paatoxelle)

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet tehnyt päätöksestä aiemmin oikaisuvaatimuksen. Kunnan jäsenenä voit tehdä valituksen, jos päätös on muuttunut oikaisuvaatimuksen takia.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusajaksi. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä,
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat (ellet ole niitä aiemmin toimittanut oikaisuvaatimuksen yhteydessä). Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vahingonkorvausasiassa hallinto-oikeus voi tutkia ainoastaan, onko päätös tehty muodollisesti oikein. Vahingonkorvauksen perustetta tai määrää koskevan riita-asian käsittelee sen sijaan toimivaltainen yleinen tuomioistuin (käräjäoikeus).

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään. Ajantasainen tieto maksuista löytyy [tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: [Aloita asiointi](https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/) (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>)

Virka-aika: klo 8.00–16.15

Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

3.1. Tähän päätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 136 §)

3.2. Tähän päätökseen, joka koskee hankinto-oikaisua, ei saa hakea muutosta.
(Hankintalaki 135 §)

3.3. Tähän päätökseen, joilla on päätetty olla käyttämättä etuusto-oikeutta, ei saa hakea muutosta.
(Etuostolaki 22 § 3 mom.)

3.4. Tähän oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen, joka koskee verotusta, ei saa hakea muutosta.
(Veronkantolain 51 § 1 mom. ja 50 § 7 mom.)

Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuohje

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaisesti postitse kirjeellä, katsotaan asianosaisen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi hallintolain (434/2003) 60 §:n mukaisesti, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:

- 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
- 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
- 3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on

myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, asianosaisen katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Muutoksenhaku aika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan.

Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhaku aika suora hankinnassa

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suora hankintaa koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Mikäli hankintayksikkö on julkaissut suora hankinnasta jälki-ilmoituksen, mutta ei suora hankintaa koskevaa ilmoitusta, suora hankintaa koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suora hankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Mikäli hankintayksikkö ei ole julkaissut suora hankinnasta ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, suora hankintaa koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, on valitus tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona, asiointipalvelussa tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2 120 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4 240 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 350 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 530 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus

Radanrakentajantie 5

00520 Helsinki

puh. 029 56 43300

fax 029 56 43314

markkinaoikeus(at)oikeus.fi

asiointipalvelun osoite: [Aloita asiointi](https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/) (https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/)

Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen, eli jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Voit tehdä valituksen myös, jos olet kunnan jäsen. Poikkeuksen tähän muodostavat vaikutukseltaan vähäiset muutokset muuhun asemakaavaan kuin ranta-asemakaavaan. Näihin vaikutukseltaan vähäisiin muutoksiin kunnan jäsenellä ei ole valitusoikeutta. Vaikutukseltaan vähäisenä ei ole pidettävä asemakaavan muutosta, jossa

- muutetaan rakennuskorttelin tai muun alueen pääasiallista käyttötarkoitusta
- supistetaan puistoja tai muita lähivirkistykseen osoitettuja alueita
- nostetaan rakennusoikeutta tai rakennuksen sallittua korkeutta ympäristöön laajemmin vaikuttavalla tavalla
- heikennetään rakennetun ympäristön tai luonnonympäristön arvojen säilymistä tai
- muutetaan kaavaa muulla näihin rinnastettavalla tavalla.

Valituksen voi tehdä myös

- viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa
- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia
- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusajkaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita. Kunnan jäsenen ja asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään. Ajantasainen tieto maksuista löytyy [tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079, Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: [Aloita asiointi](#) (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>)

Virka-aika: klo 8.00–16.15

Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen eli päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Valituksen voi tehdä myös asiassa julkista etua valvova viranomainen.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisten katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään. Ajantasainen tieto maksuista löytyy [tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: [Aloita asiointi](https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/) (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>)

Virka-aika: klo 8.00–16.15

Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet

- ostaja tai
- myyjä.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä:

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään. Ajantasainen tieto maksuista löytyy [tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: [Aloita asiointi](https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/) (https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/)

Virka-aika: klo 8.00–16.15

Muutoksenhakuohje Hallintovalitus hallinto-oikeudelle yksilöasioissa

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen, eli jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/ erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään. Ajantasainen tieto maksuista löytyy [tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: [Aloita asiointi](https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/) (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>)

Virka-aika: klo 8.00–16.15